The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".

Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS.

Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephones — EM 8-0792, EM 8-3239.

SATURDAY, DECEMBER 2, 1961.

LATVIJA
AMERIKĀ

Nr. 96. SESTDIEN, 1961. GADA 2. DECEMBRĪ 11. GADS.

„AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA, AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH".

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".

REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS.

Redakcija un kantoris: 123 Huron Street, Toronto, Ont., Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792.

N. Līdeks

LATVIJAS KARA SKOLAS GADA DIENĀ

Brāļi, lai rindās nu sastājamies, —
Ienaidnieks dzimteni atņemt mums draud...

Šo dziesmu pirms 42 gadiem, naktī no 30. novembra uz 1. decembri, dziedāja jaunās Latvijas Kara skolas kadeti, atgriezdamies Rīgā no Jelgavas pēc pabeigtām cīņām.

Bija drūma rudens nakts, Stundenis rādīja pāri pusnaktij, un tikai retā logā bija redzama gaisma.

Brašai dziesmai skanot, logos atspīdēja ugunis. Tie atvērās, un uz dziedātāju galvām sāka birt rūpīgu roku koptie ziedi . . .

Latvijas atbrīvošanas cīņu grūtākais posms bija veikts, un 1. decembrī jaunie kadeti varēja uzsākt savas ikdienišķās, kara skolas programmā paredzētās gaitas.

Visas pasaules kara skolu vēsturē Latvijas Kara skolas tapšana ir vienreizējs gadījums — 1919. gada 8. oktobrī jaunie kadeti, pirmoreiz noštādīti slēgtā ierindā — maršēja uz fronti.

No militārā viedokļa tas, varbūt, uzskatāms par neprātu mest kaujā uz ātru roku kopā savākušus, no atsevišķām vienībām nākušus karavīrus.

Jaunā LKS parādīja, ka šis likums neattiecās uz to. Dažu stundu laikā jauno kadetu starpā radās kontakts, kas katram likā saprast — mēs esam jaunie Latvijas kadeti. Mēs ar darbiem varējām rādīt mīlestību Latvijai.

Pirmās kaujas Pārdaugavā, Rīgas tiltu aizstāvēšana, kaujas Kurzemē ir tam labākā liecība.

Savu ticību Latvijai apliecināja 14 kritušie kadeti, vairāki ievainotie un dzīvi palikušie, kuru ticības apliecinājums katra sirdī sākās ar: Tev, Latvija!

No LKS I izlaiduma 300 viriem (233 kājnieki, 67 artileristi), cik man zināms, laiku maiņās ir tikai viens aizgājis maldu ceļos.

Gadu tecējumā daudzi latviešu jaunekļi izraudzīja LKS par savu Alma Mater, līdz ar to apliecinādami — ņem mani, tēvu zeme, tavs esmu viss.

Ir grūti runāt par to, kāpēc Latvija tika atdota bez cīņas, līdz ar to nododot mocekļu nāvei neskaitāmus LKS bijušos audzēkņus, kas bez mezākās vilcināšanās savas galvas būtu nolikuši cīņas laukā, savu tēvu zemi aizstāvot.

Dzīvi palikušie 2. pasaules kara laikā cinījās zem sveša karoga, bet ar Latvijas saulīti sirdī par zaudētā atgūšanu.

Kādi upuri tika nesti, kāda varonība parādīta, kādas sāpes pēc tam pārciestas, par to runās vēsture.

Mūsu, dzīvajo, rindas kļuvušas pavisam retas, bet tādēļ, mīļie draugi, tuvie un tālie, dzīvie un aizsaulē aizgājušie, šodien jo ciešāk:

Brāļi, lai rindās nu sastājamies! . . .

Kadeti parādes soli pie Brīvības pieminekļa.

RIETUMI ATZĪST: SPĒKAM JĀLIEK PRETIM PRETSPĒKS

KREMĻA ATOMBUMBAS NESPRĀGST PĒC GRAFIKAS. SAVĀDI SLIMNIEKI MASKAVĀ, LEŅINGRRADĀ UN RĪGĀ. RIETUMU VALSTSVĪRI SASLĒGSIES CIEŠĀKĀ VIENĪBĀ. AMERIKĀŅI BŪVĒS LIELAS ATOMBUMBU PATVERTNES. MASKAVAS SŪTNIS APVAINOJAS. PULKVEDIS DŽONS GLENS DOSIES IZPLATĪJUMĀ. MILITĀRO SPĒKU NEMĒDZ IZPAUST. ĶĪNAS UN PADOMJU SAVIENĪBAS KONFLIKTS BŪS KOMŪNISMA GALS.

Ja gribi mieru, gatavojies karam — šo veco romiešu gudrību pēdējo nedēļu politisko notikumu attīstībā pavisam nopietni sākuši saprast rietumu valstsvīri.

Nav nekādu šaubu, ka aukstā kara ietvaros pie neskaitāmu konferenču galdiem daudz vēl runās par visu lietu nokārtošanu. Nebūtu arī jāšaubās, ka agri vai vēlu īstu miera iniciātīvu savās rokās pārņems brīvā pasaule.

Ieroču izvadzināšana un pasaules iebiedēšana ar atomieročiem jau tagad sāk iezīmēties par Kremļa bubuli, kas nav nemaz nobaidījis ne Eiropu, ne Ameriku.

Gluži otrādi, Chruščeva propagandas kampaņa ir panākusi to, ko Kremlis vismazāk vēlētos — rietumu valstu ciešāku vienību.

Generāļa de Golla norādījums, ka spēkam ir jāliek pretī vēl lielāks pretspēks, ir šāsdienas politiskās krīzes atrisinājums.

Ātomieroču briesmīgā iedarbība, varbūt, šodien vislabāk ir zināma pašiem krievjiem. Ārzemju preses pārstāvju ziņas no Maskavas, ka arī ar atombumbu eksplozijām Padomju Savienībā nav gājis viss pēc plāna un grafikas, pelna visielāko ievērību. Pats Staļina tromantnieks — Chruščevs savā laikā atzina, ka nekļūdīgie, padomju nopelniem bagātie zinātnes kalpi bija pielaiduši kļūdu, un dažas eksplozijas iznākušas stiprākas, kā bijušas plānotas.

Stokholmā un Berlinē informētās aprindās runā, ka Maskavas, Ļeņingradas un arī Rīgas slimnīcas esot pārpildītas. Slimnieku diagnozi nedrīkst izpaust, jo tie gandrīz visi bez izņēmuma esot paša Kremļa spridzināto atombumbu pirmie upuri.

Tā šodien ne vien Kremļa varasvīri, bet arī caurmēra Ivans zina, ko eventuālā karā pie sava ķermeņa nāksies piedzīvot labākas pasaules kārtības sludinātājiem.

Kamēr vēl diplomāti runā, gudrie valstsvīri nekad neatklās savas militārā stipruma kārtis.

Tas bija ģenerālis de Golls, kas atkārtoti uzsvēra, ka rietumvalstis šodien vēl ir tālu priekšā kā uz jūras, tā arī gaisa spēkos, histēriskajam pokera spēlētājam Chruščevam. Nav jābūt militāram lietpratējam, lai sajustu, ka nevienu kaņu nevar sākt zeme, kuŗas iedzīvotājiem diendienā ir jārēķinās pat ar nepietiekamu pārtikas sagādi.

Maskavā un visā Pad. Savienībā Kremļa propagandisti tagad vienā vārdā izvirdz savu klišejisko žulti pret rietumiem un otrā vārdā draud un biedē tos, kaš pašu paradīzē nespēj izaudzēt pietiekamā daudz kartupeļu, kāpostu, kukurūzu un gaļas lopu. Ar tukšu vēderu karot neiet pat tāds pietiekīgs karja kalps, kāds ir sarkanarmietis.

Chruščeva znota intervija ar prezidentu Kenediju, rietumiem par lielu pārsteigumu, parādījās, ar maznozīmīgu grozījumu, padomju presē. Jūs teiksiet — zīme aukstā kaŗa atkusnim. Nē.

Pāris dienu vēlāk, kad ASV viceprezidents bridināja Kremli nesākt uzbrukumu Eiropai, Maskavas sūtnis Vašingtonā, savas kiparu svitas pavadīts, atstāja banketu, un bija jāsaņem par viceprezidenta „apvainojumiem un politiskām piezīmēm". Šis starpgadījums notika Astor viesnīcas banketu zālē, kur 800 lūgti viesi godināja Adlaja Stivensona nopelnus cilvēces labklājībai.

Tajā pašā dienā prezidents Kenedijs preses konferencē norādīja, ka amerikāņiem jādomā nopietnāki par civilo aizsardzību. Varbūt atceroties vācu pilsētās pag. kaŗā būvētās dzelzsbetona bumbu patvertnes, prezidents norādīja, ka būtu vērts padomāt arī Sav. Valstīs bez individuālām patvertnēm pilsētās būvēt kopīgas patvertnes, kur eventuālā kaŗa gadījumā drošību varētu atrast tie, kas savu privāto patvertni materiālu iemeslu dēļ nevar uzbūvēt.

Nepaies ilgs laiks, kad arī amerikāņu pasaules telpas kuģotājs apskatīsies, kāda šī divās nometnēs saķeltā pasaule izskatās no aizmākoņu augstuma. Pulkvedis Džons Glens, laikam, būs pirmais amerikānis, kas ceļos kā pasaules telpas militārais tūrists.

Pirms Džona Glena izlūklidojuma pasaules telpā devās mazs pērtiķēns, kas atgriezās sveiks un vesels. Lietpratēji jau vairākkārt uzsvēruši, ka arī raķešu lidojumos Sav. Valstis nav nemaz tik tālu — un vai vispār ir? — iepaka Gagārinam un kompānijai.

Raķetes un atombumbas nav šāsdienas kaŗa kungu briesmīgākie ieroči. Elektriskās patšautenes, kaŗ pašas atrod mērķi, baktēriju bumbas un citi 20. gadu simteņa zinātnieku radītie brīnumi ir ieroči, par kuŗiem nerunā. Varbūt, ka tos nekad arī nelietos.

✲

Padomju prese pēdējā laikā daudz uzmanības veltījusi Alžīrijai un Afrikai. Vai Kremlis apdraudot brīvo Berlīni, biedējot Somiju un Norvēģiju, patiesībā nemēģina pa pakaļdurvim ielauzties melnajā kontinentā? Paturēsim acis vaļā..

✲

Arī Indijas un Ķīnas konflikts pelna vislielāko ievērību. 51.000 kv. jūdžu dēļ Ķīna kaŗu nesāks, bet Indijai agri vai vēlu no acīm nokritīs neitrālitātes migla, un tā saredzēs, kuŗā nometnē ir viņas draugi, kuŗā ienaidnieki.

Dieva dzirnas maļ lēni. Varbūt, ka to apzinās arī Chruščevs. Kas notiks, kad kādā jaukā dienā īstā naidā saskarsies sarkanais Ķīnas ķeizars Maocetungs un Staļina nokronētājs Ņikita un ar ieročiem rokās mēģinās noskaidrot, vai Vladimirs Iljičs Ļeņins savu aplamo evaņģēliju sludināt ir uztiecējis krievam vai ķīnietim? Tas varētu būt arī komūnisma gals.

K. Andersons

KREMĻA METODĒS NEKAS NAV MAINĪJIES

UKRAIŅU BRĪVĪBAS CĪNĪTĀJUS BANDERU UN REBETU RIETUMVĀCIJĀ NOSLEPKAVOJIS KREMĻA SLEPENĀ DIENESTA AĢENTS BOGDANS STAŠINSKIS.

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO VĀCIJAS

Minchene izveidojusies par daudzu tautību trimdinieku centru. Tur darbojas arī Brīvās Eiropas raidītājs, kas, varbūt, drīzumā sāks raidījumus arī latviešu valodā.

Nav brīnums, ka tieši Minchenei Kremļa slepenais dienests veltī sevišķu uzmanību, īpašu vērību piešķirot ļoti aktivajām ukraiņu organizācijām, kuŗām — tas ir atklāts noslēpums — ekspertē tieši un nepārtraukti slepenie sakari ar Ukrainā pastāvošajām pretkomūnistiskajām pretestības grupām. Ir zināms, ka visus pēckaŗa gadus īpaši viens no ukraiņu vadoņiem, gandrīz leģendārais Stepans Banderas — kaŗa bruņotās kaujas grupas, tā sauktie banderieši, Kremļa valdniekiem un čekistiem sagādājošas vismaz pamatīgas galvas sāpes — Maskavai bija ļoti nepatīkams. To skaidri apzinājās arī pats Banderas, un bez īpašas brunotas ukraiņu sardzes atklātībā daudz nerādījās.

1959. gada 15. oktobrī Banderu — dažas minūtes pēc tam, kad viņš bija izkāpis no auto, atlaidis sardzi un aiz sevis noslēdzis dzīvojamā nama durvis — atrada kāpņu telpā bez dzīvības... Apstākļi, kādos mira ukraiņu brīvības cīnītājs, bija ne vien augstā mērā miklaini, bet arī mistiski. Ārsti līdz ar īpašu vācu kriminālpolicijas komisiju sākumā varēja konstatēt tikai to, ka Banderas miris ar sirdstrieku, bet vēlāk nāca pie atzinuma, ka Banderas šis zemes gaitas beidzis no saindēšanās ar cianka ūdeni. Jau toreiz visi Banderas tuvākie līdzstrādnieki kategoriski noraidīja teorijas, ka viņš pats apzinīgi vai neapzinīgi noindējies ar allaž līdzi nēsāto cianka ampulu, un pauda uzskatus, ka Banderu noslepkavojuši Kremļa slepenie aģenti, jo Banderas nebija pirmais ukrainis, kas Minchenē miris miklaini mistiskos apstākļos ar sirdstrieku...

Vācu izmeklēšanas komisija neizslēdza slepkavības iespēju, bet e v e n t u ā l o slepkavu, nedz - ilsto noslepkavošanas veidu, diemžēl, toreiz atklāt nespēja. Pamazām Banderas lieta — tāpat kā daudzas citas — sāka klāties ar putekļiem, līdz šo temu ne visai sen, toreiz vēl īsti neizprotamu iemeslu dēļ, dienas gaismā sāka pacelt paši komūnisti. Nevis Maskavā, bet gan Austrumberlīnē. Kādā preses konferencē šajā lietā pie vārda tika kāds it kā Volīnijas vācietis Stefans Lipolcs.

Pēc bēdīgi slavenā čekistu izdevuma un nepārtrauktu neķītru melu tirkultūras parauga latviešu valodā „Dzimtenes Balss" š. g. 86 (576) oktobra numura iespaidīgo apmēru pasaciņas „Gēlena izlūkdienesta tumšie darbi" iznāk, ka Lipolcs kaŗa laikā iekūlies vācu slepenajā dienestā un pēckaŗa gados darbojies Banderas organizācijās, kas sadarbojoties ar angļu slepeno dienestu. Tas gaužām nepaticis tagadējam Rietumvācijas pretizlūkošanas, respektīvi ģenerāļa Gelena informācijas dienestam, un kāds Dr Vēbers, alias Pēteris Vandels, jau 1955. g. vēlējies Banderu iesaistīt Gelena tīklos, bet kad viņš no tā atteicies, tad Dr. Vēbers vēlāk uzdevis Lipolcam Banderu likvidēt noindējot. Lipolcs no slepkavības atteicies. To veicis kāds cits ukraiņu trimdinieks — Dmitrijs Miskivs, kas nāves zāles piebēris Stepana Banderas ēdienam. No pusdienu baudīšanas Banderas arī esot saindējies un vēlāk kāpņu telpā miris. Pēc Banderas nāves arī viņa noindētājs pēkšņi beidzis savas šīs zemes gaitas. Lipolcs bailēs par savu dzīvību devies no vienas zemes uz otru — lai tikai glābtos no Gelena atriebības, — līdz beidzot „tirās apgaismības brīdi" devies drošu glābiņu meklēt tieši pie komūnistiem tā sauktajā Vācu demokratiskajā republikā. No turienes viņš sūtot vēstules un rakstus Rietumvācijas laikrakstiem, tajās apgaismojot emigrantu organizāciju banditismu...

Pēc pasaciņas izlasīšanas — kādu „Dzimtenes Balsi" un citos komūnistu izdevumos netrūkst — nevienam saprātīgam cilvēkam vairs nebija mazāko šaubu, kas ilgus gadus bijis Lipolcs, taču par Banderas noslepkavošanu arvien vēl klājās migla.

Tikai 17. novembrī Rietumvācijas drošības iestādes atklātībai paziņoja, ka kopš š. g. 1. septembŗa aiz restēm atrodas Stepana Banderas un 1957. gada 12. oktobrī nogalinātā ukraiņu politiķa Ļeva Rebeta slepkava — Bogdans Stašinskis.

No pagaidām vārdos skopā paziņojuma — no kā nav īstas skaidrības, vai slepkava notverts jeb pats pieteicies vācu iestādēs, lai izvairītos no likvidēšanas Padomijā — izriet, ka Bogdans Stašinskis ir Pad. Savienības pilsonis un Kremļa slepenā dienesta, respektīvi čekas aģents. Pēc ilggadīgas un ļoti pamatīgas skološanās slepenā un terroristu dienesta skolās viņš jau vairākas reizes devies uz Vāciju izpildīt sevišķi svarīgus un bīstamus uzdevumus.

Kā Rebetu, tā arī gandrīz ieģendāro Banderu Kremļa slepenā dienesta uzticības virs Stašinskis nošāvis ar īpašu līdz šim pat citu slepeno dienestu aprindām nepazīstama parauga beztrokšņa indes pistoli, kuŗas indes šāviņi neatstāj nekādas ārējās brūces, kādēļ normālā nāves cēloņa pētīšanā ārsti var konstatēt tikai sirdstrieku. Pēc Banderas noslepkavošanas Stašinskis no Kremļa slepenā dienesta toreizējā šefa Šeļepina (tagad 22. partijas-kongresā ievēlēts CK sekretariātā) par svarīga valsts ienaidnieka un kaitnieka iznīcināšanu saņēmis Sarkanā karoga ordeni.

Iespējams, ka vēl nepārredzamā nākotnē Rietumvācijā sagaidāmā Stašinska tiesāšana ienesīs vēl lielāku skaidrību ne vien Banderas noslepkavošanas, bet arī vēl citās pagaidām ļoti tumšās un miglainās lietās.

Valdemārs Austrums

TAUTIEŠI!
ZIEDOJIET MŪSU INVALIDIEM UN TRŪKUMCIETĒJIEM

ZIEMASSVĒTKOS!

ZIEDOJUMI TIKS IZLIETOTI TIKAI APRŪPEI PĒC ZIEDOTĀJU NORĀDĪJUMA:

1. Tautiešiem Latvijā un izsūtījumā. 2. Invalīdiem un to piederīgiem. 3. Veciem un slimiem tautiešiem. 4. Pēc ziedotāja speciāla norādījuma.

Ziedojumi nododami visās DV nodaļās un kopās.

DAUGAVAS VANAGU KANADAS VALDE.

ZIEDOSIM KAŖA INVALĪDIEM ZIEMSVĒTKOS

1) Ziemsvētku veltēm un palīdzībai mūsu kaŗa invalidiem Eiropā un citās zemēs. 2) Veterānu atpūtas nama „ROTA" izbūvei. 3) LKIA bibliotēkai. 4) Brāļu kapu fondam.

Atcerēsimies tos, kas devuši mums iespēju dzīvot brīvībā. Lai svētku veltes Eiropā saņemtu laikā — ZIEDOSIM NEKAVĒJOTIES!

Ziedojumi sūtāmi kasierim: Mr. E. DRAVENIEKS, 81 CABRINI BLVD., NEW YORK 33, N. Y.

Ziedotāji saņems preti žurnālu „KAŖA INVALĪDS" Nr. 5.

LKIA Amerikas zemes valde. (Latvian American Handicapped Veterans, Inc.)

LATVIJA

Nr. 96. SESTDIEN, 1961. GADA 2. DECEMBRĪ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.
Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 — $ 6.40 par vienu collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRINBERGS.

KANADĀ

TORONTO

● DV Toronto nodaļas bērnu Ziemsvētku eglītes vakars būs sestdien, 16. decembrī, plkst. 3.00 p.p., DV namā ar sekojošu biedru vakaru un pašapdāvināšanos. Vakara dalībnieki aicināti nemt līdz dāvanu apm. $1.- vērtībā. Biedru vakarā par dzīvi dzimtenē stāstīs nesen no Latvijas atbraukušā M. Kivleniece. Viņa arī labprāt solās atbildēt uz jautājumiem, kas klausītājus interesētu. Nodaļas gadskārtējā Masku balle notiks 3. februārī, Palace Pier zālē. Gadskārtējā nodaļas pilnsapulce šogad notiks svētdien, 21. janvārī, plkst. 2.00 p. p. nodaļas namā.

● Katoļu vienības gadskārtējais Adventa sarīkojums ar plašu mantu loteriju un saviesīgu vakaru ar deju notiks sestdien, 2. decembrī, plkst. 7.30 vak., Columbus apakšējā zālē.

● Latvijas kara skolas 42 gadu dibināšanas atceres vakars sestdien, 2. decembrī, plkst. 6.30 vak., Park Plaza viesnīcā. Piedalīsies virsnieki ar dāmām un ievestie viesi. Svinīgā junda notiks University telpā, kur arī būs viesu pulcēšanās. Svētku runu teiks pulkv. J. Rucelis, bet svinīgo jundu vadīs pulkv. J. Ķikulis.

● Irmas Kajakas - Ķeniņas ritmikas un plastikas skolas 10 gadu darbības atceres sarīkojums notiks sestdien, 2. decembrī, plkst. 7.00 vak., Sv. Andreja baznīcas zālē.

● Toronto DV nodaļas paplašinātā valdes sēdē, piedaloties revizijas kom. loc., vanadžu un sporta kluba valžu darbiniekiem un kopīgā latviešu nama jautājumā ieinteresētiem nodaļas biedriem, iepazinās ar latviešu nama statūtu projektu. Nodaļas pr-ks R. Puriņš ieteica sanāksmes dalībniekiem apsvērt svarīgo apstākli — kopīga latviešu nama jautājumu. DV nevar darboties ārpus kopīgās latviešu sabiedrības interesēm. Toronto latvieši mēģina radīt kopīgu sadarbības centru, kas zem viena jumta apvienos visas latviešu organizācijas — jaunās un vecākās paaudzes, un DV pasākumā jāņem aktīvā līdzdalība.

Jāatzīmē, ka 10 gados latviešu sabiedrība, ierējot telpas sabiedriskiem pasākumiem, izdevusi summas, kas līdzinās 12 tagadējo DV nod. namu vērtībām.

Tuvāku ieskatu par statūtiem deva juridiskās kom. loc. J. Grislis, norādot, ka statūtu pamatbaze ņemta no igaunu nama pārvaldes statūtiem, kas dibinās uz akciju principa. Agrāk paredzēto $100.- dalības zīmju vietā rasts papildinājums, t. i. mazākā akcija paredzēta, sākot no $10.-. Nama komitejas darba prezidija loc. U. Maksiņš norādīja, ka 13. decembrī notiek nama komitejas sanāksme, kur balstiesības, kā tas jau ņemts iepriekšējā sanāksmē, baudīs tikai tās organizācijas, kas līdz sanāksmes laikam būs nokārtojušas paredzēto $100.- akciju iemaksas. Iepazīstoties tuvāk ar statūtu projektu, pacēlās balsis, kas apšaubīja $10.- iemaksu lietderību, un lai iecerētā nama priekšrocības baudītu tie, kas piedalās ar lielākām akcijām. Tāpat bija iebildumi pret dažiem tehnisko statūtu punktu formulējumiem. Nama akciju sabiedrības valdē paredzētās amatpersonas dos akciju dalībnieki - organizācijas, vadoties pēc akciju lieluma, un amatpersonu izraudzīšana notiks demokrātisku vēlēšanu ceļā. Nama telpu izmantošanu kārtos valde, vadoties, lai latviešu skola un organizācijas namā bauditu priekšrocības. Nodaļas valde iesniegtos ierosinājumus, papildinot ar event. citiem ierosinājumiem, iesniegs nama komit. prezidijam, kas tos savukārt sniegs 13. decembra sanāksmē.

● Toronto latviešu b-bas valdes paplašināta sēde, piedaloties revizijas komis., dāmu komit. valdei un sekciju pārstāvjiem, notiks pirmdien, 4. decembrī, plkst. 8.00 vak., Sv. Andreja baznīcas telpās. Darba kārtībā apspriedīs kopīgā latviešu nama jaunizstrādātos statūtus.

● Latviešu strēlnieku kopā pēdējā laikā nākuši klāt jauni biedri, un kopā iestājušies pa viens nam strēlniekam no Londonas, Ont., un Stradfordas un 2 strēlnieki no Toronto.

● Sv. Jāņa draudzes Ziemsvētku tirdziņš, ko sadarbībā ar Daiļamatnieku savienību dāmu komiteja rīko jau 12 gadus, notiks sestdien, 2. decembrī, no plkst. 11 pr. p. — 6 vakarā Trīsvienības baznīcas telpās. Tirdziņā apmeklētāji varēs iegādāties latviskas dāvanas, jaunākās grāmatas, skaņu plates, latviskus daiļamatniecības izstrādājumus u. c. Būs dabūjami arī garšīgi pašdieni, medijumi, tortes un citi gardumi. Tirdziņa atlikums veltīts par labu grūtdienu aprūpes darbam un dievnama būves fondam.

● Kanadas latviešu gaidu un skautu jendu vadītāju un vad. vietn. apspriedes notiks svētdien, 3. decembrī, plkst. 10.30 pr. p., Sv. Jāņa draudzes namā, 200 Balmoral Ave. Vecskautu salidojums arī notiks tajā pašā dienā plkst. 5 p.p., DV namā.

● Rīgas 72. skautu vienības mazskautu pulciņam valstsvētku diena bija arī liels notikums pulciņa iekšējā dzīvē. Notika svinīgais mazskautu solījuma ceremoniāls. Solījumu deva 11 mazskauti, bet 6 mazskauti pārgāja uz skautu pulciņu. Pirms solījuma bija īss valsts svētku piemiņas brīdis, kur labvēlis Ed. Plūme pasniedza pulciņam celojošo balvu labākai nometnotāju saimei. To par pag. gada sekmīgu nometnošanu izpelnījās Bērzu saime (pirmn. M. Treiguts). Mazskautu svinīgo solījumu nodeva Aivars Beikmanis, Arnis Gubiņš, Valdis Korbs, Ilmārs Krieviņš, Dāvis Maksiņš, Dainis Mārsons, Atis Ozoliņš, Valdis Pālens, Arnis Puķītis, Edgars Šmits un Andris Suchovs. Solījumu pieņēma Kanadas latviešu skautu jendas pr-ks vad. St. Leimanis un mazskautu pulc. vec. vad. vietn. I. Batraks. Uz skautu pulciņu pārgāja visi 5 augstāko mazskautu pakāpi — dīženo staburadzēnu iegūvušie mazskauti — Ivars Ārgals, Edvards Caune, Pēteris Livitis, Ainārs Māliņš un Māris Treiguts, un raženais staburadzēns Imants Iesalnieks. Viņi kopsummā bija izpelnījušies 38 mazskautu darba zīmes un bija ļoti centīgi zēni mazskautu gaitās. Pāriešanas ceremonijā dalību ņēma arī skautu pulciņš, un mazskauti, atvadoties no katra aizgājēja, teica tradicionālos pulciņa atvadu vārdus — „Es vēl skauts un rovers būšu, bet tu mazskauts vairs nekad." Svinīgā sanāksme norisa Rīgas skautu vienības mītnē Sv. Andreja baznīcas telpās.

● Austrumu ev. - lut. draudzes bērnu Ziemsvētku eglītes vakars svētdien, 17. decembrī, plkst. 3.00 p.p., Sv. Barnaba baznīcas zālē.

● Māc. A. Cops salaulājis Richardu Armstrongu un Silviju Zieds. Kristīgās Ēriku Mārtiņu Blūmu, Mārtiņa un Millijas dēliņu.

SV. KATARĪNES

● 18. novembra atceres sarīkojums, kopīgs Sv. Katarīnes un Niagaras tautiešiem, notika Sv. Katarīnēs. Svinīgo valsts svētku dievkalpojumu vadīja māc. J. Prauliņš, piedaloties brīvmākslinieckam Imantam Saksam (ērģeles) un brīvmākslinieciei Maijai Plostniecei - Zemītei (soprāns). Skauti, gaidas un organizāciju pārstāvji iesoļoja dievnamā ar Latvijas karogiem un novietoja tos pie altāra.

Pēc dievkalpojuma baznīcas apakšējā zālē notika valsts svētku atceres svinīgais akts, kuru ievadīja Sv. Katarīnes organizāciju pārstāvis P. Vasariņš, bet svētku runu teica viesis no Londonas — LNAK padomes pr-dis prof. A. Dreimanis. Sarīkojumā dziedāja viru koris Viesturs L. Albertiņas un J. Baruša vadībā.

L.

LONDONA, ONT.

● Londonas latviešu kopas studiju sekcijas šī rudens pirmā sanāksme bija pulcinājusi ap 50 dalībnieku Šūta institūta zālē. Prof. A. Dreimanis referēja par ziloņiem lidzīgiem mamutiem, mastadoniem un citiem lieladziem dzīvniekiem, kas ziemeļu kontinentos izmiruši pirms 7.000 —12.000 gadiem. Viņš secināja, ka pirmatnējās mednieku cilts kā arī sērgas, ir laikam vainojamas šo dzīvnieku iznīcināšanā. Dažādās katastrofu teorijas izklausās interesantas, bet ir bez zinātniskiem pamatojumiem. Referātu ilustrēja diapozitīvi, daži no tiem no paša referenta pētījumiem par mastadoniem dienvidrietumos no Ontario.

Fs.

HAMILTONA

● HLB grāmatnīcas Ziemsvētku tirdziņa atklāšana svētdien, 3. decembrī, plkst. 4.00 p. p. Latviešu namā. Grāmatu un daiļamatnieku stendi, loterija ar vērtīgiem laimestiem. Izlozes. Plkst. 5 p.p filmu izrāde, pašu latviešu uzņēmumi no sabiedriskās dzīves Hamiltonā un citur. Katram būs izdeviba redzēt sevi uzņēmumos. Grāmatnīca ievērojami papildinājusi grāmatu un daiļamatnieku izstrādājumu klāstu, lai apmierinātu katra dāvanu pircēja gaumi. Šis būs jau trešais grāmatnīcas gadskārtējais tirdziņš priekšvētku laikā. Tirdziņš turpināsies līdz Ziemsvētkiem.

● Rodoties interesei, HLB grāmatnīca pagarinājusi J. Soikāna gleznu izstādi līdz 25. decembrim. Skatāmas 32 gleznas, mākslinieka jaunākie darbi viņa jaunatrastajā paneles naža tehnikā, melnbaltā, drukas krāsas oriģinālā. Izstāde notiek Latviešu namā, no plkst. 10.00 rītā līdz 9.00 vakarā katru dienu.

● Sestdien, 25. novembrī, plkst. 7.00 p.p., Latviešu namā, 16 Queen St., N., notika iniciātoru un interesentu sapulce, kur pārrunāja jautājumu par latviešu bankas dibināšanu Hamiltonā. Šai sanāksmē no Toronto bija ieradušies LNAK valdes pr-dis V. Upeslācis un Latviešu bankas Toronto valdes pr-dis J. Svenne. V. Upeslācis teica īsu uzrunu un apsveica jauko nodomu dibināt latviešu banku Hamiltonā, bet J. Svenne referēja par Latviešu bankas darbību Toronto un atbildēja uz jautājumiem. Sanāksmes dalībnieki pieņēma lēmumu dibināt banku Hamiltonā un nākošo sanāksmi nolika piektdien, š. g. 8. decembrī, plkst. 7.00 vak., Latviešu namā, kur ieradīsies arī Kanadas valdības pārstāvis. Uz sapulci bija ieradušies pāri par 20 iniciātoru un interesentu.

Uz nākošo sanāksmi aicināti visi latvieši, kam interesē latviešu bankas dibināšana Hamiltonā.

Iniciātoru grupa.

Ziemsvētku kartītes izpārdotas

DV Kanadas valdes izdotās latviešu Ziemsvētku apsveikuma kartītes visas izpārdotas, resp. izsūtītas DV nodaļām, un tās vairs nav DV Kanadas valdes rīcībā.

Pasūtījumus, kas nepārtraukti turpina ienākt, nevaru vairs izpildīt. Sirsnīgi pateicos tautiešiem par lielo atsaucību kartīšu iegādē, tā atbalstot DV organizācijas lielo palīdzības darbu.

A. Kvēps,
DV KV aprūpes daļas vad.

„Runāsim angliski" rada interesi arī ārpus Toronto

Jaunais TV „Runāsim angliski" kurss, ko noraida CBLT (6. raidceļš) ir tā izveidots, ka skolotājs, runājot tikai angliski, var mācīt klausītājus ar dažādu valodu priekšzināšanām. Kaut gan pašlaik to raida tikai Toronto CBC - TV stacija, ar laiku, laikam, to sāks izmantot arī citas CBC stacijas.

Visām CBC sistēmatisko mācību programmām ir drīzāk vietējs raksturs, nekā visas valsts apmēru raidījumu raksturs. Tās sagatavo vietējās universitātes, vai, kā tas ir ar TV angļu valodas kursiem, — Metropoles televizijas izglītības asociācija — vietējā Toronto organizācija — kopā ar Ontario valdības pilsonības nozari, „Canadian Scene" un Kanadas pilsonības un immigrācijas departamenta pilsonības nozari.

C. S.

Pēc Ontario parlamenta sesijas atklāšanas pavalstniecības ministrs un provinces sekretārs J. Jaremko iepazīstināja parlamenta prezidentu W. Murdochu ar pie provinces valdības akreditētajiem etniskās preses pārstāvjiem. Uzņēmumā: W. Murdoch's etniskās preses redaktoru vidū.

LATVIJAS NĀKOTNE MŪS KOPĀ SAUC

18. novembris Gēteborgas latviešu saimē.

Lai Gēteborgā dzīvojošā latviešu saime pienācīgi atzīmētu Latvijas vasts dibināšanas 43. gada dienu, tad svinīgā akta un cita sarikojumu izkārtošana šogad bija uzticēta Gēteborgas jaunatnes kopai. Un jāteic, ka šī izvēle bijusi laimīga, jo jaunieši un tās enerģiskā vaditāja, bij. ELJ A's priekšniece V. Teness, nebija taupījuši pūles, lai 18. novembra vakarā tautiešus sagaidītu latviskā noskaņā dekorētas telpas, kā arī koncerts un 2 mākslinieku darbu izstādes. Svinīgā akta atklāšanas runā V. Teness jautāja, cik dziva gan vēl ir Latvijas valsts un brīvības laiku atspulga tajos latviešu jauniešos, kas Latvijas zemi savām acīm nav skatījuši? Vai šiem jaunie šiem ir vēl tā asins balss, kas viņiem liek just un apzināties, ka ir latvieši? Uz šiem jautājumiem, kā runātāja norādīja, latviešu jaunatne brīvajā pasaulē skaistu atbildi jau devusi, aizgājušā gadā pieņemdama kopīgu mudi: „Latvijas nākotne kopā mūs sauc." Šaī mudē skaidri pateikts, ko dod un grib panākt latviešu trimdas jaunatnes apzinīgākā daļa. Ja šodien okupanti Daugavas dzīlēs gremdē mūsu tautas brīvības simbolu — Staburagu, tad tas nenozīmē, ka nogremdēta ari latviešu tautas brīvības griba. Runātāja uzsvēra:

„Veltīgi! Mēs ticam, ka mums reiz Laimdota paligā nāks, kad celsies latvju Lāčplēsis, no dzelmes sauks laukā Staburagu, tad ausis brīvības rīts mūsu Latvijai!"

18. novembra svētku runu teica dzejnieks Andrejs Eglītis, starp citu ievadā uzsvērdams, ka laiks, no nezvēru briesmu darbus. Būtu jāaktivizē arī informācijas darbs dzimtenes virzienā, jo tās oficiālās balsis, kas sūta raidījumus dzimtenes virzienā, ne vienmēr ir saskanīgas ar mūsu nacionālo politiku."

Svētku koncertu izpildīja viešņa no Anglijas, mecosoprāns Ksenija Bidiņa, iepriecinot klausītājus ar latviešu komponistu jaunākiem darbiem, starp citu atskaņodama H. Pavasara, T. Ķeniņa, E. Šēnfelda, A. Jēruma u. c. dziesmas. Klavieru pavadījums bija uzticēts igaunu pianistei H. Saarne. Pieminas brīdi bija ieradušies ap 150 dalībnieku.

Reizē ar 18. novembra svinībām atklāja arī skulptora V. Baluša un gleznotāja J. Soikāna darbu izstādi. V. Balutis izstādē piedalījās ar 29 darbiem, J. Soikāns ar 25.

Valsts svētku norises ievadīja 18. novembra pēcpusdienā Hāgas baznīcā kopīgs dievkalpojums, piedaloties māc. Treuam, solistei A. Graudumai, brīvmākslinieciei V. Ozere - Puķītei un Gēteborgas latviešu korim dir. K. Kareļa vadībā.

P.A.S.

MEDNIEKU - MAKŠĶERNIEKU VAI APRŪPES BIEDRĪBA?

Vairāk kā divi gadu desmiti pagājuši no mūsu brīvvalsts laika, kopš mednieku biedrība ir pastāvējusi. Sevišķi pēdējā gadu desmitā beigās trimdā ir nācies daudz savādību novērot šeit dzimušajās mednieku - makšķernieku biedrībās. Mūsu brīvvalsts laikos sevišķi iecienīts sports bija medības. Šā sporta cienītājus varētu iedalīt 3 grupās:

1. Turīgajos, kas bija organizēti un apvienoti mednieku biedrībās.

2. Mazāk turīgos jeb individuālos mednieko.

3. Nelegālos jeb malu mednieko.

Kas bija mednieku biedrība tā laika izpratnē? Mednieku biedrība bija pa lielākai daļai turīgo laužu materiāli uzturēta biedrība, kā pretvērtību par to saņemot — sportu un izpriecu ar visām tālākām piedevām. Par makšķerniekiem tajos laikos maz tika runāts. Šeit turpretim ir otrādi.

Par otro mednieku grupu nav daudz ko teikt, tie palika mazāk ievēroti. Par trešo grupu nemaz nav ko runāt, tie tika ar likumu sodīti. Kāda tad atšķiriba starp tā laika mednieku biedrībām un tagadējām, trimdā radītām biedrībām? Atšķiriba neiedomājama: tā laika mednieki uzturēja savas biedrības no personīgiem līdzekļiem, bet trimdā radītās biedrības ieslēgušās sīvā konkurencē ar aprūpes biedrībām, lai rastu šiem nolūkiem vajadzīgos līdzekļus. Visi šie līdzekļi galvenokārt tiek raditi aprūpei kā vienai, tā otrai organizācijai, kas ienāk no biedru naudām un sarīkojumu atlikumiem. Ja tuvāk apskatām un papētām sarīkojumu kalendārus, tad bieži vien varam redzēt, ka daudzos gadījumos mednieki - makšķernieki iet aprūpes organizācijām pa priekšu. Lai atļauts tikai pieminēt jau presē labi pazīstamos mednieku - makšķernieku īpašumus, kas iegādāti, kā arī tās biedrības, par kuŗām rakstīts nesenā pagātnē presē par īpašuma iegādāšanas nodomiem. Jau iepriekš minēju, ka šie līdzekļi galvenokārt komplektējās no sabiedrības, kas palīdz kā vienā, tā otrā gadījumā biedrību aprūpes darbā. Ko tad mednieki - makšķernieki aprūpē? Atbilde — paši sevi. Mednieki, vai pareizāki šeit nebūtu šīs biedrības nodēvēt par „makšķernieku" biedrībām? Ja brīvvalsts laikā mednieki varēja atļauties vairākus desmit latus samaksāt biedru naudu, tad turpretim šeit sagādā lielas grūtības atsevišķam mednieka samaksāt dažus dolārus biedru naudas gadā. Tautieši, lai mēs pasargātu mūsu priekšgājēju tikumus, tad es ieteiktu nesteigties ar namu iegādi, bet nogaidīt, kamēr īpašumiem nokrīt cenas, un šo objektu iegādei paredzēto naudu nodot LNAK fonda rīcībā — cīņai pret komūnismu. Šādā veidā jūs būsit attaisnojuši savas pūles naudas sagādē un pasargājuši veco mednieku tikumus. Mednieku biedrība nav dibināta trūcīgo mednieku pašaprūpei, bet tā ir sporta un izpriecas organizācija, par ko jāmaksā pašam personīgi.

Vecais mednieks.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0266.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION Limited
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozītiem, izdara visas parastās banku operācijas.
Birojs atvērts 4 reizes nedēļā, Sv. Andreja baznīcas telpās, Carlton un Jarvis ielu stūri, Tel. WA 4-0563.
Pirmdienās no plkst. 3—10 vak.
Trešdienās un piektdienās no plkst. 11—3 dienā.
Ceturtdienās no plkst. 7—10 vak.
Venus puķu veikalā, 231 Roncesvalles Ave., Tel. LE 4-4645.
Pasta adrese: 280 Wright Ave., Toronto, Ont.

Kanadas padomes stipendijas

dos iespēju 51 studentam no dažādām pasaules malām šogad apmeklēt Kanadas universitātes. Stipendijas sedz universitāšu mācības maksu un dzīves izdevumus viena gada posmam, piecsaitot atceļu maksu uz studentu mājām. Kopš 1957. gada pāri par 300 ārzemēs augstskolu beigušie ieradušies Kanadā, lai papildinātos zinībās ar šādu Kanadas padomes stipendiju palīdzību.

C. S.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

2. decembrī — Irmas Kajakas - Ķeniņas Ritmikas un plastikas skolas 10 gadu svētku sarīkojums, Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
2. decembrī — Toronto Latviešu katoļu vienības tradicionālais Adventa vakars Columbus zālē.
2. dec. — Kara skolas dibināšanas atceres balle, Park Plaza Hotel. Latviešu virsnieku apvienības sarīkojums.
2. decembrī, no plkst. 11.00 rītā līdz 6.00 vakarā Sv. Trīsvienības baznīcas sanāksmju telpās, 619 Sherbourn St., Tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš - bazārs.
8. decembrī — TLB dāmu komitejas Balle — Ziemas ieskaņas Ungāru zālē, 245 Collage St.
9. decembrī — skautu un gaidu kopīga eglīte Sv. Andreja baznīcā.
22. decembrī — Latviešu YMCA's un Lāpas eglītes vakars Centrālā YMCA'ā, plkst. 7.30 vak.
6. janvārī — plkst. 4 p.p. strēlnieku un Kurzemes cinītāju Ziemsvētku kauju atceres salidojums Saulainē.
20. janvārī — tradicionālā preses balle Kolumbus zālē.
27. janvārī, plkst. 7 vak. TLTA — sestdienas ģimnazija rīko draudzīgā aicinājuma atceri Sv. Andreja baznīcas sar. zālē. TLB drāmatiskais ansamblis izrādīs M. Ziverta Āksts.
3. februārī — Masku balle Palace Pier, Toronto.
24. februārī — Gaujas gaidu un Rīgas skautu vienības gada svētki Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
10. februārī — viru kora Viesturs koncerts un balle U.N.F. zālē.
15. februārī — Hermaņa Godesa klavierkoncerts Koncertapvienības sarīkojumā.
16. februārī — Nakts Latīnu kvartālā, Studentu kopas sarīkojums Kolumbus zālē.

HAMILTONĀ

Piektdienu vakaros — kabarē, 16 Queen. N.
16. decembrī — Hamiltonas DV eglīte bērniem.
4. februārī — KLMA gleznu izstāde.
24. februārī — DV karnevāls Pig bridžā.

SV. KATERĪNES

30. dec. — Daugavas vanadžu kopa rīko Vecgada balli, plkst. 7.30 vak. Prudhomme viesnīcas Kristalla zālē.

Šodien ,no plkst. 11.00 līdz 6.00 vakarā, Trīsvienības baznīcā, Sv. Jāņa draudzes Ziemsvētku tirdziņā tautieši varēs iegādāties skaistas svētku veltes.

LABĀKĀ DĀVANA SVĒTKOS!
Komponista un mūzikas kritiķa *J. Ciruļa*
MŪZIKANTA PIEZĪMES
Illustrējis: *H. Bergs.*
Vāku zīmējis: *Ed. Dzenis.*
Maksā iesieta $ 3.60.
K. RAŠIŅŠ,
84 HILLSDALE AVE.,
TORONTO 7, ONTARIO.

IZCILS VEIKUMS AP

Milvoku DV apvienības valde un re
vienības dibinātāji), V. Krēlis (revi
Aparjods (apvien. pr-ks), R. Prūsis,
Gagainis, V. Zālītis un S. Skurulis.

MILVOKU DV APVIENĪBAS DESMIT DARBA GADI

Rosīgā un drudžainā darbā aiztecējuši desmit gadi kopš 1951. gada 2. decembra, kad Milvokos, Edgara Peniķa aicināti un mudināti, 22 viri tā paša gada 14. oktobrī nodibināto DV kopu pārdēvēja par apvienību. Dibināšanas sapulcē viņi arī saziedoja $ 54.-, ko nosūtīja uz Vāciju, kādā tuberkulozes sanatorijā sirgstošiem tautiešiem. Šis ziedojums bija pirmais jaunās apvienības pašdzibas darba veikums, un tas simboliski iezīmēja un norādīja tās turpmāko gadu darbibu un ejamo ceļu. Tagad, pēc 10 gadiem, apvienības vadība var pavilkt svitru ļoti respektējamai un reprezentablai summai, kas šais gados nodota līdztautiešu aprūpes vajadzībām — $11.760.-! So summu 10 gados savākuši paši vanagi, bet tās daļu devuši arī apvienības kultūras un mākslas pašdarbības ansambļu sarīkojumi. Bet, protams, šis sasniegums ir bijis iespējams, tikai pateicoties visu pārējo Milvoku tautiešu atsaucībai un uzticībai.

Tā arī esam nonākuši pie vislielākā Milvoku DV apvienības sasnieguma 10 gados, un tas ir — tautiešu uzticība! To DV saimo un tās vadītāji darbinieki ir iemantojuši, un šo uzticību viņi arī ar savu darbu un stāju godam attaisno.

ALBERTO STIKUTS
REALTOR
481-0431
Pārdodama jauna 6 istabu atsevišķa kieģeļu māja ar piebūvētu garāžu, asfaltētu privāto ceļu; ūdens - ceļas apkure, 2 modernas virtuves; tramvajā zonā pie Kingstona tramvaja. Prasa $ 17.500 ar $ 2.000.- iemaksu.
Izīrējama gaiša 6 istabu kieģeļu māja Casa Loma rajonā, 2 virtuves, jauna apkure, privāts iebraucamais ceļš, garāža. Prasa $ 125.- mēnesī.
Meklē pirkt 6—7 istabu māju pie Davisvilles autobusa, pilnā cena līdz $ 15.000.- skaidrā naudā.
Meklē pirmo obligāciju 8 istabu dubultkieģeļu mājai Broadview - Danforth rajonā par 7% gadā.

Kur pēkšņi izgaisa t
Kas tevi iepriecināja
Es ziedu uzlūkoju .
SVEICIET
802 Bathurst i
tel.: LE 3-
KANADAS DAIĻAM
LOT

REALTOR
BĒRZIŅŠ
Realty Limited
REAL ESTATE
INSURANCE
MORTGAGE BROKERS
NOTARY PUBLIC
NEKUS
došan
u. c.
APDRO
auto,
nelaim
OBLIG
aizdev
NOTĀR
notāri
31

GENERALKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS
SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0263.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION Limited
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozītiem, izdara visas parastās banku operācijas.
Birojs atvērts 4 reizes nedēļā, Sv. Andreja baznīcas telpās, Carlton un Jarvis ielu stūrī, Tel. WA 4-0503.
Pirmdienās no plkst. 3—10 vak.
Trešdienās un piektdienās no plkst. 11—3 dienā,
Ceturtdienās no plkst. 7—10 vak.
Venus puķu veikalā,
231 Roncesvalles Ave.,
Tel. LE 4-4645.
Pasta adrese: 280 Wright Ave., Toronto, Ont.

Kanadas padomes stipendijas

dos iespēju 51 studentam no dažādām pasaules malām šogad apmeklēt Kanadas universitātes. Stipendijas sedz universitāšu mācības maksu un dzīves izdevumus viena gada posmam, piecskaitot atceļu maksu uz studentu mājām. Kopš 1957. gada pāri par 300 ārzemēs augstskolu beigušie ieradušies Kanadā, lai papildinātos zinībās ar šādu Kanadas padomes stipendiju palīdzību. C. S.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

2. decembrī — Irmas Kajakas - Ķeniņas Ritmikas un plastikas skolas 10 gadu svētku sarīkojums, Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
2. decembrī — Toronto Latviešu katoļu vienības tradicionālais Adventa vakars Columbus zālē.
2. dec. — Kara skolas dibināšanas atceres balle, Park Plaza Hotel.Latviešu virsnieku apvienības sarīkojums.
2. decembrī, no plkst. 11.00 rītā līdz 6.00 vakarā Sv. Trīsvienības baznīcas sanāksmju telpās, 619. Sherbourn St., Tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš - bazārs.
8. decembrī — TLB dāmu komitejas Balle — Ziemas ieskaņas Ungāru zālē, 245 Collage St.
9. decembrī — skautu un gaidu kopīga eglīte Sv. Andreja baznīcā.
22. decembrī — Latviešu YMCA's un Lāpas eglītes vakars Centrālā YMCA'ā, plkst. 7.30 vak.
6. janvārī — plkst. 4 p.p. strēlnieku un Kurzemes cīnītāju Ziemsvētku kauju atceres salidojums Saulainē.
20. janvārī — tradicionālā preses balle Kolumbus zālē.
27. janvārī, plkst. 7 vak. TLTA — sestdienas ģimnazija rīko draudzīgā aicinājuma atceri Sv. Andreja baznīcas sar. zālē. TLB drāmatiskais ansamblis izrādīs M. Ziverta Akstu.
3. februārī — Masku balle Palace Pier, Toronto.
24. februārī — Gaujas gaidu un Rīgas skautu vienības gada svētki Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
10. februārī — vīru kora Viesturs koncerts un balle U.N.F. zālē.
15. februārī — Hermaņa Godesa klavierkoncerts Koncertapvienības sarīkojumā.
16. februārī — Nakts Latiņu kvartālā, Studentu kopas sarīkojums Kolumbus zālē.

HAMILTONĀ

Piektdienu vakaros — kabarē, 16 Queen. N.
16. decembrī — Hamiltonas DV eglīte bērniem.
4. februārī — KLMA gleznu izstāde.
24. februārī — DV karnevāls Pig bridžā.

SV. KATERINES

30. dec. — Daugavas vanadžu kopa rīko Vecgada balli, plkst. 7.30 vak. Prudhomme viesnīcas Kristalla zālē.

IZCILS VEIKUMS APRŪPĒ UN KULTŪRAS DARBĀ

Milvoku DV apvienības valde un revīzijas komisija. Sēd no kreisās: J.Vilciņš, Ed.Peniķis (apvienības dibinātājs), V. Krēlis (reviz. kom. pr-dis), A. Breice (ilggadīgā vanadžu pr-ce), V. Aparjods (apvien. pr-ks); R. Prūsis. Stāv: O. Blūms, E. Čakāns, J. Grundsbergs, I. Burģelis, E. Gagainis, V. Zālītis un S. Skurulis. A. Graudiņa uzņēmums

MILVOKU DV APVIENĪBAS DESMIT DARBA GADI

Rosīgā un drudžainā darbā aiztecējuši desmit gadi kopš 1951. gada 2. decembra, kad Milvokos, Edgāra Peniķa aicināti un mudināti, 22 viri tā paša gada 14. oktobrī nodibināto DV kopu pārdēvēja par apvienību. Dibināšanas sapulcē viņi arī saziedoja $ 54.-, ko nosūtīja uz Vāciju, kādā tuberkulozes sanatorijā sirgstošiem tautiešiem. Šis ziedojums bija pirmais jaunās apvienības palīdzības darba veikums, un tas simboliski iezīmēja un norādīja tās turpmāko gadu darbību un ejamo ceļu. Tagad, pēc 10 gadiem, apvienības vadība var pavilkt svītru ļoti respektējamai un reprezentablai summai, kas šais gados nodota līdztautiešu aprūpes vajadzībām — $11.760.-! Šo summu 10 gados savākuši paši vanagi, bet tās daļu devuši arī apvienības kultūras un mākslas pašdarbības ansambļu sarīkojumi. Bet, protams, šis sasniegums ir bijis iespējams, tikai pateicoties visu pārējo Milvoku tautiešu atsaucībai un uzticībai.

Tā arī esam nonākuši pie vislielākā Milvoku DV apvienības sasnieguma 10 gados, un tas ir — tautiešu uzticība! To DV saimo un tās vadītāji darbinieki ir iemantojuši, un šo uzticību viņi arī ar savu darbu un stāju godam attaisno.

Lepoties var DV apvienības kultūras darba dažādo nozaru pārskati. Apvienības teātra ansamblis, ko visus 10 gadus vada režiz. Millija Valtere - Einberga, rūpīgi iestudējis daudzas lugas, un izrādījis tās ne vien pašu mājās, bet arī daudzās kaimiņu tautiešu kolonijās. Apvienības viru koris arī jau dzied visus šos 10 gadus, to diriģē V. Aparjods (kopa pr-ks R. Prūsis). Arī tas ir rosīgu un čaklu dziesmu mīlotāju pulks, kas gandrīz katru gadu koncertējis pašu mājās, piedalījies daudzos latviešu dziesmu svētkos, regulāri kuplina dažadus Milvoku latviešu sarīkojumus arī citās tautiešu kolonijās. Lielu darbu veikusi arī tautas deju kopa. To ilgus gadus vadīja Lija Pētersone, tagad — Maija Peniķe. Bez latviešu sarīkojumiem kopa latviešu un Latvijas vārdu d. dzinājusi arī daudzos sarīkojumos amerikāņu publikai, tāpat vairākkārt dejojusi arī televīzijas raidījumos. Pēdējā laikā „lielo" tautas deju kopai blakus nostājušies arī mazākie zēnu un meitenes, un arī čaklu un centīgu un ar labiem panākumiem vingrinās mūsu tautisko dančuritmā. Viņus vada S. Graudiņa.

Šaušanas sekcija kapt. Ž. Butkus vadībā iekārtojusi pati savu šautuvi. Nesen pie apvienības nodibinājās arī jaunatnes kopa. To vada gleznotājs Āris Peniķis.

Ievērojamas izpalīdzes vanagu darbā bijušas vanadzes. Bez praktiskā palīdzības darba dažādu sarīkojumu un sanāksmju izkārtošanā viņas sarīkojušas arī vairākus vērtīgu priekšlasījumu vakarus. Vanadzes kopš 1952. gada vadīja A. Breice, tikai pirms pāris mēnešiem, neveselības dēļ, šos pienākumus nodod ot M. Skraučevai.

Ar tautiešu atbalstu apvienība 1959. gadā iegādājās savu nekustamu īpašumu. Tanī notiek mazākas sanāksmes, pašdarbības pasākumu mēģinājumi, priekšlasījumi, gleznu skates.

Milvoku DV apvienības darbs izpaudies arī plašāka mēroga sarīkojumos. No DV darbinieku puses nāca ierosme par kādreizējo Milvoku novada dziesmu svētku sarīkošanu. 1959. g. rudenī te notika plašas ASV DV dienas. DV apvienība ir arī Milvoku koncertu komitejas balsts, un apvienības darbinieki — V. Aparjods, E. Peniķis un J. Vilciņš ir smaguma nešēji un veicēji šai svētigajā mākslas dzīves pasākumā. Tāpat apvienība piedalās arī Milvoku latviešu skolas uzturēšanā, organizējusi dažas pretkomūnistiskas demonstrācijas, veicinājusi Apspiesto nāciju gadskārtējos sarīkojumus.

Līdz 1953. gadam apvienību vadīja nelaikis pulkvedis E.Akmentiņš, bet kopš 1953. gada — V. Aparjods. Apvienības valdē ilgus gadus darbojās E. Peniķis, I. Burģelis, R. Prūsis, V. Zālītis, S. Skurulis, O. Blūms, E. Gagainis un J. Vilciņš. DV centrālā valdē V. Aparjodu un E. Peniķi apbalvojusi ar DV nozīmi zeltā; abi arī daudzus gadus darbojas DV ASV zemes valdē.

Aizvadītajos desmit darba gados Milvoku DV apvienība ir izaugusi par spēcīgu un ievērojamu sabiedriski - kultūrālā un aprūpes darba veicēju.

Raimunds Čaks

ĀRENTĒ/PĀRDOD
REALTOR
481-0431

Pārdodama jauna 6 istabu atsevišķa ķieģeļu māja ar piebūvētu garāžu, asfaltētu privāto ceļu; ūdens - ellas apkure, 2 modernas virtuves; pirmajā zonā pie Kingstona tramvaja. Prasa $ 17.500 ar $ 2.000.- iemaksu.

Izīrējama gaiša 6 istabu ķieģeļu māja Casa Loma rajonā, 2 virtuves, jauna apkure, privāts ibraucamais ceļš, garāža. Prasa $ 125.- mēnesī.

Meklē pirkt 6—7 istabu māju pie Davisvilles autobusa, pilnā cena līdz $ 15.000.- skaidrā naudā.

Meklē pirmo obligāciju 8 istabu dubultķieģeļu mājai Broadview - Danforth rajonā par 7% gadā.

Kur pēkšņi izgaisa tavas skumjas?
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . . .
SVEICIET AR ZIEDIEM!
802 Bathurst ielā, pie Bloor ielas, tel.: LE 3-3884, Toronto.
KANADAS DAILAMATNIEKU SAVIENĪBAS SALONS.
LOTUS

REALTOR
BĒRZIŅŠ
Realty Limited
REAL ESTATE
INSURANCE
MORTGAGE BROKERS
NOTARY PUBLIC
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — pārdošanā: mājas, veikali, farmas u. c.
APDROŠINĀŠANA — apdrošina auto, mājas, mēbeles, zādzības, nelaimes, slimības u. c.
OBLIGĀCIJAS — obligāciju un aizdevumu sagāde u. c.
NOTĀRS — līgumi, tulkojumi, notāriāli apstiprinājumi u. c.
LE 4-8447
316 Harboard St.,
TORONTO

SKOLAI VELTĪTS MŪŽS

Skolotājs Fricis Kurats Ņujorkā 1. decembrī atskatās uz 50 mūža gadiem. Dzimis 1911. gada 1. decembrī, Talsu apriņķa Valgales pagastā, Kurzemē. Pēc Rīgas skolotāju institūta beigšanas 1933 gadā, sācis strādāt par skolotāju vairākās Latvijas skolās. Latviju atstājis 1944. gadā, bet 1950. gadā ieradies Ņujorkā. 1951. gada 5. maijā noorganizējis Ņujorkas latviešu ev. - lut. draudzes svētdienas skolu Bronksā un darbojies kā tās pārzinis visus 10 gadus.

Friča Kurata sirds pieder latviešu skolai un skolēniem. Ne vienmēr latviešu svētdienas skolai bijušas piemērotas mācību grāmatas, seviški agrākos gados Bronksas skolas pārzinis gan viens pats, gan kopā ar citiem skolotājiem sagatavojis un uz pavairotāja novilcis sagatavotu mācību vielu dažādos latviešu mācību priekšmetos, kas lietota ne vien Bronksas skolā, bet arī pārējās Ņujorkas svētdienas skolās. Fricis Kurats sastādījis grāmatu Latvijas ģeografija, ko šī gada pavasarī izdeva ALA's Kultūras fonds un ko tagad lieto latviešu svētdienas skolās. Tā ir plaši sastādīta ar daudz vērtīgām ilustrācijām, kas aizpilda robu Latvijas ģeografijas mācīšanā.

Latviskā bērnu audzināšana ir Friča Kurata sirdslieta. Ja kāda iemesla dēļ izkrīt kāda latviešu skolas mācību diena, viņš ir nelaimīgs un cenšas zaudēto atgūt intensivākās mācībās. Bronksas skolā ievesta sacensība par labāko skolas apmeklēšanu, un katrā klasē ir vairāki tādi skolēni, kas nav kavējuši nevienu latviešu mācību stundu. Mācības gadu beidzot, čaklie skolas apmeklētāji saņem grāmatu balvas.

Pēc Friča Kurata uzskata, latviešu skolā jāmāca ne vien latviešu valoda un priekšmeti par Latviju, bet arī latviešu tikumi un paražas. Skolā māca latviešu dziesmas, iet latviskās rotaļās un dejo latviešu tautas dejas. Tāpat latviešu pasakām, teikām un sakāmvārdiem ierādīta pienācīga vieta. Lielai skolēnu daļai ir latviešu tautas tērpi. Skolas laikā jālieto tikai latviešu valoda un nedrīkst lietot kožamgumiju. Kaut arī šie noteikumi dažiem skolēniem sākumā liekas grūti ievērojami, tie tomēr latviešu skolā nāk labprāt.

Friča Kurata apmierinājums par latviskās audzināšanas panākumiem ir tas, ka no viņa vadītas skolas izauguši vairāki Ņujorkas latviešu jaunatnes darbinieki un vadītāji. Ir izaugusi arī jauna skolotāju audze, kas turpina latviskās audzināšanas darbu Bronksas skolā. Pastāv arī jaunatnes koris, kas pēc kora dalībnieku domām izaudzis no svētdienas skolas dziedāšanas stundām. Skolā notikuši latviešu rakstnieku piemiņas brīži, kuru organizēšanā piedalās Fricis Kurats un kur ar deklamācijām piedalās atsevišķi skolēni un skolēnu runas koŗi.

Bronksas skola nevar lepoties ar labām skolas telpām. Ņujorkas draudzes Bronksas rajons tomājis par iespējām iegādāties īpašumu, kur būtu arī jaunas un piemērotas skolas telpas. Viens no aktivākiem līdzekļu vākšanas talciniekiem bija Fricis Kurats, pat dažas svētdienas skolas kolektes rīkotas šim mērķim par labu.

No aizvaditiem 50 gadiem Fricis Kurats vairāk kā pusi pavadijis skolotāja darbā. Viņa apmierinājums un panākums ir tas, ka gudrības sēkla sēta augligā zemē, un latviešu jaunatne arī amerikāņu vidē saglabājusi latviskumu, mācoties par Latviju un latviešiem, kaut arī paši Latviju nekad nav redzējuši.

FILADELFIJA ATZĪMĒ LATVIJAS DIENU

Filadelfijas un apkārtnes latvieši Latvijas neatkarības pasludināšanas atceres aktam pulcējās Filadelfijas lietuvju mūzikas hallē š. g. 25. novembrī. Pēc ASV himnas vakaru ievadīja Filadelfijas organizāciju sadarbības centra pr-dis Dr. N. Viksniņš, savā ievadrunā uzsverot, ka 18. novembris Latvijas vēsturē zelta burtiem ierakstīts. Ja šo mirdzošo ierakstu arī trimdas gaitās ejot spodrināsim, — tad reiz atkal brīvības saule mūsu dzimtenē spīdēs.

Svinīgā sarīkojuma svētbridi vadīja prāvests K.Birznieks. Filadelfijas lietuvju sveicienus nesa A. Gaigalas un no ungāriem sveica Dr. Alex Mower. Igaunu pārstāvis Dr. H. Sussi savus sveicienus bija sūtījis telegrafiski.

Sarīkojuma svētku runu teica ALA's pr-ka vietn. Alfreds Bērziņš.

Vakara dalībnieki noklausījās un pieņēma Sadarbības centra prezidija locekļa Fr. Brunau'a nosalsītas telegrammas prezidentam Kenedijam un Latvijas sūtnim ASV Dr. A. Spekkem.

Sarīkojuma koncerta daļu aizpildīja Longailendas sieviešu ansambļa tautas dziesmu koncerts. Labi saliedētais ansamblis, tērpies mūsu krāšņajos tautas tērpos — diriģenta Roberta Baloža vadībā — noskandēja 15 tautas dziesmas. Bija aplausi, ziedi diriģentam, skaisti pateicības vārdi un dziesmu piedevas. Klātesošajam komponistam, ko visi sumināja aplausiem, ziedus no ansambļa pasniedza Rīsberga kundze. Vakars noslēdzās ar kopīgi nodziedātu Dievs, svētī Latviju.

Sarīkojuma zālei vienkāršu, bet iespaidīgu, gadījumam piemērotu dekorātivo ietērpu bija darinājis mākslinieks V. Jansons.

R. Lidums

Preses balle arī Čikagā

Čikagas - Milvoku preses kopas sanāksmē Čikagas Latviešu namā viens no pārrunu jautājumiem bija Preses balles rīkošana. Apzinoties, ka starp gribēšanu un varēšanu ir un būs jāpārkāpj daudz šķēršļu, kopas dalībnieki iztirzāja visas varbūtības un nolēma, ka Preses balli tomēr vajadzētu rīkot, darot visu iespējamo, lai tā izdotos pienācīgi iespaidīga. Talkā tiks aicināti arī citi sabiedriskie darbinieki cerībā, ka neviens neatteiksies. Sarīkojuma datums ir 1962. g. 27. janvāris. Nākamā dienā paredzēts plašs Rakstnieku rīts. Ricības komitejas priekšsēdis Kārlis Ķezbers, par Preses pīles tap šanu rūpēsies R. Čaks.

Sadzīves VALSTIS

NUJORKA

● Ņujorkas latviešu draudzes Friportas rajona dāmu komitejas gadskārtējais Mārtiņvakars devis $700.- atlikuma, no kuŗa $400.- piešķirti Longailendas nekustama īpašuma iegādes fondam, bet $100.- Ziemsvētku veltēm, pārējās summas atvēlētas dažādiem mērķiem.

● Ņujorkas latviešu ev. - lut. draudzes locekļu Paula un Frīdas Grūbes meita Irisa Iveta Grūbe kristīta vecāku dzīves vietā Skenektadijā 25. novembrī. Draudzes locekļu Keneta un Rutas Pratt dēls Kenets C. Pratt kristīts 25. novembrī vecāku dzīves vietā Kingstonā.

● Paredzams, ka tuvākajos gados Ņujorkas birža pāries uz citām telpām, jo līdzšinējās telpas slavenajā Wallstrītā kļuvušas par šaurām, sakarā ar darbības paplašināšanos. Ņujorkas birža bija apmetusies visā pasaulē pazīstamajā Wallstrītā kopš 1911. gada.

● Trautmaņu ģimene dāvājusi Bronksas svētdienas skolai 2 kastes ar latviešu grāmatām. K. Zēbergs dāvinājis vienu kasti ar agrāko gadu izdevumiem, kas derīgas svētdienas skolu skolēnu bibliotēkas vajadzībām.

KALAMAZŪ

● Latviešu b-bas rīkotais jauno Toronto dziedoņu koncerts notiks 3. decembrī, plkst. 4.00 p. p., Kalamazū koledžas Stetson sarīkojumu telpās (Academy ielā). Koncertēs: I. Birne - Veinberga, M. MacVicara, M. Bērzina, A. Kīvlenieks, K. Sūns, A. Vītols un R. Purvs. Pie klavierēm Alfrēds Strombergs. Programmā latviešu komponistu darbi un dažādu autoru operu ārijas. Ieejas maksa $ 1.50, mācību iestāžu audzēkņiem $ 1.00.

● Māris Ziemelis, aktīvi darbodamies latviešu dižskautu pulciņā un jaunatnes kopas valdē, izceļas arī St. Augustines vidusskolā, kur viņš ievēlēts par senioru klases prezidentu. Bez tam Māris atzīts kā viens no vislabākajiem Kalamazū vidusskolu futbola spēlētājiem.

● DV apvienības valde latviešu skolas bibliotēkai pieteikusi DV biletēna abonentu.

● 25. novembrī savās mājās pēkšņi miris 66 g. vecais F. Ivanovs. Uz pēdējo dusu viņu izvadīja māc. J. Turks 28. novembrī.

● Ziemsvētku eglītes vakars rīkos: Latviešu skola — 16. decembrī YWCA's auditorijā, DV apvienība, koris un sieviešu ansamblis — 17. decembrī Latviešu biedrības namā, Jaunatnes kopa — 22. decembrī Latviešu b-bas namā, Kalamazū ev. - lut. draudze — 30. decembrī Recreation Parka ielā. Korporācija Imerija — 30. decembrī Latviešu b-bas namā un Latviešu b-ba — 31. decembrī savā namā.

● Ziemsvētku dāvanām latviešu grāmatas, tautiskas rotas lietas, dailamatniecības izstrādājumi un gleznas jo plašā izvēlē iespējams iegādāties V. Miķelsona grāmatnīcā. M.

KLĪVLENDA

● Atzīmējot Edvarta Vulfa 75. dzimšanas dienu, Daugavas Vanagu Klīvlendas latviešu teātris š. g. 9. decembrī, plkst. 7.30 vakarā, DV mītnē, 4939 Broadway (Bohemian National Home, III stāvā) sniegs rakstnieka dvīčelīte na komēdijas Tapiņa atgriešana izrādi. Uzvedumu sagatavojis režiz. Arturs Rubenis, dekorātors Bernards Sniedze, un uzvedumā piedalās 12 tēlotāji. Pēc izrādes saviesīgs vakars. Ieejas biletes pie kases; ieejas maksa $ 1.50 no personas, studentiem un skolēniem puscena, kara invalidiem un bērniem līdz 12 gadiem — brīva.

LANSINGA, MIČ.

● Pie Mičigenas valsts universitātes, Lansingā, noorganizēta latviešu studentu kopa, kur par priekšnieku darbojas Vilis Barevics, viņa palīgs — Juris Kalniņš, sekretāre — Silvija Zirnīte, kasieris — Dainis Lazda un biedrzinis — Zigurds Troms. Pagaidām kopai nav izdevies parādīt sevišķu aktivitāti, jo kopas locekļi aizņemti ar saviem tiešiem darbiem — lekcijām un praktiskiem darbiem. Parasti sanāksmes notiek divas reizes mēnesī. Tās veltītas pārrunām un savstarpējās draudzības sekmēšanai. Lansingas valsts universitātē apzināti apm. 45 latviešu studējošie.

V. Z.

MILVOKI, VISK.

● Sv. Jāņa draudzes gadskārtējais Ziemsvētku tirdziņš notiks svētdien, 3. decembrī, plkst. 1.00 dienā, AHEPA Memorial Bldg. telpās, 3208 W. Highland Ave. Tirdziņš solās būt ļoti bagāts un daudzpusīgs. Darbosies virtuve ar garšīgu ēdienu izvēli, kafijas galds gādās par cepumiem un maizītēm. Dažādie stendi sola bagātu mantu izvēli. Būs dabūjami keramikas, sudraba, koka, ādas izstrādājumi, audumi un adījumi. Par ļoti lielu daiļliteratūras izvēli gādās grāmatu galds. Gleznu skatē ar saviem darbiem piedalās Ilga Reke, Āris Peniķis un Jānis Vilensons. Izrādē, A. Allunāna dziesmu spēlē Mucenieks un Muceniece, V. Vilensones vadībā, piedalās V. Vilensone, E. Leimanis, V. Kalnītis un N. Kļaviņš. A. Peniķa dekorācijas, pie klavierēm Māra Prūsis. Ar dziesmām piedalīsies arī draudzes dāmu komitejas dubultkvartets. Priekšnesumu sākums plkst. 5.00 p. p., pēc tam deja. Tirdziņa apmeklētājiem ieeja brīva. Draudze cer uz plašu tautiešu atsaucību.

● Sv. Jāņa draudzes dievkalpojums svētdien, 3. decembrī, plkst. 11.00 no rīta, prāv. A. Rumpēters. Svētdienas skola.

● Milvoku ev. - lut. draudzes dievkalpojums svētdien, 3. decembrī, plkst. 9.30 no rīta. Māc. Putniņš.

GRAND RAPIDI, MIČ.

● Oktobŗa mēnesī pagāja 40 gadu kopš tagadējais latviešu skautu priekšnieks vad. Arturs Grigors sācis savas skautošanas gaitas. Organizācijā viņš iestājies 14 g. vecumā 9. skautu pulciņā Rīgā, vēlāk darbojies par roveru un skautu vaditāju un 8. novada skautu priekšnieku. Skautu organizēšanas darbu veicis arī Vācijā un ieceļojot Sav. Valstīs, Grand Rapidos, Mičigenā, nodibinājis Skrundas 14. skautu vienību un kopā ar pārējiem vaditājiem izvērsis latviešu skautu darbibu visā Mičigenā. Apbalvots ar Baltās Lilijas ordeni u. c. goda zīmēm, bet izcilākais pagodinājums, kāds šim latviešu skautu vaditājam tika parādīts, bija Silver Beaver ordeņa piešķiršana 1955. g., kas ir augstākais apbalvojums, ko brīvprātīgais amerikāņu skautu vaditājs var saņemt. 1958. g. A. Grigors tiek ievēlēts par latviešu skautu priekšnieku brīvajā pasaulē, un tādam pašam amatam tika otrreizēji izraudzīts 1960. gadā, vēl uz 2 gadiem.

● ASV latviešu juristu biedrības statūtus ieinteresētie var saņemt pie mag. iur. E. Lapiņa, 750 Washington St., S. E., Grand Rapids, Mich. Saskaņā ar 1961. g. 19. februāŗa pilnsapulcē pieņemtiem papildinājumiem un pārgrozījumiem šinī organizācijā par aktīviem biedriem var būt latvieši juristi ar pabeigtu juridisku izglītību, bet par biedriem veicinātājiem var tikt uzņemtas latviešu tautības personas ar nepabeigtu juridisku izglītību, kā arī latviešu studenti - juristi ASV. Kā zināms, nākamā gada sākumā Ņujorkā sanāks Baltijas valstu juristu konference.

● Par aktīvu un ilgstošu latviešu skautisma atbalstīšanu skautu pateicības zīmes — Saulītes — šinī gadā piešķirtas sekojošām personām Grand Rapidos un tās apkaimē: arch. J. Leimanim, māc. J. Lazdam, P. Goltam, J. Celmiņam, J. Prieditim, P.Strazdiņam, arch. K. Grantam un J. Virsim.

● Izdevies panākt latviešu radio raidījumu pusstundas noorganizēšanu WGRD raiditājā Grand Rapidos. Pirmais raidījums notiks svētdien, 3. decembrī, plkst. 8.30 no rīta uz viļņa 14—10 un ievada vārdus teiks bīskaps J. Rancāns. Programmā paredzēts politisks apskats, ziņas par latviešu dzīvi Sav. Valstīs, vietējā latviešu kolonijā un sludinājumi ar eventuāliem papildinājumiem nākotnē.

● 26. novembrī uz 60 mūža gadiem atskatījās liepājnieks Mikelis Ostelis. Driz pēc pirmajām skolas gaitām un obligātā kara dienesta, viņš paliek virsdienestā 1. Liepājas kājnieku pulkā. Armijas dzīvei M. Ostelis veltījis savas dzīves labākos gadus, ieskaitot vācu okupācijas laiku, un karavira tērpam bijis uzticīgs līdz pat izceļošanai uz Sav. Valstīm. Gavilnieku viņa jubilejas dienā bija ieradušies sveikt tuvāko draugu un paziņu pulks; isu svētbridi noturēja māc. Kr. Hermanis, sveicienus no draudzes nodeva Alfr. Jaunais u. c. Jubilārs ar dzīvesbiedri dzīvo paša mājās Grand Rapidos, un priecājās par mazbērniem. V. Z.

ASV BAZNĪCĀS

1. adventā, 3. decembri dievkalpojumi: plkst. 2.00 Betlemes baznīcā, māc. R. Zariņš; plkst. 2.00, Port Vašingtonā, Mūsu Pestītāja baznīcā, māc. O. Gulbis; plkst. 6.00 vak., Bronksas Sv. Toma baznīcā, māc. A. Ozols, soliste Ksenija Brante, pēc tam apakšējās telpās adventa vakars ar programmu. Kafijas galds.

LASĪTĀJU vēstules

MĒS UN JAUNATNE

Arn. Lūsis savā š. g. 4. novembrī Latvija Amerikā publicētā rakstā Mēs un jaunatne apcerējis svarīgas un nozīmīgas problēmas, kas skar mūsu jaunatni, saskatot tās apdraudējumu šīsdienas dzīves norisēs un garīgās dzīves izpausmēs. Grūti noliegt vecākai paaudzei tiesības „aizrādīt, pamācīt un, ja tas vajadzīgs — arī norāt kādreiz un kritizēt", jo „tā tas bijis no radīšanas sākumiem". Sevišķi varam priecāties par to, ka mūsu jaunatnes problēmām tik lielu uzmanību pievērsis tik cienījama un autoritātīva persona kā mācītājs Arnolds Lūsis. Diemžēl, pret viņa rakstā minēto argumentāciju ceļami daži faktiski un būtiski iebildumi:

1. Autoram nepatīk pašreizējā mode, kam seko arī mūsu jaunatne. Droši vien, daudziem tā nepatīk. Taču mēs neesam ne modes izgudrotāji, ne noteicēji. Vai tad autors vēlētos, lai mūsu jauniešu ģērbšanās un matu kopšanas veids būtu tāds, kāds tas bijis sen pagājušos laikos? Bet — arī tādā gadījumā tā būtu mode — tikai sen novecojusi. Vai tā būtu labāka?

2. Autors baida ar garīgo bīstīcismu, kas esot „vērojams to garīgo vērtību apsaudzībā un noliegšanā, kādas līdz šim veidoja mūsu ētiskās, sabiedriskās un valstiskās dzīves zinas pamatus". Kas ir šis personas vai organizācijas mūsu vidū, kas apdraudētu šos pamatus? Kas ir tie spēki, kas vērstos pret kristīānismu, nacionālismu, patriotismu? Autors min I jaunatnes svētku Toronto teātra izrādi. Tur izrādītai lugai esot cauri skanējis maskēts nihilisms, „to vērtību noliegšana, bez kuŗām cilvēks neglābjami nosliks garīgā bitnicisma ūdeņos". Bet vai patiesībā toreiz uzvestā luga Suļiko nav dziļi cilvēciska traģēdija? Ar šādām un līdzīga veida traģēdijām itin bieži nācies sastaptīes patiesā dzīvē ne tikai latviešiem, bet arī citu mazo tautu piedergajiem. Visiem mums zināms, ka pjespiedu kalpošana svešām varām un varmācīga pakļaušana svešām politiskām dogmām ir likusi cīnīties kara laikā pat brālim pret brāli. Tā arī lugas Suļiko fokusā ir saskatāmi visi tipiskas traģēdijas elementi tēva un meitas starpā tikko minēto motīvu dēļ. Tātad — vai cienījamais autors nebūs kļūdījies, saskatīdams ģimenes un vispār latviešu kā mazas, apspiestas tautas traģēdijā garīgā bitnicisma briesmas?

3. Kā pierādījumu, ka jaunatne tiekot vesta garīgā bitnicismā virzienā, mācītājs Arnolds Lūsis min kāda „pazīstama jaunatnes žurnāla" pēdējo numuru. Varētu nojaust, autors laikam domājis Jauno Gaitu. Bet Jaunā Gaita n a v jaunatnes žurnāls. Cik zināms, tādi mums pašlaik ir Mēs un Tālavas taurētājs. Autoram nepatīk dažas dzejas resp. tas veids, kā šāsdienas dzejnieki dzejo. Ja mūsu pašreizējās paaudzes literāti dzīvotu kādā garīgā geto, tad varbūt viņi rakstītu tādā formā, kā to dara vēl okupētā dzimtenē, kur literātūra un māksla visos tās novirzienos atpalikusi par vairākiem gadu desmitiem. Vai iespējams noliegt šodienu arī literātūrā?

Autoram nepatīk humors, sarkasms, citu izsmiešana. Bet — kamēr vien literātūra, rakstītais vārds pastāvējis, pastāvējis arī humors un satīra. Bez tam — brīvajā pasaulē nav ne atsevišķu cilvēku, ne organizāciju, ne profesiju, par kuru vājībām vai trūkumiem nedrīkstētu rakstīt arī humoristiskā garā. Vai autors domā, ka mums vajadzētu arī šeit, brīvajā pasaulē, radīt kādus tabu, kurus nedrīkstētu ne piemīnēt, ne aizkart?

Beidzot — tā kā Jaunā Gaita nav jaunatnes žurnāls, tad kam gan cienījamais raksta Mēs un jaunatne autors domājis savus aizrādījumus, pamācības un kritiku? Domājams, taču ne Jaunās Gaitas autoriem, kas sen jau pārsnieguši jauniešu gadus?

J. Bieriņš, Hamiltonā.

Prof. P. Jurevičs

STARPTAUTISKAIS STĀVOKLIS UN MŪSU STĀJA

SPECIĀLRAKSTS „LATVIJAI AMERIKĀ" NO AUSTRĀLIJAS

II

Bet vai tam liela nozime? Šķiet, ka ne sevišķi liela. Chruščevs tagad, kad viņa popularitāte varbūt drusku, vismaz uz brīdi, kritusi, gluži ciniski rīkojas pēc principa: lai buržuji — vai pat ne-buržuji — uztraucas un lamājas, cik patīk, — viņš to var ignorēt, jo kam spēks, tam vara, un tad arī gluži nekaunīgi dara, kas tam patīk. Varbūt tas drusku aptur vai palēnina komūnisma izplatīšanos, bet tas nekādi neapdraud tā pastāvēšanu Krievijā. Un arī vairumu komūnistu ārpus Krievijas tas īsti maz ietekmē, jo tiem jau smadzenes tā izmazgātas, ka tie redz tikai to, kas tiem jāredz, un visu izskaidro tā, ka viss, ko krievi dara, ir labi.

Jau daudz lielāka nozime ir Maskavas komūnistu konfliktam ar Pekingas boļševikiem. Chruščevam te nācies piedzīvot to, ka viņš ķiniešu komūnistu acīs kļuvis par reakcionāru, par labā virziena diversantu. Gluži tāpat kā Chruščevs sūni kapitālistus, tā Pekingas vīri sūni viņu, kaut arī pagaidām ne gluži tik tieši un atklāti, bet ja kādreiz vara un noteikšana komūnistu pasaulē pilnīgi nonāktu viņu rokās (kas nav neiespējami, un ir pat paticami), tad — pēc Maskavas parauga — lode pakausī būtu Chruščevam puslīdz droša. Pagaidām vēl tik tālu nav, pret nekomūnistiem svarīgākos punktos vēl tiek ieturēta kopīga līnija, savstarpējā apstrādāšanās notiek vēl samērā paklusi. Bet nākotnē te slēpjas liels draudu un vājības avots komūnismam, kas var izvērsties arī niknās ārējās cīņās un pat atombumbu karā. Šo brīdi gan attālina tas fakts, ka pašreiz arī komūnisma kuģis Ķīnā ir smagi uzsēdies uz sēkļa un, šķiet, arī zaudējis daudz no savas popularitātes gan pašu zemē, gan arī starp kaimiņiem. Savā laikā komūnistu propagandas smaguma punkts Ķīnā — ar ko tie it sevišķi guva panākumus — bija solījums, ka tie novērsīs regulāri atkārtojošās nerašas un ar to saistīto badu un masveidīgo izmiršanu. Par cēloni šim nelaimēm tika deklarēta iepriekšējā režīma launprātība, nevīžība, nespējība un tieši pat rietumu „koloniālistu" intrigas vai pat apzīnīga naidīga plānošana. Tagad nu izrādās, ka komūnistiskais režīms ar visu savu brutālo varmācību nekādu uzlabojumu nav spējis radīt, bet stāvoklis vēl pasliktinājies tik tālu, ka visiem jādzīvo no bada racijām. Lai glābtu iedzīvotājus no bada nāves, Ķīnai jāieved lielos daudzumos labība no Austrālijas un Kanadas, bet lai iegūtu naudu labības pirkumiem, tai jāpārdod ražotie audumi, atstājot katram iedzīvotājam tikai pāris kvadrātpēdu audumu gadā. Stāvokli katastrofiski pasliktina apstāklis, ka iedzīvotāju skaits ik gadus pieaug, vismaz pa pāris desmit miljoniem cilvēku, tā kā pat ja lauksaimniecības produkcija palielinātos, tā tomēr nevarētu tikt līdzi iedzīvotāju skaita pieaugumam. Pēc pirmā vājā mēģinājuma darīt kaut ko, lai cīnītos pret postu, ko rada lavinveidīgais masu pieaugums iedzīvotāju skaitā, valdība tagad no tā atsacījusies, pajaudamās, laikam, ka atombumbu karš palīdzēs atrisināt šo problēmu. Bez tam, — jo lielāks iedzīvotāju skaits, jo lielāks, var cerēt, paliks arī pēc kara. Pagaidām šķiet, ka valdība te tieši stūrē uz iedzīvotāju skaita „eksploziju", ar ko tad varētu attaisnot arī eventuālu agresiju citās zemēs — gan ziemeļos, virzienā uz pustukšiem Sibirijas plašumiem, gan dienvidos virzienā uz Indiju, kas gan arī jau iedzīvotāju pārpildīta un tuvu „eksplozijai, — bet kur gan jau kara darbība parūpētos, lai šī pārpildītība izbeigtos, kā jau tas noticis Tibetā. Un beidzot tad arī Austrālija varētu kļūt apdraudēta.

Šie apstākļi ārkārtīgi visu komplicē un padara pasaules stāvokli nestabilu — arī komūnistu valdību stāvokli. Neviens gan nevarēs uzņemties drošu apgalvot, ka Čangkaišeka gaidīšana Formozā uz brīdi, kad atkal nāks viņa stunda, būtu pilnīgi bez izredzēm. Bet komūnistu varas sabrukums vienā vietā var viegli ierosināt to arī citās vietās.

KOMŪNISMA IEKŠĒJĀ DEĢENERĀCIJA

Te tad paceļas jautājums, kā ir ar komūnistu režīma iekšējo stabilitāti, it sevišķi Krievijā, kas mūs visvairāk interesē un par ko mums arī visvairāk pieejama informācija. Visi novērotāji ir vienprātīgi, ka klimats šai, tā saucamā ,komūnistiskā sabiedrībā ir stingri mainījies, salidzinot ar sākuma periodu. Nav vairs nekāda entuziasma, un vairums ir tālu no fanātiskās tiecības un sevis atdošanas komūnistiskam ideālam. Avīzes jau vairākkārt ziņojušas, ka jaunatne, it sevišķi studenti, regulāri „izlec" kā opozicionāri valdībai, it sevišķi, kad notiek atklātas diskusijas ar ārzemniekiem. Tā nesen diskusijās ar t. s. „miera sojotājiem" Maskavā, studenti iesnieguši zīmītes angļu valodā ārzemniekiem, rakstot, lai tie neticot muļķībām, ko runā oficiālie pārstāvji, bet ka viņi, t. i. studenti, domājot tāpat kā ārzemnieki. Vispār jau allaž atzīmēts, ka viņi ņirgājoties par komūnistiskiem saukļiem un izrādot neticību un skepsi pret visiem oficiāliem runātājiem un to solījumiem vai pravietojumiem.

Vecākā paaudze, kas jau ieguvusi „pozicijas", izteic savu vienaldzību un neticību komūnistiskam ideālam ne tik daudz vārdos, cik darbos. Visu krievu komūnistisko sabiedrību pārvalda karjerisms un iedzīvošanās kāre, tieksme pēc iespējami turīgākas un greznākas dzīves. Cik zemu ir kritis krieviskā komūnistiskā ideāla kurss, visspilgtāki pierāda jau epidēmiskus apjomus ieguvusī zagšana un negodīgums: to apstiprina neskaitāmas liecības, kas tēlo Krievijas iekšējo dzīvi, un pār visu vairāk jau slaveni kļuvušie pašas valdības soļi: nāves soda ieviešana un draudēšana ar to zādzībās pieķertiem. Bet šādi draudi nekad nevienu noziegumu nav novērsuši un ne novērsīs arī tagad, jo vairāk, ka to dara nepieciešamu pati sistēma: valdība izstrādā plānus ražošanai, kuŗu izpildīšana obligāta, neizpildīšanas gadījumā draud bargi sodi. No otras puses šos plānus nav iespējams izpildīt visādu nenovēršamu iemeslu dēļ, visbiežāk nepieciešamo izejvielu vai fabrikātu trūkuma dēļ, kas tad nepieciešami jāiegādājas kādā blēdīgā ceļā, piem., par dārgāku naudu melnā tirgū, vai ar kādām nelegālām maiņas machinācijām ar citām fabrikām, kas viss tad jāsedz ar kādu fiktīvu un uzpūstu grāmatvedību. Bez tam, tālāk, zādzības veicina, no vienas puses, ārkārtīgi zemās reālās algas nepriviļģētās šķirās, kā arī šīm šķirām pieejamo preču trūkums vai pārāk zemā kvalitāte, — no otras puses, naudas pārpilnība priviļģētās šķirās, kur laudis gatavi un spēj maksāt vairākkārtīgas cenas par to, kas iekārots, un ar to pamudina izdarīt visādas blēdības un falsifikācijas.

Viss tas patiesībā nozīmē jau tālu aizgājušu režīma iekšējo deģenerāciju. Komūnisms iznīcināja visas augstākās vērtības: iznīcināja reliģiju, iznīcināja morāli kā buržujisku aizspriedumu, sludināja naidu un apsmēja cilvēkmīlestību, pasludināja par nozieguma patiesības meklēšanu, rādīja un vēl rāda visspilgtākos paraugus nepārtrauktai melošanai un patiesības sagrozīšanai, — un tagad tas sāk plaut savu ražu. No cilvēka, kas tīšprātīgi uzaudzināts par meli un patiesības viltotāju (tas tur jādara ikvienam, kas grib pastāvēt un netikt nomaitāts), kā no šāda cilvēka var sagaidīt, ka tas neviltos viņam uzticēto produkciju, mantu un grāmatvedību? Kā sagaidīt no cilvēka, kas audzināts naidā pret „buržujiem" t. i. pret tiem, kam lielāki ienākumi un lepnāka dzīve, kā var sagaidīt, ka viņš nejutīs naidu arī pret lepni dzīvojošo un uzdzīvojošo jauno priviļģēto šķiru? Bet no otras puses, arī tie, kas ir priviļģētā stāvoklī, ir aizdomu un neuzticības pilni cits pret citu, jo viņi zina, ka nevienam nevar ticēt nevienu vārdu, viņi zina, ka apkārt tiem viss ir melu, viltību un slazdu pilns, pret ko atkal var cīnīties tikai ar viltību un maskēšanos.

Vārda un solījuma turēšana, gataviba aizstāvēt to, ko atzīst par labu un patiesu, vispār spēja vadīties pēc kādiem morāliem standartiem, ir šādā sabiedrībā pilnīgi nepazīstamas lietas. Un jo augstāk kāpjam, jo vairāk negatīvam raksturam jāpaasinās, jo tiem, kas gangsteŗu vidū grib kļūt par vadītājām personām, jābūt visviltīgākiem, visnodevīgākiem, vismeļīgākiem un gataviem uz katru noziegumu. Kā kāds bij. misionārs no sarkanās Ķīnas saka: „Šādos cilvēkos sirdsapziņa ir iznīcināta. Tāpēc viss, ko komūnisms dara, ir jauns. Slavet komūnistus par to, ka tie panāk kaut kur algu pacelšanu kādā rūpnīcā, vai cīnas kaut kur par labāku aizsardzības līdzekļu iekārtošanu pret nelaimes gadījumiem, ir tikpat kā slavēt bērnu nolaupītāju - kidnaperu par to, ka tas pasniedz bērnam konfekti, lai to ievilinātu savā automašīnā. Vajag būt ārkārtīgi naīvam un apробežotam, lai domātu, ka komūnisms kaut reizi būtu izdarījis kādu lietu tāpēc, ka tā pēc būtības ir laba." Visai zīmīga tāpēc ir vecā poļu komūnista Andreja Stavara liecība. Viņš Maskavā tika augstī cildināts un godāts, bet kad viņš vēža slimības dēļ nonāca nāves gultā, tad viņš savas dzīves pēdējos mēnešus izlietoja, lai pateiktu patiesību par komūnismu grāmatā, kas esot līdzvērtīga pazīstamai Dziļas grāmatai. Tanī viņš starp citu sakot šādus vārdus: „Nav šaubu, ka boļševisms satur sevī ārprāta sēkļu. Pat mazākās atšķirības programmā ierosina nodevīgas denunciācijas. Tie, kas bijuši liecinieki, saka, ka šādas iekšējas cīņas un tīrīšanas norisinās garīgā dispozicijā, kas pielidzināma garīgai nosmakšanai naidā."

Vai sabiedrība, kas sastāv no šādiem cilvēkiem, var pastāvēt? Britu pirmais ministrs Mekmillens domā, ka tāda nevar būt ilgstoša, un, ka jāsagaida, ka tā sabruks, saēsta ar to pašu naida un melu un nepatiesīguma indēm, ko tā izšļāc uz citiem, bet nevar izvairīties, lai arī pati neinficētos ar tām.

(Turpinājums sekos)

M. Smilšmāls

VĒL PAR LATVISKIEM UZVĀRDIEM

Visā savā kopsakarībā kunga Alberta Kalniņa domu gājiens par latviešu uzvārdu rašanos neparliecina. Un jo sevišķi tāpēc nepārliecina, ka pieminētajiem vārdiem viņš citās valodās atrod pavisam citus jēdzienus, kādi tiem atrodami mūsu pašu, latviešu, valodā. Un nav jau nu gluži tā, ka par latviešu uzvārdu rašanos nebūtu rakstīts un pētīts. Latvju enciklopedijā par to ir konspektīvi, bet diezgan plaši dotas ziņas un norādīti avoti, kur dabūt plašāk un sīkāk par to lasīt.

Latvijas patstāvības pēdējos gados, kad latvieši sāka atbrīvoties no sev nepiedienīgiem uzvārdiem, daudzi pētīja arī savu senču radu rakstus un līnijas. Arī daudzi mazpulki to ieteica un palīdzēja izvest saviem audzēkņiem. Un tad bieži jo bieži atklājās pavisam vienkāršas patiesības par uzvārdu pārveidošanos paaudžu laikā visvisādās nosliecēs. Kā saka, gan uz labo, gan ļauno pusi. Atminu kādu uzvārdu Gubakovs, par kuŗa īpašniekiem visi zināja, ka viņu priekšteciem ienācis no Pliskavas guberņas, esot pārlatviskojies krievs. Kas tas bija par pārsteigumu, kad pēdīgi noskaidrojās, ka nepilnus 100 gadus atpakaļ no Trapenes uz Pliskavas guberņu aizgājis Gubaskoks vai Gubaskoks (maleniski goba ir gūba!), un no turienes atgriezies atpakaļ viņa dēls Gubakovs!...

Zinu arī faktus, kur, cenšoties pēc tiras un pareizas latviešu valodas, daži uzvārdi ar tīru un skaidru latvisku jēdzienu tika sakropļoti tādēļ, ka skrīveļi un mācītāji un valodnieki neizprata uzvārda nozīmi dialektā. — Stāmerienes pagastā dzīvoja saimeks ar uzvārdu Skrouc̄s. Ne viņam, ne viņa tēvam nekad nebija bijusi vajadzība pēc pases. Tikai pirmajā pasaules karā un vēl ekspacijas laikā viņam vajadzējis tādu izņemt. Un tur arī bijis Skrouc̄s. Bet izņemot Latvijas pasi, „nelatviskais" o ierakstīts kā a, un nu viņi visi bija Skraucī. Kāda latviska jēga Skraucim?! — Skrouc̄s, turpretim, „stāmerniešu valodā" nozīmēja krūcis! — Stāmerniešos, līdzenieš-, gubeniešos, Gulbenē u. c. diezgan izplatīts uzvārds bija Cauka. Arī trimdā šis uzvārds pazīstams. Bet ko nozīmē Cauka? Reiz ar šo uzvārdu ilgi mocīju kādu baltu filologu, saprotams, latvieti, kas pie tam prata vairākas vecvalodas un vismaz 9 sveševalodas (tagad valodu profesors ASV). „Sit mani zemē," viņš atzinās, „nekādas jēgas šim uzvārdam nevaru pasacīt." — „Par cauku visgarām Pededzei līdz pat pēdējam laikam, latgaļu dialektā, vistīrākajā izloksnē, kāda tur — sauca cauni!" varēļi pavēstīt. — „Sakrīt" viņš izsaucās, „Un es, latgalis, to nezināju!..." „Bet," prasu, „ko nozīmē pazīstamais uzvārds Caucis?" Profesors padomā, tad atbild: „Ja zina, kas cauka, tad caucim jābūt cauku tēviņam! Latgaliski aita ir vuška, tekis — vucins; citā izloksnē: āvs un avens. Zoss latgaliski zūss, tēviņš — zūsāns."

Gulbeniešos bija Kļaviņu mājas. Tur saimnieki, kam uzvārds Opss. Viens dēls mācītājs, otrs — Stāmerienē skrīveris. Šis uzvārds palika. Arī trimdā ir latvieši ar uzvārdu Opss. Kāda jēga šim uzvārdam? — Parasti šā uzvārda pirmo burtu izrunā kā vārdā Olga, reti kāds kā vārdā ola. Bet gulbenieši, stāmerieši, litenieši savas puses valodā āpsi sauca opss, pirmo burtu izrunājot apm. kā ātri izgrūstu un atpakaļ atrautu „uoa". — To pašu rakstītāji neapķēra un uzvārds Opss palika.

Bet tagad trimdā dzīvoju vienā pilsētā ar vairākiem Apsīšiem. Viens no viņiem man sen jau pačukstējis: „Man manis jaunais uzvārds patik daudz labāk par veco: dzimtenē uz pirmā A lika garumzīmi. Un tad es biju Āpsītis. Bet, Amerikā iecelojot, garumzīmes no papīriem pagaisa." — Cik vienkārši! Un vienkārši bijis un noticis arī kādā no Talsu apkārtnes pagastiem. Tur kādai lielgimenei bijis uzvārds Sūnītis. Izņemot pirmās Latvijas pases, nekas cits, kā pagasta rakstveža palidze, kas pasēs ierakstījusi vārdus un uzvārdus un pati piederējusi pie šīs ģimenes, — garumzīmi uzvilkusi arī uz u! Un — jauks uzvārds — Sūnītis — gatavs! Nezinu, vai tagad kāds no šiem Sūnīšiem trimdā. Ja ir, tad viņiem ne tik jauki kā Apsīšiem...

Tas pats profesors, ko ķircināju jēdziena atrašanai caukai, parasti pukojās uz savu kādreizējo skolotāju profesoru Endzelīnu, tēvzemes balvas laureātu. Pēdējais bijis neiecietīgs pret latgaļu dialektu. Un valodnieka Endzelīna brālis, arī tēvzemes balvas laureāts, savu vārdu rakstījis citādi, proti, Enzelinš. Kāda jēga pie uzvārda dažādības bijusi katram no brāļiem — nezinot. Bet reiz pie profesora Endzelīna eksāminēties vajadzējis iet latgalim, kam uzvārds Kozups. „Jums vispirms jāizmācās savs uzvārds rakstīt pareizi," sacīja profesors. „Kā tad būtu pareizi?" noprasījis Kozups. „Kazupis!" atsaucis profesors. „Lai nu kū, itō to nadarieišu!" latgaliski atbildējis eksāmiņējamais. — Ilgus gaŗus gadus par Latvijas pagastu darbvežu biedrības priekšnieku bija Priekuļu pagasta darbvedis Pilps. Viņš zināja sava uzvārda jēgu: tas nozīmējot trekteris. (Pēdējo vēlāk arī atvietoja ar piltuve — piltuvis). „Vajadzētu uzvārda galotnē pirms s likt i," viņš sacīja, „bet — neiabi iznāk!..." — Talsos, no Valmieras puses cēlies, praktizēja veterinārārsts Ķulps. Arī viņš nerakstīja galotnē i tādēļ, ka neiabi iznākot. Bet ko nozīmē Ķulps? — Apmēram tāda pat paveida trauku kā ķipi! Tāds ķulps bija dažu vecu un labu saimnieku klētīs, stāvēja uz apcirkņa un kalpoja labības mērīšanai, pagrābšanai un maisos bēršanai. Parasti tā tilpums bija šāda vai tāda, bet skaidri zināma daļa no pūra vai cita mēra.

Valodnieks, profesors Leonards Latkovskis ļoti dusmojās par Latgales vietu vārdu sakropļošanu. Starp daudziem, ļoti rakstu-rīgiem un pārliecinošiem viņa minētiem piemēriem, man dzīvi atmiņā palicis par Pitalavu, vēlāko Jaunlatgali, tad Abreni. — Kādreizējā Tālavas valsts kādreiz stiepusies labi vien iekšā Pliskavas guberņā. Tam lieciniekiem esot salu nosaukumi uz Peipusa ezera u. c. apkārtnes vietu vārdi. Latgalim Pitolava nebūt neesot nekas krievisks, nozīmējot vietas vārdu „pie Tālavas". Un galīgi nepareizi Siņaja esot pārkrustīta par Zilupi. Šī upe senāk noteikti esot saukusies Sīnāja un nozīmējusi latgaliski gluži to pašu, ko vidus dialektā varētu pateikt ar Sienupe. Veco latviešu vārdu sakropļojuši krievi, Sīnāju pārsaukdami par Siņaju. — To klausoties, vienmēr atminējos piemēru par Gubaskoka pārvēršanos Gubakovā un vēlāk atpakaļ — Gobaskokā!

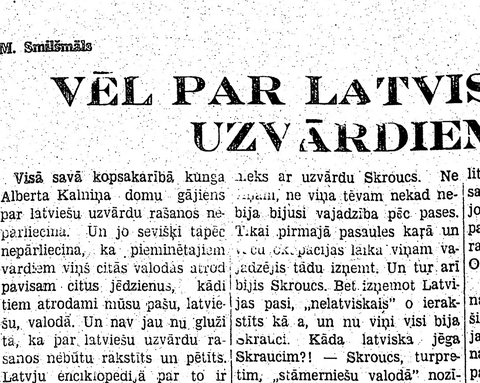

Klīvlendas Ev. - lut. Miera draudzē amatā stājusies jaunievēlētā padome. Līdzšinējam draudzes priekšniekam V. Rubovskim nekandidējot, par jauno draudzes vadītāju ievēlēts O. Tālnoris. Uzņēmumā māc. K. Sautiņš jaunās draudzes pad. vidū.

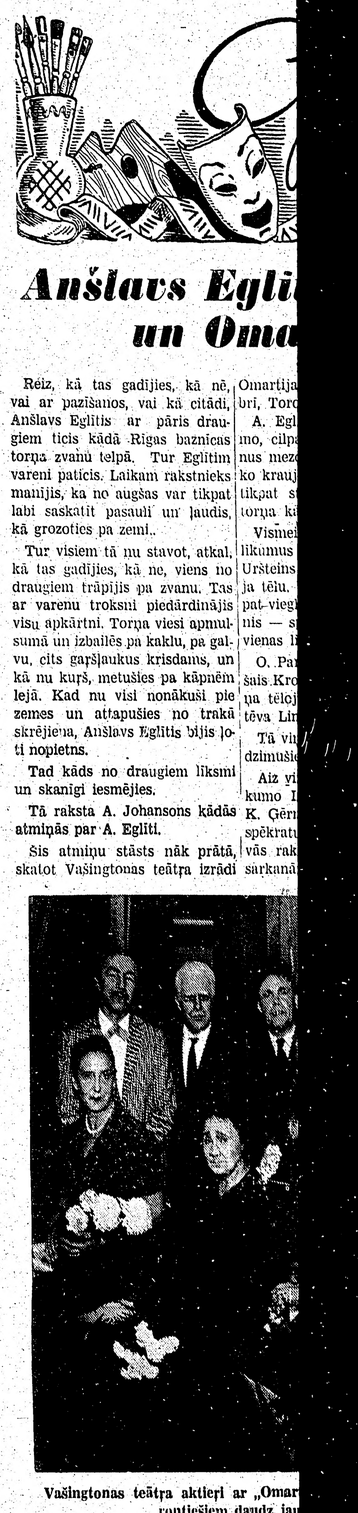

Vašingtonas teātŗa aktieŗi ar „Omar rontiešiem daudz jau

Anšlavs Eglī un Oma

Reiz, kā tas gadījies, kā nē, vai ar pazīšanos, vai kā citādi, Anšlavs Eglītis ar pāris draugiem ticis kādā Rīgas baznīcas torņa zvanu telpā. Tur Eglītim vareni patīcis. Laikam rakstnieks manījis, ka no augšas var tikpat labi saskatīt pasauli un laudis, kā grozoties pa zemi..

Tur visiem tā nu stavot, atkal, kā tas gadījies, kā ne, viens no draugiem trāpījis pa zvanu. Tas ar varenu troksni piedārdinājis visu apkārtni. Torņa viesi apmulsumā un izbailēs pa kāklu, pa galvu, cits gaŗšļaukus krisdams, un kā nu kuŗš, metušies pa kāpnēm lejā. Kad nu visi nonākuši pie zemes un attapušies no trakā skrējiena, Anšlavs Eglītis bijis ļoti nopietns.

Tad kāds no draugiem liksmi un skanīgi iesmējies.

Tā raksta A. Johansons kādās atmiņās par A. Egliti.

Šis atmiņu stāsts nāk prātā, skatot Vašingtonas teātŗa izrādi sarkanā

Vašingtonas teātŗa aktieŗi ar „Omar rontiešiem daudz jau

(50. turpinājums)

Viņa acis sastapās ar Bekeru Ilzes s driz nemanāmi sasmaidījās. Ilzes sma un saprašanās — vēl vakar viņi bija pā reiz pareizākais būtu par katru cenu m rietumiem, nevis megināt glābt neglā beigās Ilze bija paregojusi, ka nākos tenbergs sludinās tieši pretējo — ciņu tagad viņas paregojums piepildījās.

Spēcīgi aplausi un valsts himnas s nogurušie, pusbadā iznīkušie, negulējū strādnieces atkal negribīgi aizslīdēja uz tām.

— Tev bija taisnība, — Vilnis piel Lautenbergs pārspēja pats sevi. Tik laimējas dzirdēt.

— Vārdi nekā nemaksā, bet ar vā izcināma. Vakar vakarā veikalā sastapu mazo Ieviņu. Ļoti piemīlīgs bērns!

— Jā? — Vilnis izlikās vienaldzīgs, vadājās pie Redlichiem, neesmu gandrī

— Tiešām? — Ilze zobgalīgi pasm tam taču jūs dzīvojat kaimiņos! Ran būt ļoti — hm, kā lai to saka? — ļoti

— No kā tu to spried?

— No tā, kā viņa izturējās veikalā jām rindā un gaidījām savu kārtu, b uz savām mātes tiesībām, ka viņa jā das. Un tad viņa sacīja kārtīgu traci p

— Par gaļu?

— Par gaļas labumu. Mēs ņemam, esam laimīgi, ka vispār kaut ko dabū

BRŪNĀS BRIESMAS

VĒSTULE LATVIJAI AMERIKĀ NO VĀCIJAS

Vācijā nacionālsociālistu valdīšanas laikos un 2. pasaules kara gados gandrīz visā Eiropā čigāniem bija apmēram tāds pat liktenis kā žīdiem. Nav brīnums, ka čigānu skaits, īpaši Vācijā, pēckara gados bija stipri sarucis. Dzīvi palikušie čigāni par koncentrāciju nometnēs pavadīto laiku un iznīcinātajiem piederīgajiem no tagadējās Rietumvācijas valdības saņem ievērojamu atlīdzību. Varbūt, pateicoties tai, atlikušie čigāni Vācijā ne vien strauji vairojās, bet arī, par spīti tradicionālajai fiziskā darba noliegšanai, ir tapuši samērā turīgi laudis. Čigānu pajūgu karavānas, vismaz Vācijā, nomainījuši automobiļi. Šobrīd čigāni, šķiet, vislabprātāk pa ceļiem stūrē iespaidīgāko apmēru amerikāņu auto fabriku ražojumos.

Agrākā galvenā čigānu ienesīgākā nodarbošanās — zirgu maiņāšana — zirgu skaita sarukšanas dēļ ir tikpat kā iznīkusi. Šodien čigāni Vācijā galvenā kārtā darbojas kā apkārtceļojoši „īstu persiešu tepiķu" pārdevēji jeb arī kā veicīgi vecu dzelžu uzpircēji, pie izdevības piekopjot arī zilēšanu un buršanu. Vācieši čigānus lāga neieredz — bet čigāni šo neieredzēšanu pēdējā laikā iemācījušies pārvērst tīrā naudā. Sevišķi slavena šajā ziņā ir kļuvusi švābu zemē Reinhardu dzimta, kur skaitās kādas sešdesmit galviņas.

Pirms kādiem pāris gadiem Reinhardi par nieka naudu Magolsheimā bija nopirkuši vecu pienotavu, lai pārvāktos tur uz dzīvošanu ar visiem radu radiem. Vietējie švābi no „brūnajām briesmām" notrūkušies un tiesiskiem līdzekļiem pret sagaidāmo čigānu invāziju veltīgi izcīnījušies, kādā tumšā naktī ar bomjiem un traktoriem čigānu nopirkto ēku noārdīja līdz pamatiem. Vietējā un arī ārzemju presē sākās pamatīgs troksnis par bijušo koncentrācijas nometņu ieimitnieku jaunām vajāšanām. Vainīgos atrada un gandrīz visi ciema vīrieši, skolotāju ieskaitot, nonāca tiesas priekšā. Cietumsodi visumā pārāk bargi nebija, jo visi tiesājamie bija iepriekš nesodīti, bet vainīgajiem nācās Reinhardiem samaksāt arī noplēstās ēkas vērtību ar iespaidīgu sāpju naudu tādos apmēros, lai iznāktu līdzekļi pilnīgi jaunas mājas uzcelšanai. Protams, pie tik neviesmīļigiem ļaudīm Reinhardi vairs nevēlējās kļūt līdzpilsoņi un par saņemto naudu drīz vien — no kāda vistīpo aizkaitināta un par čigānu lamāta krodzinieka — nopirka Pleidelsheimā vecu, nomaļu viesnīcu. Vietējie švābi, īpaši birģelmeistars un skolotājs, atkal izmisumā plēsa sev matus no galvas, bet pie magolsheimiešu izdarībām ķerties neviens vairs neiedrošinājās. Nelīdzēja arī vietējo aizrādījumi čigāniem, ka viesnīcā tik daudziem ļaudīm nemaz nav vietas. Čigāni solījās uzcelt teltis. Beidzot ciema amatpersonas pilnvaroja birģermeistaru ievadīt ar čigāniem diplomātiskas sarunas un piedāvāt viņiem atkāpšanās naudu. — Pēc pamatīgas, traģisku scēnu pilnas diņģēšanās Reinhardi par 6000 marku sāpju naudas no pirkuma atteicās, pieprasot šo summu tīrā naudā un nevis kaut kādā nedrošā bankas čekā.

Taču pēc neilga laika Reinhardi bija atkal kādas mājas īpašnieki — šoreiz Mundelsheimā. Šeit čigāni bija ar mieru atsacīties no pirkuma par 10.800 marku sāpju naudas, un švābi šo summu čigāniem samaksāja. Reinhardi steidzīgi kļuva mājas īpašnieki Lautersbachā, kur bez 16.000 marku sāpju naudas no sava pirkuma nedomāja atteikties. Arī Lautersbachas švābu nervi neizturēja, un bez liekas runāšanas birģelmeistars lika galdā čigānu prasīto atkāpšanās naudu. Līdzīgā garā pēdējā laikā Reinhardi un citas čigānu ģimenes, māju pārdevējiem maksājot vai katru prasīto cenu, vēlāk tīri likumīgi ar sāpju naudas iekasēšanu apstrādājuši Ritenavas, Dēgenfeldas, Mīdelbachas un citu mazāku ciemu kases, jo švābi gan lādās, bet beidzot tomēr maksā, ko čigāni prasa, jo citādi šolaiku čigānus no apdraudētās vietas izkūdīt ir neiespējami. Dažās citās vietās, kur pēc izdevīgiem māju pirkumiem apskatoties, parādījušies slavenie Reinhardi vai viņu vietraudzi, ciemu birģelmeistari steidzīgi vien īpašumu pārdevējiem samaksājuši vismaz dubultu vērtību, lai tikai ar čigāniem nebūtu vēlāk jādiņģējās, jo, kas zina, cik lielu sāpju jeb atkāpšanās naudu var pieprasīt.

Tagad, ja kāds švābu zemē grib izdevīgi tikt vaļā no sačabējušas mājas, par kuŗu neviens neko daudz nesola, tad atliek tikai pateikt — nudien pārdošu to būdu čigāniem! Puslīdz droši, ka driz vien pie tāda mājas pārdot gribētāja cienīgi ieradīsies birģelmeistara delegācija, solot un līķekot galdā tādu summu, kādu bez čigānu esamības dabūt gan nevarētu.

V. Akacis

MILDA'S
FLOWERS

Piedāvā:

- Grieztus ziedus un ziedu sakārtojumus dažādām vajadzībām.
- Podu puķes un tropiskos stādus.
- Keramiku, ādas un sudraba izstrādājumus un audumus.

Ērta parkošana. Piegādā mājās katrā laikā Toronto pilsētā.

M. M. Bērtulsoni.

TORONTO YMCA

ir ATSLĒGA labākai dzīvei Kanadā priekš JUMS

— katrā nodaļā ir brīnišķīga programma —

FIZISKĀ ATTĪSTĪBA — ORGANIZĒTAS SPĒLES un SPORTS — PELDĒŠANA IESĀCĒJIEM un PRATĒJIEM — PIEAUGUŠO IZGLĪTĪBAS KURSI — SABIEDRISKI un DRAUDZĪBAS KLUBI un daudz citas jautras izdarības zēniem un meitenēm, kā arī pārējiem ģimenes locekļiem.

Tuvākai informācijai zvaniet jūsu apkārtnē esošai YMCA nodaļai vai arī Mr. JAMES WALLACE, Metropolitan YMCA, tālrunis WA 1-5171, no plkst. 9.00 rītā līdz plkst. 5.00 vakarā, no pirmdienas līdz piektdienai.

...VISKIEM ...IEM

...ncs. Ne...ekad ne...c pases. ...kārā un ...ņam va... ...tur arī ...t Latvi... ...o ierak... ...visi bija ...ka jēga ...turpre... ...iā" nozī... ...niešos, li... ...albenē u. ...rds bija ...uzvārds ...mē. Cau... ...ilgi mo... ...u, sapro... ...am prata ...vismaz 9 ...u profe... ...nē," viņš ...šim uz... — Par ...zei līdz ...ģaļu dia... ...nē, kāda ...urēļi pa... ...izsaucās, ...nāju!..." ...pazīsta... Profe... „Ja zina, ...n jābūt ...ki aita ir ...citā iz... ...toss lat ...sāns." ...iņu mā... ...uzvārds ...āis, otrs Šis uz... ...ā ir lat... Kāda jē... ...arasti šā ...runā kā ...kā vārdā ...herniešī,

...unievēlē... ...ovskim ...Tālno... ...d. vidū.

...pārdevē... ...naz dubul... ...čigāniem ...ās, jo, kas ...b atkāpša... ...it.

...zemē grib ...ačabējušas ...iens neko ...k tikai pa... ...šu to bū... ...droši, ka ...jas pārdot ...dīsies bir... ...solot un ...mu, kādu ...dabūt gan

V. Akacis

...ONTO YMCA

...Ē G A labākai dzīvei Kanadā
...priekš J U M S

...daļā ir brīnišķīga programma —

...TTĪSTĪBA — ORGANIZĒTAS
...n SPORTS — PELDĒŠANA
...un PRATĒJIEM — PIEAUGUŠO
... KURSI — SABIEDRISKI un
...S KLUBI un daudz citas jautras
...em un meitenēm, kā arī pārējiem
...ģimenes locekļiem.

...cijai zvaniet jūsu apkārtnē esošai **YMCA**
...r. **JAMES WALLACE, Metropolitan YMCA,**
...71, no plkst. 9.00 rītā līdz plkst. 5.00 vakarā,
... pirmdienas līdz piektdienai.

Anšlavs Eglītis, Torņa kāpnes un Omartija kundze

Reiz, kā tas gadījies, kā nē, vai ar pazīšanos, vai kā citādi, Anšlavs Eglītis ar pāris draugiem ticis kādā Rīgas baznīcas torņa zvanu telpā. Tur Eglītim vareni paticis. Laikam rakstnieks manījis, ka no augšas var tikpat labi saskatīt pasauli un ļaudis, kā grozoties pa zemi.

Tur visiem tā nu stāvot, atkal, kā tas gadījies, kā ne, viens no draugiem trāpījis pa zvanu. Tas ar varenu troksni piedārdinājis visu apkārtni. Torņa viesi apmulsumā un izbailēs pa kaklu, pa galvu, cits garšķaukus krisdams, un kā nu kurš, metušies pa kāpnēm lejā. Kad nu visi nonākuši pie zemes un attapušies no trakā skrējiena, Anšlavs Eglītis bijis ļoti nopietns.

Tad kāds no draugiem liksmi un skanīgi iesmējies.

Tā raksta A. Johansons kādās atmiņās par A. Eglīti.

Šis atmiņu stāsts nāk prātā, skatot Vašingtonas teātŗa izrādi Omartija kundze š. g. 25. novembrī, Toronto.

A. Eglīša lugas raksturi likumo, cilpas, stūŗus un pagriezienus mezdami, pa Pacifika Monako kraujām un stāvajiem ceļiem tikpat strauji, kā autors toreiz torņa kāpnēs.

Vismeistarīgāki raksturojuma likumus un stūŗus griež Osvalds Uršteins ar savu Klāva Omartija tēlu. Viņš slīd savā lomā tikpat viegli, kā viņa garo gadu sapnis — spožā limuzīnā pa Drusvienas lielceļu.

O. Parnicka Olivera sagrabējušais Kroslijs ir tikai rekvizīte. Viņa tēlojums ir spožs kā maizes tēva Linkolna.

Tā viņi abi tur aizjoņo — īstie, dzimušie komēdijas aktieŗi.

Aiz viņiem stūrainos ķekšos likumo Loču pāris M. Zīlava un K. Ģērmanis ar savu 30-to gadu spēkratu modeli. Viņi brauc sāvās raksturlomās bez zaļām un sarkanām satiksmes ugunīm.

J. Neimaņa apaļais Bernhards Vilks pus braukšus, pus kājām steigdamies pakaļ līdzspēlētājiem, vista savu advokāta psiholoģiju saņurcītā frakā.

M. Freivaldes Boringera kundze ar pedantisku vaibstu laipo pa raksturlomu baru, kā sargādāmās no asiem likumiem un dullnošās motoru dūkoņas.

Hildas Princes skaistā Aleksandra Omartijā vienīgā nelieto brāzmainu spēkratu stūri. — Viņai abas rokas aizņemtas. — Ar vienu viņa pietur krāšņo tērpu, otrā pacēlusi zeltītu vizītkarti: „Aleksandra Omartija".

Liksmi pārsteigtais skatītājs, sekodams šim žilbinošajam raksturlomu skrējienam, smej tikpat jautri un skaļi, kā autora A. Eglīša draugs toreiz pēc zvanu torņa kāpņu skrējiena.

E. Kalniņa

Edvards Freimanis

PIEMINĒŠANA

Neredzu sidrabu saulainā dienā:
Atplestiem redzokļiem neredzīgs esmu.
Tālajos tīreļos zemdegu dūmus
Skatu ik dienas, un jūtu to dvesmu.
Dūksnājā dūmi ar ūdeņiem jaucas.
Mākoņi smagi — nāk akačos dusēt.
Atkal tur aizbēgu dievaiņu dienās,
Pasaulei pazudis, gribu kad klusēt.
Priecīgos rietos pār tālumu redzu
Siliņos staigājam draudzīgus tēlus:
Dievaiņiem līdzīgas mātes un tēvi
Sūnekļi meklē vēl aizsauktos dēlus.
Dzimtenes dūksnājā zemdegu dūmi
Dievaiņu tēlus ar dzīvajiem sajauc . . .
Pelēka, pelēka dievaiņu tauta
Apraudā dēlus, ko nediena aizsauc

VAI CEĻAS LITERĀRA VĒTRA?

Vēl skanot un zvanot rakstnieka Jonāsa Miesnieka šūpļa svētku gavilu zvaniem pilnā skaņumā, tālā sadzīves apvāršņa pamalē jau kaut kas tā kā ierūcas, kā iedūcas. Vai pērkons, vēstīdams negaisu? Kas to lai pirmā brīdī tik smalki izdibina, kas rūc — pērkons debesu troni, vai lācis skuju mīgā?... Kā nekā viens otrs trimdas grāmatnieks, saņēmis Jonāsa Miesnieka jubilejas izdevumu „Dzīvības saļņis" un izlasījis pāris teikumus priekšvārdā, sāk jau ausīties. Sartrs? Kas tas tāds? Līdz šim mūsu rakstniecībā — ne daiļliterātūrā, ne zinātniski - filozofiskos traktātos — tāds Sartrs nemaz nav pat lāga pieminēts, kur nu vēl priekšvārdā likts. Ak tā: eksistenciālisma filozofs, tas tas Sartrs. Un tad Jonāss Miesnieks savu autobiografisko romānu „Dzīvības sapnis" rakstījis šī Sartra filozofijas ietekmē? Kā viņš to drīkst? Kā viņš to uzdrošinās?

Tā sākušas šaudīties viena otra lasītāja domas jau pēc pirmajiem teikumiem priekšvārdā. Kas būs tālāk, kad atvērsies pārējās lapas puses? Kāda filozofa pēdās autors liek pats sev staigāt savā dzīves romānā? Tas vēl jāizlasa un jāpapēta. Tomēr jau ar pirmajiem teikumiem noprotams, ka Jonāss Miesnieks šai romānā uz savas dzīves fona zīmē un risina daudz lielākas un komplicētākas problēmas, nekā ikdienas epizodus vien. Dažā labā vietā autors te iet tiešī pret valdošo vēju, pret straumi. Kā to drīkst, kā tas pielaižams, kur viss jau tik mīksti un gludi sačubināts, apvārdots un nopostelots? Tas saklausāms pat cauri jubilejas zvaniem dobjajā rūkoņā pamalē.

LIEKĀ SVARA PROBLĒMA

„LOOSE WEIGHT AND LIVE" by Robert Goldman, Doubleday Publishers izdevums, 235 lpp., cena — $ 4.50.

Viena no brīvās pasaules jocīgākajām nelaimēm ir cilvēku liekais svars. Brīvās pasaules iedzīvotāju lielākā daļa nav pietiekami paēdusi, tad lielākā daļa Amerikas un Eiropas iedzīvotāju ir ēduši pārmērīgi un ieguvuši pārāk lielu „dzīvsvaru", ko, varbūt, labāk būtu apzīmēt par mirušo svaru", jo daudzi ārsti domā, ka liekais svars ir īsta nagla trekno cilvēku zārkā, un ka tie paši ēdās uz savu kapu. Autors pats bija sarakstījis veselu virkni apcerējumu par liekā svara kaitīgumu, bet pats saviem padomiem bija pievērsis visai maz uzmanības, kamēr piepeši ar sirdstrieku mīmē un risina daudz lielākas un komplicētākas problēmas, nekā ikdienas epizodus vien. Dažā labā vietā autors te iet tiešī pret valdošo vēju, pret straumi. Kā to drīkst, kā tas pielaižams, kur viss jau tik mīksti un gludi sačubināts, apvārdots un nopostelots? Tas saklausāms pat cauri jubilejas zvaniem dobjajā rūkoņā pamalē.

Vašingtonas teātŗa aktieŗi ar „Omartija kundzi" sagādāja torontiešiem daudz jautru brīžu.

ŅUJORKAS ČETRINIEKU GLEZNU IZSTĀDE MINEAPOLĒ

Interesantu gleznu izstādi š. g. 25. novembrī, Latviešu ev. - lut. draudzes namā Mineapolē atklāja četrinieks — A. Annuss, J. Gailis, M. Krūmiņš un Fr. Milts. Izstādes sarīkošanu bija uzņēmusies Latviešu apvienība Minesotā.

Ņujorkas četrinieki visi ir Latvijas Mākslas akadēmijas absolventi. Viņi ne vien brieduma gados, bet visi četri arī jau nobriedušī un atzīti mākslinieki. Visi viņi ar saviem darbiem izpelnījušies ievērību un atzinību ne vien dzimtenē, bet arī trimdā. Četrinieku izstādē Mineapolē bija skatāmi pavisam 79 darbi, 24 no tiem devis Augusts Annuss; 19 — Jānis Gailis, 15 — Mārtiņš Krūmiņš un 21 — Fridrichs Milts. Izstādes apmeklētājiem, kas šī četrinieka kopā ietilpstošo meistaru darbu bija skatījuši jau Latvijas neatkarības gados, vai vēlāk Vācijas trimdā, — bija liels pārsteigums, redzēt daža meistara „rokrakstu" pārveidotu līdz nepazīšanai. Visnotaļ grūtākais un stabilākais savos sniegumos palicis Mārtiņš Krūmiņš.

Krūmiņš ir noskaņu gleznotājs, un viņa ainavu skatījums kļuvis dvēseligāks, dziļāks. Gleznu ārējā apdare kļuvusi ekspresīvāka, ar dziļi izjustu un harmonisku krāsainību. Ar patiesu prieku gribētos atzīmēt gleznas „Ķemeru jūrmala ziemā", „Kāda pelēka ziemas diena" un „Izcirtums ziemā". M. Krūmiņa darbos verojama liela iopietnība un mākslinieciska noblese.

Arī Augusts Annuss palicis uzticīgs savām figurālām kompozīcijām un jau Latvijā pasāktam teiksmainam reālismam. Bet reālistiskais ar teiksmaino un sapņaino dažkārt grūti saliedējams vienā, harmoniskā krāsu gammā un priekšmetu sakausējumā. Kur šī saskaņa starp reālo un irreālo nebija tik harmoniska, tur arī skatītājs palika ar dalītām jūtām. Bet šajā izstādē Annusam netrūka arī brīnišķi darbi, piem., „Ziedēšana", „Maizes cepēja", „Zivju žāvētavā", „Klusā daba ar divi grašiem" u. c.

Krasi pārveidojies Jānis Gailis. Savās ainavās, ar kāpinātiem gaismas un ēnu pretstatiem un dinamiskā ekspresionismā sasprindzinātu brāzmainību, dažuviet viņš sajaucis vienuviet abstrakto ar reālistisko. Šī dinamiskā ekspresija dažos darbos it kā kļuvusi par pašmērķi. No J. Gaiļa gleznu klāsta šo rindiņu rakstītāju vissiltāk iejūsmoja „Mājas pie upes", „Vakars" un „Meža studija".

Fridrichs Milts jau pēc akadēmijas beigšanas sāka staigāt pa stāvīgus ceļus, kā kompozīcijā, tā koloritā izvairīdamies no akadēmiski parastā. Pirmskara un vācu okupācijas laikā šis apdāvinātais gleznotājs guva lielu popularitāti ar saviem plikņu glēznojumiem un sievietēm ģimetnēm. Vairīdamies tiešā reālisma un aizvien vairāk izkopdams brīvu un ekspresīvu priekšmetu traktējumu, viņa gleznieciskā rotaļāšanās tagad jau sasniegusi kādu bīstamu robežu. Tas sevišķi sakāms par šajā izstādē redzamiem akvarelēm. Priekšmetu formai gleznā katrā ziņā nav jābūt ne naturāli, nedz reālistiski izteiktai, bet apjaužami izteiktai tai tomēr vajadzētu būt. Citādi darbs atgādina tikai kādu nejaušības rezģi. Zīmigi, ka izstādē bija dzirdamas balsis, kas teica: „Zēl, ka Milta akvareļi pilnīgi neizprotami." — Jā, tā jau laikam ir: lai bauditu abstrakto mākslu, ir vajadzīgs arī abstraktais emocionālisms. Šajā pašā izstādē Fr. Miltam bija arī pāris eļļas gleznu, kas apliecināja ne vien viņa izcilo meistarību, bet godam bagātināja visas šīs izstādes mākslinieciskio līmeni.

Ņujorkas četrinieku izstāde Mineapolē jau atklāšanas brīdī bija kupli apmeklēta. Izstādi atklāja Latviešu apvienības Minesotā pr-ks V. Ravovskis.

Edvarts Tūters

VIENA DĀMA UN DIVI KAVALIEŖI DZIED

Tris Marisa Vētras vokālās studijas audzēkņi: Marta Makvikare (MacVicar), Kārlis Šūns un Juris Cīrulis, jādomā, ar maestro svētību,nāca atklātībā ar Jēkaba Poruka un Tālivalža Ķeniņa dziesmām programmas pirmajā, bet ar operu ārijām un ansambļiem tās otrā daļā. Poruka četras dziesmas: Dzimtene (K. Skalbe), Es dziesmu meklēju (V. Grēviņš), Septiņas jaunavas (K. Skalbe) un Lapas lido, lapas skan (V. Grēviņš) komponētas jau pirms gadiem 30 vai 35, un ar savu izmeklēto un svaigo mūzikas valodu melodikā un klavieru pavadījumos, blakus Jāņa Zālīša dziesmām, tolaik daudziem rādīja ceļu uz tālākiem apvāršņiem. Tos savā mūzikā jau pārkāpis Ķeniņš ar vēl asākiem un harmonijās komplicētākiem skaņu pārdzīvojumiem un izteiksmi, kas izskan viņa Tālā dārza putnā (Z. Lazda), Mākoņu dziesmā (K. Dāle), Glāstā (Z. Lazda) un divās humoristiskās dziesmās ar O. Jēgena un P. Aigara tekstiem, kā arī tautas dziesmas apdarē Pieci gadi kalpiņš biju.

Abu komponistu dziesmas, tiklab techniskā kā psiholoģiskā plāksnē, nav vieglu roku ņemamas, un ir pa spēkam tikai nobriedušam, mūzikāli inteliģentam māksliniekam. Ja tās šoreiz dziedāja skolēni, tad „iedrikstēties ir skaisti", un arī labi, ka tos ievada arī neierastākā skaņu pasaulē. Tiem var arī piedot, ja atskaņojumos nepanāca to iespaidu, ko savā laikā viņu skolotājs Jēk. Poruka dziesmu pirmatskaņojumos. Taču Vētras pirksts šo dziesmu iestudējumos bija visnotaļ manāms. Žēl tikai, ka Poruka un Ķeniņa dziesmu rūpīgi izstrādātos, mūzikāli raksturīgos klavieru pavadījumus bojāja koncertam pagalam nepiemērotais instruments.

No koncerta dalībniekiem ar savu atbildīgo uzdevumu vislabāk tika galā Marta Makvikare, dziedot abu komponistu dziesmas viņai svešā valodā. Viņai ļoti patikama tembra, jau labi izlīdzināts, līrisks soprāns, un sasvu tehnisko gatavību, kā arī mākslinieces sirdi viņa atvēra Pučini ārijās un ansambļa dziedājumos. Vētra ar viņu var lepoties!

Nedaudz gados labus panākumus ir apliecinājis baritons Juris Cīrulis, kas gluži veltīgi sevi programmā sauc par Ciruls (vai tad deklinēsim: Ciruls, -la, -lam -lu!?). Viņa tesiturā plašā, izteiksmīgā balss un līdzsinējie sasniegumi liek cerēt, ka te izaugs patiess lietas koks. Tad arī lapas lidos un skanēs augstāk un skaņāk. Ka viņš ir uz labas zemes, to vislabāk liecināja Verdi ārija no Masku balles un Pajacu prologs.

Neveicās Kārlim Šūnam. Viņa gliti tembrētais tenors joprojām skan saspiesti, tonis neizteiksmīgs, kaut arī techniskā varēšanā viņš metis dažu soli uz priekšu. Par Ķeniņa un Poruka dziesmām labāk nerunāsim, bet ansambļos viņa balss iejūtas vistērtāk. Labāk par citu padevās Masnē un Džordāno operu ārijas.

Koncertu skanīgi noslēdza trio no Guno Fausta.

Pie klavierēm Alfrēds Strombergs darīja visu, kas bija viņa spēkos.

Cis.

(50. turpinājums)

Viņa acis sastapās ar Bekeru Ilzes skatu, un viņi gandrīz nemanāmi sasmaidījās. Ilzes smaidā bija sveiciens un saprašanās — vēl vakar viņi bija pārrunājuši, ka pašreiz pareizākais būtu par katru cenu meklēt izlīgumu ar rietumiem, nevis mēģināt glābt neglābjamo. Sārunas beigās Ilze bija pareģojusi, ka nākošajā sauksmē Lautenbergs sludinās tieši pretējo — ciņu līdz uzvarai! Un tagad viņas pareģojums piepildījās.

Spēcīgi aplausi un valsts himnas sekoja uzrunai, un nogurušie, pusbadā iznīkušie, negulējušie strādnieki un strādnieces atkal negribīgi aizslīdēja uz savām darba vietām.

— Tev bija taisnība, — Vilnis piebiedrojās Ilzei, — Lautenbergs pārspēja pats sevi. Tik sparīgu runu reti laimējas dzirdēt.

— Vārdi nekā nemaksā, bet ar vārdiem uzvara nav izcīnāma. Vakar vakarā veikalā sastapu tavu draudzeni ar mazo Ieviņu. Ļoti piemīlīgs bērns!

— Jā? — Vilnis izlikās vienaldzīgs. — Kopš viņas ievadājās pie Redlichiem, neesmu gandrīz nemaz redzējis.

— Tiešām? — Ilze zobgaligi pasmaidīja. — Un pie tam taču jūs dzīvojat kaimiņos! Rantas kundze liekas būt ļoti — hm, kā lai to saka? — ļoti rezolūta dāma.

— No kā tu to spried?

— No tā, kā viņa izturējās veikalā. Mēs citas stāvējām rindā un gaidījām savu kārtu, bet viņa pastāvēja uz savām mātes tiesībām, ka viņa jāapkalpo ārpus rindas. Un tad viņa sacīja kārtīgu traci par gaļu.

— Par gaļu?

— Par gaļas labumu. Mēs ņemam, ko mums dod, un esam laimīgi, ka vispār kaut ko dabūjam, bet viņa solījās iet sūdzēties, ka pārdošanā nākot tikai kauli un dzīslas, bet labā gaļa pazūdot nezin kur.

Vilnis negribot pasmaidīja. Ranta kā cīnītāja par savām tiesībām viņam bija sveša — tādu viņš maigo un mazliet izlutināto advokāta Selgas meitu nepazina. Te vajadzēja būt kādam pārpratumam. Tā viņš arī pateica Ilzei.

— Cilvēki pārvēršas. Laiks un apstākļi mūs pārveido. Stiprais kļūst vājš, bet vājais stiprs. — Ja netici man, pavaicā Redlicha kundzei.

— Rantas saimniecei?

— Tai pašai. Viņa tev pastāstīs, cik maiga dvēsele ir tavā draudzene.

Pie Redlichas Vilnis negāja, bet pāris dienas vēlāk Redlichu mājas priekšā uz ielas pamanīja Ievu. Meitene bija sarkanā rudens mēteliti un viena pati rotaļājās ar leļļu ratiņiem, kuŗos gulēja prāva lelle sārtiem vaigiem, vareniem, dzeltāniem matiem un lielām, zilām acīm, kuŗu gaŗskropstainie plaksti vērās vaļā un ciet, ja lelli cēla stāvus vai lika gulēt.

— Kā klājas, Ieviņ? Tu šeit viena? — viņš jautāja un apstājās bērna priekšā. Bija drusku divaini, ka Ranta bērnam ļāva bez uzraudzības rotaļāties gandrīz vai uz ielas. Protams, arī vietējie tā rīkojās, bet viņu bērni bija te dzimuši un auguši, un skaidri zināja, no kuŗas puses un kādas briesmas draudēja. Un pat tad mātes tik mazus tos vienus pašus uz ielas nelaida, bet vienmēr kādam vecākam brālim vai māsai uzticēja aukļa pienākumus.

Bērns skatījās Vilnī un neatbildēja, bet nerādījās arī nedraudzīgs; acīmredzot — pazina.

— Tepat jau esmu, — aiz Redlichu mājas pagalma vārtiem ierunājās Rantas balss, un tūlīt parādījās arī viņa pati. Tērpusies slēpotājas biksēs un smagajos zābakos, viņa pašreiz vienā rokā nesa pilni piekrautu akmeņogļu spaini, otrā — nastiņā sasietus žagarus. Ogles bija izgāztas pagalma vidū — maza, trūciga kaudzīte, ar ko bija jāiztiek vismaz līdz Ziemsvētkiem. Gomlas sievas tāpēc katru brīvo brīdi izmantoja, lai no jauna pārstaigātu mežu un savāktu kaut pāris žagaru kurināmā. Acīmredzot, arī Ranta bija darījusi to pašu.

Kopš tā vakara, kad viņi sastapās stacijā, un Vilnis, iekšējo savilņojumu ar varu slēpdams, Rantu un Ievu aizveda pie Ilzes, viņi bija redzējušies vienu vienīgu reizi, bet arī tad tas notika citu klātienē. Viņš bija gājis pie pagasta vecākā pēc jaunu kurpju atļaujas, un to pašu Ievai bija nākusi izprasīt arī Ranta. Savu kārtu gaidot, viņi bija tērzējuši par nesvarīgām ikdienas lietām, tad Vilnis bija aizlaidis Rantu savā vietā un viņa, pieprasījumu iesniegusi, atvadījās un aizgāja, jo bērns bija nemierīgs un vedināja māti ceļā. Vilnis palika un, abām gājējām pakaļ noskatidamies, sev jautāja, vai Rantas sausais lietiškums ir māksligi celts aizsargvalnis gadījumam, ja viņš sāktu vaicāt par kādreiz dotā solījuma neturēšanu, jeb aizgājušie četri gadi kādreiz maigo meiteni tiešām tik tālu pārvērtuši, ka tās vietā tagad dzīvo pavisam svešs cilvēks. Neapšaubāmi, Ranta jau ārēji bija mainījusies. Kādreiz smaidošās lūpas tagad bija ciešāki sakniebtas, mutes kaktiņos un ap acīm rievas, un balss sausāka, skaņāka. Kad Ranta runāja, tad tā, lai viņu dzirdētu — un lai tā arī darītu, kā viņa saka. Tā bija balss, kas bija radusi noteikt, rīkot un kārtot.

Rantas augums nebija daudz mainījies. Ja nebijusi Ieva, neviens neteiktu, ka jaunā sieviete jau ir sieva un māte. Vilnim likās, ka viņa kļuvusi mazliet it kā platāka plecos, bet tas varēja arī būt tāpēc, ka viņa valkāja biezus, neizskatīgus tērpus. Kā Gaida teica — Ranta nemāk ģērbties.

Rantas balsi dzirdot, Vilnis uz mirkli samulsa — sveicināt un iet tālāk, jeb apstāties un runāt? Ranta pati izšķīra darāmo:

— Neienāksi apskatīties, kā mēs te dzīvojam? Neesi vēl pie mums bijis.

Likās, viņa neizjuta ne mazākās neveiklības — it kā tā viņai būtu ikdieniška lieta, sastapt pamestus līgavaiņus. Rantas mierīgā nosvērtība atņēma Vilnim labu daļu neveiklības.

— Tad ļauj — es tev sanesīšu ogles . . .

— Nav jau vairs daudz atlicis.

— Taisni tāpēc, — Vilnis mēģināja jokot, — un daudz jau to vispār nav.

Viņš paņēma ogļu spaini un kāpa Rantai pa priekšu pa šaurajām kāpnēm uz mazo jumta istabiņu. Ranta pasauca Ievu un, tās leļļu ratus iebīdījusi patrepē, sekoja Vilnim.

— Labi, ka tu gadījies, — viņa teica, galvas lakatiņu raisīdama, — man jau sāka aptrūkt spēka. — Tev šovakar kur jāiet?

— Nu nē . . .

— Tad paliec. Kamēr tu sanesīsi ogles, es uzvārīšu tēju. Mums taču varētu būt šis tas runājams — nē?

Viņa bija piesavinājusies nelāga ierašu teikumu nobeigt ar jautājumu: nē? Vilnis to bija ievērojis jau pirmajā vakarā, un šī ieraža viņam nepatika.

Ogles nesot Vilnis bija notraipījis rokas, un Ranta viņam pasniedza tīru dvieli.

— Šeit, — viņa norādīja uz ūdensvadu, — izlietnes nav, jāliešā spainis un tas jānes uz izlietni kāpņu telpā. Bet tā gan patiesībā šeit vienīgā neērtība — nē?

Rokas nomazgājis, Vilnis iztukšoja izlietnē netīrā ūdens spaini un, istabā atgriezies, ievēroja, ka uguns pavardā negribēja kurties; žagari bija slapji un neķēra liesmu.

— Tev gan, laikam, jau vasarā savākta sausu sausā malka? — Ranta jautāja, — kamēr mūsu žagari izžūs . . .

— Es tev iedošu dažus klēpjus no saviem, — Vilnis piedāvājās, — bez tam . . .

Viņš aprāvās, jo negribēja solīt, ko varbūt nevarēja pildīt, bet Ranta jau bija uztvērusi, ka viņš pametis ko neizteiktu un jautādama skatījās Vilnī.

— Jā?

— Varētu būt, ka fabrikā dabūju kādu drusku sausu iesaiņojamā materiāla atkritumu. Bet tas nav drošs.

Kamēr elektriskajā katlā vārījās tējas ūdens, Ranta izģērba, nomazgāja un nolika Ievu gultā.

— Tā. Es tev gultā iedošu arī ēst, — viņa teica Ievai, tad pagriezās pret Vilni: — telpa tik šaura, ka visiem trim neiznāk vietas. Bez tam — viņai arī laiks gulēt.

Neparasts un nejusts miers un mājīgums pārņēma Vilni. Tumši sarkanu samtu pārvilkts zvilnis ar augstu atzveltni bija istabas galvenā mēbele, ja neskaitīja bērna gultiņu, galdu un pavardu. Drēbju skapis bija novietots kāpņu telpā, lai taupītu vietu istabā. Pie durvīm bija novietots paprāvs, sasiksnots sainis — istabas vienīgā nekārtība.

—Pie manis šodien bija ienākusi nacionālsociālistu sieviešu organizācijas vaditāja jautāt, vai man ir viss bērnam vajadzīgais. Vai viņa apmeklē visus bēgļus?

— Nē. Tikai tās, kam viņi latviešu leģionā. Daudzi to uzskata par SS vienību, tāpēc tāda jaužu uzmaniba.

Otra īpatnība, ko Vilnis Rantā nebija ievērojis — viņa nepārtraukti centās runāt. Bez tam — Rantas balss bija gandrīz nemanāmi mainījusies — kļuvusi asāka, skarbāka, cietāka. Ieejot nevajadzīgās, sīkās detaļās, viņa izstāstīja savus dienas piedzīvojumus, satikšanos ar Redlicha kundzi, sieviešu organizācijas vaditājas apciemojumu, Ievas dažādos izteicienus un pa laikam — atbildes nenogaidot — izvaicāja Vilnim tā dienas gaitas.

(Turpinājums sekos)

G. BATCHELLER
33 Fairview Blvd., Toronto
REAL ESTATE BROKER
HO 3-6612

V. PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto
HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPERCIET PASI SAVUS IPAŠUMUS!

DANFORTH - BROADVIEW: Atsevišķa 8 istabu dubultķieģeļu māja, 2 virtuves, 2 vannas istabas, ūdens ellas apkure, garāža. Kopīgā cena $ 16.900,-, iemaksa $ 2.500,-. Atlikums uz izdevīgām 10 gadu obligācijām.

DANFORTH - HOGARTH: Divstāvu — 6 istabu māja, 2 vannas istabas, ūdens - ellas apkure, garāža. Kopīga cena $12.000,-, iemaksa $2.000,-. Atlikums uz vienu atklātu 10 gadīgu obligāciju.

WOODBINE - GERRARD: Divstāvu atsevišķa 6 istabu, ļoti labi uzturēta māja, ultrā moderna virtuve, ellas apkure. Kopīgā cena $ 12.000,-. Uzticamam pircējam bez iemaksas.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRUKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ.

P. Dreimanis

PĀRTAUTOŠANĀS

Latviešiem mūsu dienās ir divi galvenie uzdevumi — tautas dzīvā spēka saglabāšana un viņas brīvvalsts atjaunošana. Pirmā vietā izvirzās pārtautošanas aizkavēšana, jo Latvijas demokratiskās republikas atjaunošana nekā nevarētu dot, ja nebūtu latvju tautas, kas to apdzīvotu un pārvaldītu.

Dzimtenē tās eksistence ir mazāk apdraudēta nekā trimdā, lai gan bolševiki pieliek visas pūles latviešu pārkrievināšanai. To aizkavē dzimtenes daba, latviskā vide, krievu zemākā kultūra un ienaids pret okupantiem. Trimdā visa tā nav. Te svešā vide un dzīves ērtības vilināt vilina imigrantus iekļauties tajās, aiz mirstot savas tautiskās īpatnības.

Tās visus latviešus vienādi nevaldzina, ipaši tos, kas dzimuši ārpus Latvijas, vai tur nav vēl paguvuši ieaugt tautas īpatnējā dzīves veidā un mentalitātē. Šie tautieši ir visvairāk apdraudēti. Protams, arī citiem dažu apsvērumu un apstākļu dēļ nav vienāda izturēšanās pret savu tautu: piem., daži tautieši uzskata par ideālu, paliekot uzticīgi savai tautai, saliedēt vienā veselumā latvju un kādas citas tautas kultūru, lai gan viņiem nav skaidrs, vai šāda saliedēšana un palikšana savā tautā iespējama, jo tām katrai ir savas īpatnējas paražas, tikumi, sadzīves veids, vēsturiskie piedzīvojumi un citi kultūrālie veidojumi.

Rūpējoties par minēto saliedēšanu, daži tautieši cenšas pierādīt, ka svešas tautas kultūras pievienošanās vēl nav nekāda pārtautošanās. Šai nolūkā viņi lieto svešvalodu terminus, kas nelieci not par pāreju kādā citā tautā: piem., asimilācija un integrācija. Viņiem ir tajā ziņā taisnība, ka šie termini neatbilst latviešu valodas vārdam pārtautošanās. Tiem ir savs īpatnējs saturs. Šo terminu izpratne skaidri nenorāda, kas notiek ar attiecīgā individa attieksmēm pret savu tautu un tās kultūru. — Vai viņš paliek tām uzticīgs, vai iekļaujas attiecīgajā svešajā tautā? Latviešu vārds pārtautošanās, turpretim, skaidri norāda uz pāreju svešajā tautā. Tāpēc skaidrības dēļ vajadzētu lietot latviešu valodas vārdu, ar to druscin samazinot arī svešvārdu skaitu mūsu valodā.

Ikvienas tautas kultūrai ir savs īpatnējs raksturs, ko noteic galvenokārt viņas dzīves vietas daba un vēsturiskie piedzīvojumi, asociējoties ar šīs tautas iedzimtiem dotumiem. Tos saliedēt vienā veselumā ar kādas citas tautas kultūru nav iespējams, par ko kādreiz jau apcerēts. Arī svešvalodai un mātes valodai cilvēka apziņā nav pilnīgi vienāda vērtība, kām gan nav izšķirīga nozīme.

Pārtautošanās galvenā pazīme ir domāšanas valoda. Mūsu jaunā paaudze, kas Latviju vāji vai nemaz nepazīst, skolās dienā mācās kādā svešvalodā. Tāpēc nav jābrīnās, ka daudzi tās locekļi, runājot šai svešvalodā, arī domā tajā. Bet, runājot mātes valodā, viņi domā tajā. Tāpēc par šiem jauniešiem vēl nevar apgalvot, ka viņi būtu pārtautojušies. Ja viņi vienmēr domātu attiecīgajā svešvalodā, tad gan viņi būtu jau pārtautojušies, un mātes valoda viņiem būtu jau svešvaloda.

Domāšanas valodas izvēle bieži vien atkarājas no vides un d a r b a biedru valodas. Dzīvojot svešajā sabiedrībā, atšķirts no tautiešiem, cilvēks pierod domāt un runāt šīs sabiedrības valodā. No tādas rīcības viņu var gan atturēt daži faktori: piem., kultūras līmenis un tēvzemes mīlestība. Pirmais no tiem ir iedarbīgs, kad dzimtās tautas kultūras līmenis ir manāmi augstāks par svešās tautas sadzīves veidu. Tēvzemes mīlestība nejauj atmest domāšanu tautas valodā tiem individiem, kas ir ieauguši tās kultūrā, ieguvuši viņas valodā izglītību un arī paguvuši iestrādāties savā arodā, kāpēc tā termini viņiem pazīstami pirmā kārtā mātes valodā. Bet arī tad pārtautošanās iespējama, ja tēvzemes mīlestība nav ielaidusi dziļas saknes. Uz apzināšanos par tautas locekli ir grūti atsaukties: tā parasti norāda uz izcelšanos no kādas tautas, neliecinot par piederību.

Katrā ziņā pārtautošanās aizkavēšana iespējama, bet tā prasa no attiecīgās personas stingru raksturu, nopietnas pārdomas, piepūli un garīgo interešu ievērošanu, bet ne aizraušanos no iedzīvošanās. Bērnus atturēt no pārtautošanās spēj galvenokārt ģimene, īpaši māte, kuŗas maigā mīlestība un viņu audzināšana nacionālā garā ar dziesmiņām, stāstiņiem, dzejoļiem, lūgšanām un dzīvokļa iekārtošanu tautiskā gaumē atvieglo šī uzdevuma veikšanu. Visus šos līdzekļus pārspēj valoda, kuŗai jābūt bagātai vārdiem un bērnu attīstībai atbilstošiem tēliem. Ģimenes audzināšana pirms publisko skolu apmeklēšanas jāturpina latviešu bērnu dārzā, un līdztekus vietējām mācības iestādēm papildskolās, kur ilustrātīviem mācības līdzekļiem ierādāma pirmā vieta.

Tātad asimilācija un integrācija neatbilst latviešu jēdzienam un tā vārdam pārtautošanās, kuŗas galvenā pazīme ir domāšana kādā svešvalodā. To iespējams aizkavēt ar tautas augstāku kultūras līmeni, tēvzemes mīlestību un citiem līdzekļiem, īpaši ģimenes audzināšanu nacionālā garā, latviešu bērnu dārziem un papildskolām.

ZILĀ APLOKSNE
Stāstījums par Latvijas pretizlūkošanas aģentu bīstamajām gaitām.
280 lapas puses, glīti iesieta, cena $ 3.75.
Pieprasiet savā grāmatnīcā vai pasūtiniet apgādā
TĒVIJAS SARGS,
10 Widmer St., Toronto 2-B, Ont. Canada.

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA
izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, aplieczībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieŗu filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus lūdz iepriekš pieteikt.
HO 6-3800, 445 Pape Ave.

V. Kalve

KAS JAUNS JAUNAJĀ GAITĀ?

CITI ŽURNĀLI PĀRSPĒTI TEMPĀ. — KAUTRĪGIE DZEJNIEKI. — STĀSTI VĒL JĀRAKSTA. — SUPERKRITIKA. — MODERNAIS UN LATVISKAIS. — SKABARGA UN BALĶIS.

Divi no trimdas žurnāliem šogad sasnieguši 40. numura ceļa zīmi un kā par brīnumu nav to atzīmējuši ar jubilejas svinībām. Jaunā Gaita tikpat klusi pārkāpusi 30. numuru (iznācis jau 31.). Ja ievēro, ka Jaunā Gaita to sasniegusi jau sestā gada gājuma vidū, jāatzīst, ka tā ir mudīgāgais un sekmīgākais trimdas žurnāls. Visiem, kas to vēl nebūtu darījuši, nu būtu ieteicams Jauno Gaitu atšķirt un palūkoties, kas tajā jauns un arī — kas tajā jau vecs.

Aplūkojot četrus šī gada numurus (līdz gada beigām noteikti būšot vēl divi), liekas, ka tie jo labi rāda žurnāla sasniegumus un tos gribu cildināt sekojošās piezīmēs.

Atšķirot kādu Jaunās Gaitas burtnīcu, vispirms ieraugāmi dzejoļi. Četros numuros pavisam publicēti 22 jaunu dzejnieku 52 dzejoļi. Šķiet, ka pieci no autoriem publicē dzejoļus pirmo reizi. Jauno dzejnieku kopīgā spilgtākā īpašība pagaidām ir — ļoti liela nedrošība. Daudziem liekas, ka neviens viņus nepazīst (tā tas pa daļai arī ir), ka viņiem vispirms jāpievērš sev uzmanība ar skaļumu, izteiksmes pārspīlējumiem vai deklarātīvām prasībām. Daži, juzdamies kā viesībās neievēroti laudis, tuvojas viens otram, lai justos drošāk. Tā radušies dzejoļi, kuŗos jaunie dzejnieki portretē viens otru (A. Kraujietei 3 tādi dzejoļi), glezno pašportretus (Batarāgs), raksta viens otram vēstules (A.Zars — Mierkalnam, G. Irbe — Taunam, Mierkalns 7 autoriem reizē), parodēdami attēlo viens otru (R. Birkmanis), un ir pat dzejā salikti jauno dzejnieku katalogi (A. Gārša. Dienvidu krusts). Īsts stāstītāja spēks ir tikai Eglonam Spēkam, bet viņš publicējis nelielu fragmentu, jo projām atstādams lasītājus nezinā, kad tie varēs iepazīties ar darbiem plašāka apjomā. G. Zariņš publicējis vizionāru tēloju mu, M. Zariņa — prātnieciski simbolisku teikšmu, R. Rīdznieks, kam ir labas raksturotājas dāvanas, — paraību aprakstu. Ar Gāršu un M. Zariņu, ja atmiņa nevīļ, sastopamies pirmo reizi.

Tātad stāstu ir pārlieku maz, tie paši neizveidoti kompozicijā, vienmēr ir uzmācīgu iespaidu pārvarēšana. Ļoti bieži šī pārvarēšana notiek — bēgot un patveroties sevī. Pasaule pati nav ar mūsu psīches palīdzību līdzsvarojama. Līdzsvars ir atrodams tikai mūsu pašu iekšējā pasaulē. Kad tas sasniegts, tad domas sāk apaugt tēliem, tad mēs ceļam s a v u pasauli, un tā ir mūsu netiešā atbilde citādi neatbildamiem jautājumiem. — Jaunie dzejnieki vēl ir pa labai daļai jautāšanas pakāpē. Līdzīgi savam redaktoram J. Krēsliņam (viņa dzejoļu grāmatā) viņi jautā, kādēļ esam trimdā, kas mums te būtu jādara, kādēļ vecie paliek veci un nesaprot jaunos, „kam lai ticam un vai vispār lai kam ticam" u.t.t., u.t.t. Šādiem jautājumiem tiešu atbilžu nebūs un dzejas uzdevums nav tādas atrast. Ir tikai netiešās atbildes — tās, kuŗās dzejnieks apliecina pats sevi. Dzejā varam tikai pateikt, kas mēs esam. Tas, ka mēs varējām arī nebūt, dzejai nav svarīgi. Tie no jaunajiem dzejniekiem, kas domā, ka vecā paaudze grib liegt viņiem viņu vietu, maldās. Vieta ir, tās ir pat pārāk daudz, tā jaunajiem jau „legāli" pieder, viņiem tikai jāiemācās tajā nostāties pašiem uz savām kājām.

Cik bagātīga J.G. dzejas daļa, tik nabadzīga stāstu daļa. Pa visiem 4 numuriem iespiesti 5 autoru 5 sacerējumi 10 lappušu kopapjomā, kam kāds sakars ar stāstniecību (dzejai veltītas 33 lappuses). Tikai vienam no tiem mēģināts piešķirt īstu stāsta kompoziciju

PĒRCIET PASI SAVUS IPAŠUMUS!

...NE - GERRARD: Divstāvu atsevišķi ...oti labi uzturēta māja, ultrā moderna ...lan apkure. Kopīgā cena $ 12.000.-. ...rcējam bez iemaksas.

...VINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ ...LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ.

...AJĀ GAITĀ?

...RĪGIE DZEJNIEKI. — STĀSTI VĒL ...AIS UN LATVISKAIS. — SKABAR...S.

...iespaidu sīki apjomā, vairāk gadījuma uzmetumi un skices nekā stāsti. Un tomēr kaut kas tos ceļ pāri ...lajam dzejas birumam. — Kamēr ...šī pārvarums dzejnieku raksta ļoti ...un patvienādi, vēl neatklādami īpatnē...i nav ar jus vaibstus, katram stāstītājam ...līdzsvajau ir sava izteiksme, katram ci...odams tētāds teikumu veidojums un stās...pasaulē. tīšanas temps, katram savs tēlo...d domas šanas veids. Ja nu žurnāls uzņē...mēs ce- mis tik maz stāstu, tad vainīgi, ...un tā ir varbūt, daži ārēji apstākļi. Burt...ādi neat- nicu apjoms patiesi ir par mazu ...— Jau- garāku stāstu uzņemšanai. To zi...labai da- not, autori paši, varbūt, atmetu...dzīgi sa- ši plašākas ieceres. Žurnālam ...rēsliņam vajadzētu katrā ziņā mēģināt ...viņi jau- palielināt iespējas izteikties stās...as mums tu rakstniekiem. Stāsts ir katras ...vecie pa- rakstniecības mugurkauls. Tik...t jaunos, lab līriskajai dzejai kā drāmai ir ...vispār lai šauri ierobežotās izteiksmes ie...Šādiem spējas un sašaurinātās izteiksmes ...žu nebūs lauks. Vienīgi stāstniecības iz...av tādas teiksmes lauks atbilst visas ga...atbildes rīgās dzīves apjomam un stāst...apliecina niecība ir arī īstā literārās valo...tikai pa- das glabātāja, turpinātāja un vei...s, ka mēs dotāja. Stāsts stipri panīkst arī ...ejai nav mūsu pārējā presē. Jauno rakst...n dzejnie- nieku svarīgākais uzdevums, no...cā paau- pietnākais pienākums un arī lie...nu vietu, lākais prieks tādēļ būtu meklējami ...at pārāk stāsta formas kopšanā. ...„legāli" (Turpinājums sekos) ...āiemācās ...z savām

...jas daļa, ...a. Pa vi- ...šti 5 au- ...lappušu ...akars ar ...ēttitas 33 ...no tiem ...šta kom- ...Dienvidu ...spēks ir ...bet viņš ...entu, jo- ...ālus nezi- ...zities ar ...G. Za- ...u tēloju- ...ātniecisku ...R. Rīdzi- ...ksturotā- ...aprakstu. ...u, ja at- ...s pirmo ...eku maz, ...pozīcijā,

Trakumsērga Vācijā

Aizvadītajā rudenī Rietumvācijā, sevišķi tās ziemeļdaļā, no jauna uzliesmojusi govju, aitu, cūku un citu mājlopu trakumsērga. Šī sērga vāciešiem jau iepriekšējos gados nodarīja ievērojamus zaudējumus, un vietējie mednieki ļoti pamatīgi centās izniīdēt šīs sērgas pārnēsātājus — lapsas un āpšus. Tagad izpētīts, ka jauno trakumsērgas vilni Rietumvācijā izraisījušas no krievu okupācijas zonas ienākušās lapsas un āpši, kuŗi tur mednieku jeb medību ieroču trūkuma dēļ savairojušies iespaidīgos daudzumos.

...TRA ŠMITS
...U FRIZIERSALONS
..., pie Grace, Toronto. LE 5-6792.

...EGLĪTIS—
...LEVĪZIJAS veikals - darbnīca
...tvērts līdz pl. 8 v., sestdienās līdz pl. 6 v.
...E TV par $8,- MĒNESĪ. ●
...es Ave., Toronto. Tel LE 7-1401

● Nekustamu īpašumu aģentūra
● Reģistrēts obligāciju birojs.
Alfrēds STIKUTS
Toronto Real Estate Board biedrs.
Pakalpojam visā Metro Toronto pilsētā un tās apkārtnē.
Alberts UZĀNS HO 5-2892
Ralph LUCCETTA RU 7-9947
Lita STIKUTS HU 1-7103
BIROJS HU 1-0431
189 Balliol St., Toronto 7.

...apgāds
...as grāmatas Ziemsvētkiem.
...VAS KULTŪRAS SAKNES, eseja ... autores ģimetni ... $2.40
... MANA MŪŽA ATMIŅAS, I—IV ...0 lapp. ... $21.60
...VIESU POLITISKĀS PARTIJAS ...risks apskats ... $3.90
...RA VIESI, pasakas ar A. Bērziņa ... $3.60
...ĀTA CILPAS PIEDZĪVOJUMI, ... $2.80
...LTIS ZARS, satīrisks romāns par ... $3.20
...ĀRS 1962. GADAM ... $0.75
...rte — „PAZĪSTI LATVIJU", sais...der kā jaunie, tā veciem un cit... $2.25
...ēmatas dabūjamas
...GRĀMATNĪCĀ,
...Street, Toronto 2-B, Ont.

ZIEMAS SVĒTKIEM
NĒĢUS
ARĪ BALTIJAS JŪRAS RENĢĪTES — „DELIKATESE"
PIEPRASIET LATVIEŠU UN IGAUŅU VEIKALOS.

VALDUDE
Zeltkalis A. ĶIVLENIEKS
Gatavo un labo visu, kam sakars ar rotām.
19 Pretoria Ave., Toronto 6, ON.
HO 3-1008.
PIEPRASIET KATALOGU.

ASTRAS apgāda grāmatas
SKAISTAS SVĒTKU DĀVANAS
dabūjamas visās latviešu grāmatnīcās

Z. Mauriņas **DZELZS AIZBIDŅI LŪST** (trioloģijas 3. d.) $ 5.00
Z. Mauriņas esejas — **ZIEMEĻU TEMAS** ... $ 3.25
Z. Mauriņas esejas — **PILSĒTAS UN CILVĒKI** ... $ 2.75
Dz. Freimaņa romāns **VIĻŅI** ... $ 3.30
K. Raudives romāns **NEREDZAMĀ GAISMA** ... $ 3.90
Dr. H. Tichovska rakstu krājums **LATVIEŠU TRIMDAS 10 GADI** ... $ 4,30
Dr. H. Tichovska sakārtotā dzeju antoloģija **AVE MARIA** ... $ 3.75
J. Klidzēja stāsti **VINAS UN VIŅI** ... $ 3.35
Ortega Y Gasset **MEDITĀCIJA PAR MILESTĪBU** ... $ 3.35

Tikai apgādā nedaudz eksemplāros vēl ir dabūjamas sekojošas grāmatas:

Z. Mauriņas **TĀLĀ GAITA** (trioloģijas 1. daļa) ... $ 4.00
Z. Mauriņas **IEDRIKSTĒTIES IR SKAISTI** (tril. 2. d.) $ 4.95
Z. Mauriņas esejas — **CILVĒCES SARGI** ... $ 3.50

Apgāds sagatavo jaunas grāmatas — informācija sekos.

c/o MRS. ANNA TICHOVSKIS,
Northwood Apts. 77, Storrs, Conn., U.S.A.
Tel. GA 9-9950.

JŪSU VĒSTULE IR SVARĪGA

Ja jūs rakstiet vēstuli, tad jums jāievēro, ka adresei uz aploksnes jābūt pilnīgai, skaidrai un pareizai.

— Neaizmirstiet uzrakstīt saņēmēja vārdu vai arī vārda pirmos burtus.

— Adresē uzrakstiet arī numuru, ielu, pasta zonas numuru (kur tāda ir), pilsētu un provinci.

— Vēstulēm, adresētām uz dzīvokļu un biroju mājām, jāuzraksta dzīvokļa un biroja numurs.

— Uzrakstiet savu paša adresi augšējā kreisajā stūrī.

— Ja rakstiet ārpus Kanadas, tad katru reizi uzrakstiet attiecīgās valsts nosaukumu pilnīgi.

— Katru reizi uzlieciet pareizu apmarkojumu. Ja jums ir šaubas, sūtot sūtījumu pa gaisa pastu, pārbaudiet to pasta nodaļā.

Pilnīgi un pareizi adresēta vēstule paātrinās tās piegādi.

CANADA POST OFFICE

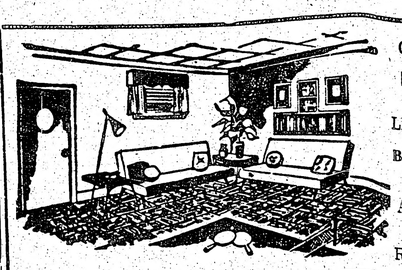
GRĪDU — GRIESTU — SIENU
TILES
LINOLEJI — TEPIĶI — KRĀSAS
Bezmaksas piegāde un aprēķini. Informācija latviešu valodā.
ASPHALT SERVICES LTD.,
702 WESTON RD.
RO 9-4734 TORONTO RO 9-4154

DAŽĀDAS KRĀSU FILMAS
ATTĪSTĪŠANAI UN KOPĒŠANAI.
ĀTRA UN PIRMKLASĪGA APDARE DAŽĀDOS LIELUMOS.
PIEŅEM:
DV. GRĀMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B,
Darba laiks no pl. 9—5, sestdienās no pl. 9—1 dienā.

VISLABĀKĀ DĀVANA ZIEMSVĒTKOS!
Iegādājaties sev un dāviniet saviem draugiem
Ziemsvētkos
Artura Bērziņa monografiju
KĀRLIS ZARIŅŠ DZĪVĒ un DARBĀ
Šī ir ievērojamākā un interesantākā pēdējo divu gadu laikā izdotā grāmata latviešu valodā. Izdevumā ir sūtņa portrets krāsās — viens no *prof. V. Tones* pēdējiem darbiem, 54 illustrācijas, 336 lpp.
Grāmatas cena ar piesūtīšanu pa pastu Amerikā $ 5.00,
Eiropā un visur citus pasaulē — £ 1.10. 0.
Pasūtināma visos latviešu grāmatu veikalos un apgādā:
RŪJA, 30, Clarence Road, London, N. 22, Great Britain.

Ar šo paziņoju tautiešiem, ka ar š. g. 24. novembri vairs neesmu nodarbināts KAPLAN RADIO Danforth Ltd.
AUSEKLIS JANSONS.

JAUNI 1962. GADA MODEĻI
Augstākās kvalitātes — universālie vācu radio, radio patafoni, T.V. un skaņu lentes ieskaņotāji.
10% iemaksa, VAI JŪSU veco radio - plašu ATSKAŅOTĀJU IEMAIŅAI un atlikumu nomaksāt pēc 3 mēnešiem.
Zvanīt no plkst. 5.00—10.00 vakaros — LE 4-1659, Toronto.

IGAUŅU PULKSTEŅU UN JUVELIERA VEIKALS,
TRANS-CANADA CREDIT JEWELLERS,
1554 Bloor St., West, Toronto. Tel.: LE 5-7802.
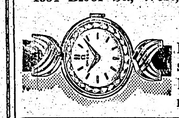
OMEGA PULKSTEŅI, DIAMANTU GREDZENI, KRISTALLS, DĀVANAS LIELĀ IZVĒLE. Pieņem pasūtinājumus, labo pulksteņus un dārglietas. Latviešiem 10 proc. atlaide. Atvērts no plkst. 9.00—6.00. Piektdienās no 9.00—9.00. Īpašnieks L. ILVES.

DĀVINIET GRĀMATAS ZIEMSVĒTKOS!

Dz. Freimaņa — **DAIGĀS ROTAĻAS**, romāns ... $3.20
A. Dziļuma — **CILVĒKI VĒTRĀ**, romāns ... $4.50
E. M. Remarka — **DEBESĪM NAV LUTEKĻU**, romāns $3.80
F. Ķezbera — **RĪGAS MOZAIKA**, stāsti ... $2.80
J. Miesnieka — **DZĪVĪBAS SAPNIS**, romāns ... $3.60
A. Voitkus — **BET ES JUMS SAKU** — romāns ... $4.00
A. Niedra — **SIEVIETE AR SARKANIEM ERKŠĶIEM** — romāns ... $3.60
J. Plaudis — **ĢIMNAZISTI** — romāns ... $3.60
A. P. Mierkalns — **MĪĻAS UNIVERSS** ... dzejoļi ... $3.50
A. Dziļuma — **NOKALTIS ZARS** — romāns ... $3.20
J. Ziemeļnieka — **KOPOTI STĀSTI** ... $4.50
T. Zeltiņa — **DRUPU REPUBLIKA** — romāns ... $5.20
KALEVALA — Somu tautas eps ... $8.40
V. Toma — **MŪŽĪGĀ SPĒLE** — dzejas ... $2.95
Māc. A. Ozols **STĀSTI PAR JĒZU** ... 0.90
Māc. A. Ozols **TICĪBAS MĀCĪBA**, 3.—4. kl. ... 1.50
MAZAIS KATĒCHISMS ... $0.50
J. Ezergailis — **ANDRIEVS NIEDRA** ... $4.80
L. Pērļupe — **ZAĻOJOŠAIS ZARS** — romāns ... $3.60
T. Vesoss **MELNIE ZIRGI** — romāns ... $3.60
K. Zariņš — **KAUGURIESI** — romāns ... $4.00
Anšl. Eglītis — **MALACHITA DIEVS**, romāns ... $4.50
A. Simsone — **ATMIŅAS**, atmiņas ... $4.00
Klāra Zāle — **MĒNESS KOKLE** — dzejoļi ... $2.80
Velta Sniķere — **NEMITAS MINAMAIS** — dzejoļi ... $2.80
TEODORS REITERS UN VIŅA KORĪ — J. Rudziša redakcijā ... $6.00
Prof. P. Jurēvičs — **KULTŪRAS SEJAS** — esejas ... $5.75
S. Lazdiņš — **SADEGUSIE SPĀRNI** — romāns ... $3.90
H. Kreicers — **CEĻI UN GĀJEJI** — atmiņas ... $5.50
M. Zeberiņš — **ZELTA LIELCEĻI** — romāns ... $5.50
T. Zeltiņš — **SKUMJĀ PASE** — dzejoļi ... $3.00
Z. Mauriņa — **DZELZS AIZBIDŅI LŪST** ... $5.00
Z. Mauriņa — **DIVAS KULTŪRAS SAKNES** ... $2.40
Dr. T. Dūlija — **DEGOSAIS KALNS** — romāns ... $4.50
Kristine Arnoti — **DIEVS IR AIZKAVĒJIES** — romāns $2.95
Aleksandrs — **ZILĀ APLOKSNE** — spiegu gaitas ... $3.75
Ed. Freimanis — **DAIGĀS ROTAĻAS**, stāsti un noveles $3.20
A. Brigadere — **KVĒLOSĀ LOKĀ** — romāns I-II ... $6.00
Ž. Žono — **PASAULES DZIESMA** — romāns ... $3.80
F. E. Sillanpē — **VĪRA CEĻŠ** — romāns ... $3.20
K. Hamsuns — **SIEVAS PIE AKAS** — romāns ... $3.80
J. Cirulis — **MŪZIKANTA PIEZĪMES** — atmiņas ... $3.60

DV GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron Street, Toronto 2-B, Ontario.

NOTARS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā, iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto.

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS & NOTĀRS
133 RICHMOND ST., W., TORONTO 1, ONTARIO.
EM 6-8998 (darbā).
RO 6-8354 (mājā).

MEKLĒJU LĪDZBRAUCĒJU uz MEKSIKU — PĒC ZIEMSVĒTKIEM.
Zvanīt — Z. KALNIŅŠ, tel. HO 6-2632, Toronto.

Pārdodami Zemgales tautas tērpi.
LOTUS PUĶU VEIKALĀ,
802 Bathurst ielā,
LE 3-3004, Toronto.

SPECIĀLI NAUDAS PĀRVEDUMI UZ PADOMJU ZEMĒM
Vienīgā licencētā un nodrošinātā.
★ Pilnīgi garantēta. ★ Tuvāka izziņa
GRAMERCY
744 BROAD ST., NEWARK, N.J.
Dibināta 1947. gadā.

IZDARU APMETUMA DARBUS, kā arī lieku GRIESTU PLĀKSNES (TILES).
MĒRENAS CENAS
Zvanīt pēc plkst. 2 p. p. 766-5825, Toronto.

VAJADZĪGAS ŠUVĒJAS
pieteikties
NORTH WEST SPORTS WEAR
420 WELLINGTON ST., WEST,
TORONTO.

Sunnyside rajonā
IZĪRĒJAMA
nemēbelēta istaba ar virtuvi. Lēdusskapis. Gāzes plīts. TV antenna. Parkošanas iespēja. Vienai personai $8.- nedēļā. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā.
LE 4-1659, Toronto.

High Park rajonā
tuvu satiksmei —
IZĪRĒJAMA
mēbelēta istaba ar pilnu pansiju.
Tel. LE 2-1519, Toronto.

Bloor - Runnymede raj.
IZĪRĒJAMA
glīti mēbelēta istaba ar vārīšanas iespējām, uz vēlēšanos arī bez mēbelēm.
Zvanīt pēc plkst. 5.00 vakarā — RO 9-1291, Toronto.

RIETUMVĀCIJAS JAUNĀ VALDĪBA KRUSTUGUNĪS

(mo) Rietumvācijas šī gada septembrī notikušajās bundestāga vēlēšanās kanclera Ādenauera kristīgie demokrāti vēl arvien iespēja iegūt lielāko balsu skaitu un līdz ar to arī deputātu vietas, tomēr zaudēja iepriekšējās vēlēšanās izkaroto absolūto vairākumu. Lielākie ieguvēji bija brīvo demokratu partija, kas ievērojami palielināja savu deputātu skaitu. Šajā stāvoklī brīvo demokratu partijai piekrita izšķirējā svaru mēlītes loma, jo ne kristīgie demokrāti, ne arī sociāldemokrati valdību bez viņu līdzdalības izveidot nespēja.

Pretēji vēlēšanu kampaņas asajiem uzbrukumiem kancleram Ādenaueram, brīvo demokratu vadītājs Erichs Mende pēkšņi tomēr mainīja savus iepriekšējos uzskatus un uzsāka sarunas koalicijas valdības izveidošanai. Iemeslu šai 180 grādu maiņai, domājams, deva Ādenauera drauds izveidot koaliciju ar sociāldemokratiem, kas Mendes partiju atstātu pilnīgi ārpus politiskās spēles.

Pašas koalicijas sarunas, dažu strikto brīvo demokratu prasību sekās, ievilkās garumā, un tā tikai pēc sešām nedēļām atklātībai varēja tikt paziņots jaunais ministru kabinets. Pārejas beznoteikības laiks lielu neapmierinātību izsauca kā Rietumvācijas iekšējās, tā arī ārzemju politiskajās aprindās, jo tieši šajā laikā starptautiskais politiskais stāvoklis ievirzījies bezkompromisu stadijā, kas necieš tukšumus, bet prasa ātru orientāciju un izšķiršanos viedokļu saskaņošanā Rietumu sabiedroto starpā.

Panācis brīvo demokratu piedalīšanos koalicijas valdībā, vecais lapsa Ādenauers, šķiet, lielumā aplauzis ragus arī dažām citām viņu prasībām jaunajā valdībā, kā svarīgāko uzticot tikai finanču ministra portfeli.

Sarunu sekās atlūgumos iesniedza līdzšinējais ārlietu ministrs fon Brentāno, kuŗu vēlēšanu kampaņā smagiem uzbrukumiem izmantoja brīvie demokrati. Kaut gan būdams viens no jaunās republikas spējīgākiem politiķiem, fon Brentāno atteicās no jebkuŗas līdzdarbības jaunajā kabinetā. Viņa vietā tika līdzšinējais iekšlietu ministrs Šrēders.

Nesen, isi pirms aizbraukšanas uz ASV, kanclers jauno kabinetu stādīja priekšā valsts prezidentam Lībkem. Sekojošā preses konferencē varēja domāt, ka visas grūtības jaunajam kabinetam pārvarētas. Notikumu turpmākā attīstība tomēr rādīja pretējo, un tā jaunievēlētā bundestāga pirmā sesija sākās ar nepatikamu starpgadījumu.

Pirms jaunā ministru kabineta zvēresta nodošanas akta sociāldemokratu partijas vadītājs Mommers pieprasīja vārdu darba kārtības jautājumam. Kad bundestaga prezidents Gerstenmeiers to noraidīja, sociāldemokratu frakcija pilnā sastāvā atstāja sēžu zāli, un tā jaunā kabineta zvēresta akts norisa bez opozicijas līdzdalības. Šis apstāklis var ievērojami atsaukties uz turpmāko konstruktīvo sadarbību tautas pārstāvniecībā.

Sociāldemokrati tagad asā veidā pārmet Ādenaueram ne tikai personīgu varas kāri, bet arī konstitūcijas pārkāpšanu koalicijas noliguma slēgšanā ar brīvajiem demokratiem un atsaucīšanos dot oficiālo valdības galvas deklarāciju pirmaja sēdē. To Ādenauers paredzējis darīt tikai pēc savas atgriešanās no ASV un sarunām ar Kenediju.

Jaunajā Rietumvācijas kabinetā līdzšinējo 18 ministriju vietā tagad ir 20, no kuŗām 15 ir kristīgo demokratu, bet 5 brīvo demokratu vadībā. Kristīgo demokratu partijas šefam Dr. Kronem kā 21. kabineta loceklim paredzēta sevišķu uzdevumu izpildītāja vieta.

Politiskās tirgošanās atskaņas tautā kristīgie demokrati dabūja manīt nule norisušajās Hamburgas pilsētas vēlēšanās. Šajā sengadus sociāldemokratu dominējā kristīgie demokrati zaudēja smagāk kā jebkad. Viņu balsu skaits samazinājās par 3 proc., zaudējot no līdzšinējā 41 mandāta 5.

Var gandrīz droši teikt, ka Ādenauera dažkārt stūrgalvīgā un uz savu personu centrētā politika drīzumā kristīgajiem demokratiem liks piedzīvot vēl lielākus zaudējumus. Rietumvācīja ar satraukumu raugās pretī nākošajai valdības četrgadei.

DEJU STUDIJA
N. SCHWANEBACHS,
985 BROADVIEW AVENUE, Mortimer stūrī.
HO 1-4110 — TORONTO.
Jūs iemācāties ātri un lēti
★ *FOKSTROTU*
★ *LĒNO VALSI*
★ *VALSI*
★ *TANGO*
JIVE, MAMBO, SAMBA, RUMBA CHA-CHA-CHA.
PRIVĀTSTUNDAS
PIETEIKŠANĀS un IZZIŅA KATRĀ LAIKĀ.

DRĒBNIEKS
A. SILAVS
128 CLAIRTON CR.
pie Scarlet Rd.
Tel. RO 2-1370, Toronto.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:
Adrese: .....
Mr., Mrs., Miss .....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....
..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot).
Paraksts .....
Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn., $ 8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.
Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar pārstāvjiem:
SAV. VALSTĪS:
A. Lāci, 101 Brigthtwater Court, Brooklyn 35, N.Y.
J. Lāci, 611 Argyle Rd., Brooklyn 30, N. Y.
V. Zuti, 32 Dayton St., Newark 14, N. J.
A. Lībieti, 2528 W Becher St., Milwaukee 15, Wisc.
J. Ezergaili, 12102 Miles Ave., Cleveland 5, Ohio.
V. Hermani - Daly, 368 Heine St., Elgin, Ill.
A. Ozoliņu, 1643 N. Orchard St., Chicago 14, Ill.
O. Krollu, Hull House, 800 S. Halsted St., Chicago 7, Ill.
V. Miķelsonu, 426 N. Prairie Ave., Kalamazoo, Mich.
V. Zirnīti, 138 Barklay N. E., Grand Rapids, Mich.
V. Irbi, 37 Ellwood St., New York 40, N. Y.
KANADĀ:
J. Gailīti, 12 Green Meadow Rd., Hamilton, Ont.
H. Grebli, 85 Maple St., St. Catharines, Ont.
J. Liģeri, 2325 Dunn St., Niagara Falls, Ont.
A. Cauku, 350 Maitland St., London, Ont.
J. Roni, 57 David St., Brampton, Ont.,
M. Kīviti, 236 First Ave., Ottawa, Ont.
ANGLIJĀ:
DVF Grmatnīcu, 72 Queensborough Terrace, London.
J. Turciņu, 64 Sholebroke Ave., Leeds.
ZVIEDRIJĀ:
DV Stokholmas nodaļu, P. O. 220, Stockholm.

A E. LE PAGE
LIMITED REALTORS
MEMBER TORONTO REAL ESTATE BOARD
Pārstāvis Konst. KĀRKLIŅŠ
982 DANFORTH AVE., TORONTO.
Birojā: HO 5-7527. Mājās: HO 6-5024.

ĪPAŠUMI UN VEIKALI VISOS PILSĒTAS RAJONOS.

DANFORTH - PAPE: 8 istabu dubultķieģeļu māja ar 3 virtuvēm, 1 trīsdaļīgu un 1 viendaļīgu vannas istabu. Silta gaisa apkure. Izdeviga ienākumu māja. Iemaksa $ 1.500.-.

O'CONNOR - ST. CLAIR: Speciālpasūtinājuma bungalovs ar 7½ istabām. Ūdens - eļļas apkure, 2 vannas istabas, privāts iebraucamais ceļš, mūra garāža. Labi kopts dārzs (50 x 259 pēdas). Cena — $ 29.000.-.

DANFORTH - DONLAND: Patīkama 6 istabu dubultķieģeļu māja ar privātu iebraucamo ceļu. Silta gaisa apkure, moderna virtuve, vannas istaba. Pagrabā izbūvēta istaba. Cena $ 14.200.-.

Sagādājam iztrūkstošo naudu iemaksām par zemiem procentiem.

APMEKLĒJIET DV ZIEMSVĒTKU TIRDZIŅU SVĒTDIEN, 10. DECEMBRĪ, NO PL. 10.00 LĪDZ PL. 6.00 VAKARĀ.
123 HURON STREET — DV TORONTO NODAĻAS NAMĀ.

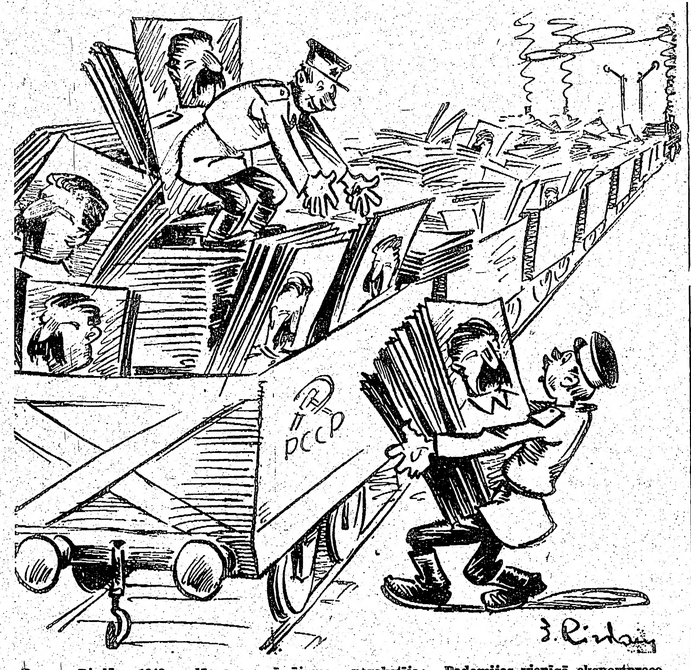

Draugs Kirdāns 1948. gadā savam zīmējumam parakstīja: Padomijas vienīgā eksportprece.
Vai šodien Ernests nerakstītu: Garbidžas savākšana Padomju Savienībā?

KREMLIS IZMANTO LATVIEŠU STRĀDNIEKUS

Padomju Latvijas oficiālie statistiskie dati un tās propagandas literatūra uzsver, ka rūpniecība Latvijā, īpaši Rīgā, ir pašreiz visumā plašāk attīstīta nekā Neatkarīgās Latvijas laikā: piemēram, 1959. gadā Padomju Latvijā esot saražoti pāri par 13 miljoniem pāru ādas un gumijas apavu, t. i. vairāk nekā 6 pāri katram Latvijas iedzīvotājam. Tomēr veikalos apavu trūkst, un pat komūnistu laikraksts „Cīņa" žēlojas: „Nevienā no daudzajām Rīgas rūpniecības preču, kā arī speciālizētiem apavu veikaliem vienkāršās ādas sandāles nebija atrodamas". Latvijas neatkarības laika beigās ikgadus ražoja nepilnus 3 miljonus pāru apavu, un visiem to pietika. Tagad apavu produkcijas lielākā daļa aiziet uz Padomju Savienību: **latvieši ir tikai darba spēks Maskavas diktēto plānu pildīšanai.** Tas pats attiecināms arī uz citām rūpniecības nozarēm.

Daži piemēri. 1956. gadā Pad. Latvijā saražots gandrīz 6 reizes vairāk nekā 1935. gadā cementa, bet tai pašā laikā būvmateriālu trūkuma dēļ Latvijas laukos ieteic kleķa būves!

Ceturtā daļa Pad. Latvijas strādnieku nodarbināti metallrūpniecībā, bet no visiem tās ražojumiem tikai 6 proc. ir domāti plašākam iedzīvotāju patēriņam Latvijā. Galvenie ražojumi ir elektriskie vagoni, elektromotori, turbīnas, telefona un radio aparāti: galvenokārt Iekškrievijai, ne jau Latvijai.

Līdzīgus datus par tekstilrūpniecību, papīra un citām rūpniecības nozarēm var atrast Jāņa Rutka nesen Zviedrijā iznākušā grāmatā „Latvijas ģeografija", kur ap 800 lappusēs sakopotas bagātīgas ziņas, materiāls daudzām pārdomām un salīdzinājumiem no Latvijas brīvvalsts dibināšanas laikiem līdz 1959. gadam. Arī šī raksta datu vairums smelts no šīs grāmatas.

Ar visu šķietamo rūpniecības uzplaukumu Pad.Latvijā, šī rūpniecība nekalpo Latvijas iedzīvotājiem, bet Iekškrievijai, Maskavas diktātam. Latviešu izmaņu un darbu Maskava izmanto kā kādā **kolonijā.** Kad pat daži latviešu komūnisti sāka iebilst pret to, viņus atcēla no amatiem.

Arī caurmēra algas ir zemas. Ir viegli salīdzināt pašreizējo Padomju Savienības rubli ar vecās cara Krievijas valūtu. 1956. gadā caurmēra algas šai salīdzinājumā ir 4—10 reizes lielākas nekā 1913. gadā, bet preču cenas ir palielinājušās 20—40 reizes. Tātad dzīves standarts **paslikti**nājies 4—5 reizes, salīdzinot pašreizējo laiku ar cariskās Krievijas laikmetu īsi pirms pirmā pasaules kara. Starpība būtu vēl lielāka, ja salīdzinātu ar neatkarīgās Latvijas uzplaukuma laiku.

Kur dzīves standarts ir augsts, tur parasti ir dzīva tirdzniecība. Latvijā 1938. gadā viens veikals bija uz 40 iedzīvotājiem; tagad (1959. g.) viens — uz 340 (9 reizes mazāk). Tādēļ — kad ierodas jauns preču sūtījums, tad, protams, jāstāv rindās. — Šie ir tikai daži fakti. Ir labi tos zināt, kad jārunā ar kanadiešiem vai amerikāņiem par pašreizējiem apstākļiem Latvijā.

Sliktākie dzīves un darba apstākļi Padomju Latvijā ir laukos. Par to daudz rakstīts laikrakstos, kādēļ nav jāatkārtojas. Varbūt ir vērts atgādināt, ka sarunās ar kanadiešiem var pieminēt, ka Latvijas kolchozniekiem savos **mazajos piemājas dārziņos** saražojuši 1959. gadā vairāk gaļas, piena, olu, vilnas un kartupeļu tirgum nekā visi kolchozi un sovchozi kopā. Šī ziņa ir bazēta uz Pad. Savienības oficiālajiem statistiskiem datiem, kur melnais tirgus, protams, nav nemaz ņemt vērā, bet daļa privāto ražojumu aiziet tur līdz pat Ļeņingradai un Maskavai.

„Rūpniecības uzplaukums" Padomju Latvijā ir latviešu darba spēju kāpināta izmantošana padomju imperijas mērķiem. Tā ir tāda pati koloniālpolitika, tikai rafinētāka nekā nēģeru darbu izmantošana Afrikā, par ko tā uztraucas padomju pārstāvji Apvienotās Nācijās.

NASSERS GRIB SANĪSTIES AR FRANCIJU

Francijas valdība apzīmē par vēl neredzētiem un nedzirdēti absurdiem Ēģiptes apvainojumus, ka kāda žurnālistu pavadīta franču misija Kairo būtu nodarbojusies ar spiegošanu un gatavojusi atentātu pret Nasseru.

Misija ieradās Ēģiptē, lai izmeklētu franču īpašumu nacionālizāciju. Ēģiptes valdība tagad apgalvo, ka misijas dalībnieki un līdzatbraukušie preses pārstāvji, kas visi apcietināti, Ēģiptē nelegāli ieveduši naudu, nodarbojušies ar spiegošanu, gribējuši radīt nelegālu raidstaciju Kairo un gatavojušies atentātam pret prezidentu Nasseru. Francija, kurai kopš 1956. gada Suecas krizes nav diplomātisko attieksmju ar Ēģipti, lūgusi Šveices valdību uzņemties stapnieka lomu ar Nasseru.

DRUMSTALAS SMAIDAM

Draudzenes pārrunā nedēļas nogales plānus.

„Cārlijs grib svētdien mani izvizināt savā mašīnā. Esmu jau tagad tik uztraukusies," čalo Betija.

„Neceri neko pārmērīgu," mierīgi atbild draudzene, „redzi, Cārlijs neprot vadīt mašīnu ar vienu roku.

☆

„Ar kaut cik skaidru cilvēcīgu domāšanu varētu tikt novērstas daudzas laulību šķiršanas,"

KĻŪDAS LABOJUMS

LA 29. novembŗa n-rā, N. Vīksniņa rakstā Latviskā mantojuma nozīme, 3. slejas 17. rindkopas paligteikums pareizi lasāms: „ . . . gājuši bojā mūsu tautas ienaidnieku izdarītajos noziegumos."

☆

Kad Donalds Howards Barnstaples ciematā Anglijā divpadsmito reizi tikā ievietots slimnīcā ar māgas un zarnu darbības smagiem traucējumiem, ārsti slimnieka sievai ieteica nekavējoties sadedzināt līdz tam lietoto pavāra grāmatu. Izrādījās, ka tā bija pilna nepareizām un kļūdainām receptēm, kā arī uzdotajiem izejvielu samēriem.

☆

Losandželosā tika apcietināts kāds grāmatvedis par 20.000 dolaru piesavināšanos. Viņš atzinās, ka 5.000 dolarus izdevis automašīnas un pāris uzvalku iegādei, bet atlikušos 15.000 sadedzinājis, lai apkārtnei nerastos aizdomas par viņa lielajiem izdevumiem.

☆

Southwarkas pilsētiņā, Dienvidanglijā, nesen pilsētas slimnīcas ārstiem tika izsniegti kabatā nēsājami īsviļņu raidītāji, lai aizkavētu saukšanu pie tālruņa. Ar to palīdzību ārsti varēja atbildēt sarunām no jebkuŗas vietas slimnīcā. Nule šie aparāti tika atņemti, jo izrādījās, ka uzbāzīgie firmu pārstāvji tos izlietoja saviem nolūkiem, pierunājot ārstus nevajadzīgiem pirkumiem.

☆

Skaistā Helēne Busso ieradās pie kādas Parīzes grafoloģes ar veselu kaudzi karstām milestības vēstulēm, lai uzzinātu sava partnera rakstura īpašības. Grafoloģes analīze bija ļoti izsmeļoša un skaistules draugam ļoti glaimojoša.

„Varētu domāt, ka jūs minēto personu pat personīgi pazīstat," pārsteigta jautāja skaistā Helēna.

„Pazistu arī," atbildēja grafoloģe, „jūsu pielūdzējs nav neviens cits kā mans virs. To tūlīt pazinu no viņa rokraksta."

☆

Kāds restorāna īpašnieks Itālijā atradis lielisku ideju sava apgrozījuma pavairošanai. Viņš kādam paša darinātam likierim devis nosaukumu „Nekos". Lielākos baros restorānu apmeklējošie ārzemju tūristi savā izvēlē ir ļoti atšķirīgi. Daži, jo sevišķi vācieši, pasaka — „Man, lūdzu, neko." Šādā gadījumā restorāna īpašnieks bez mazākiem sirdsapziņas pārmetumiem pasniedz savu jaunāko likiera marku.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331. Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

3. decembrī, plkst. 11.00 Adventa dievkalpojums.

Māc.A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Toronto.

3. decembrī, plkst. 2.00 p. p. Adventes laika dievkalpojums. Svētdienas skola. Iesvētes mācība.

10. decembrī, plkst. 2 p.p. dievkalpojums. Svētdienas skola. Iesvētes mācība.

17. decembrī, plkst. 2.00 p. p. bērnu eglīte Centrālās YMCA's telpās.

24. decembrī plkst. 3 p. p. Ziemsvētku dievkalpojums Deer Park baznīcā (St. Clair - Avenue Road). Dievkalpojumā dziedās draudzes koris dir. J. Baruša vadībā.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

10. decembrī, plkst. 2.30 p.p. Adventa dievkalpojums un svētdienas skola.

17. decembrī, plkst. 3.00 p. p., bērnu eglīte baznīcas zālē.

24. decembrī, plkst. 5 p.p. Ziemsvētku dievkalpojums. Dievkalpojumā dziedās Vīestura koris.

31. decembrī, plkst. 5.00 p. p. Vecgada vakara dievkalpojums.

BRAMPTONĀ

3. decembrī, plkst. 1.30 p. p. Grace United baznīcā Adventa dievkalpojums Māc. A. Briedis.

Māc. J. Praulinš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Sv. Katarines latv. ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē, Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

10. decembrī, plkst. 1.30 p. p. Adventa laika dievkalpojums. Māc. J. Praulinš.

KIČENERA

10. decembrī, plkst. 4.00 p. p. Sv. Mateja baznīcā dievkalpojums. Mācītājs K. Kampe. Pēc dievkalpojuma draudzes gada sapulce.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē — 18 Victoria Ave, South.

Piektdien, š. g. 1. decembrī, plkst. 7.00 vakarā, jaunatnes vecākās grupas stunda.

Niagara Falls (Ont.,) latviešu ev. - lut. draudze anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

3. decembrī, plkst. 3.00 p. p. draudzes 10 gadu pastāvēšanas dievkalpojums. Dievkalpojumā piedalās prāv. A. Skrodelis no Hamiltonas, māc. V. Šefers no Montreālas un māc. J. Praulinš. Soliste Maija Zemite, pie ērģelēm brīvmākslinieks I. Sakss. Dziesmu lapiņas. Pēc dievkalpojuma svētku sarīkojums Stamford Centra ugunsdzēsēju zālē, 37 Longhurst St.

MONTREĀLĀ

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel HU 9-3224.

3. decembrī, plkst. 1.30 p. p. I Adventes svētdienas dievkalpojums.

Māc Viesturs Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394.

Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

10. decembrī, plkst. 2.00 p.p. Adventa dievkalpojums.

17. decembrī, plkst. 2.00 p. p. draudzes Ziemsvētku eglīte baznīcā un kopīgs svētku cienasts ar jaunatnes un bērnu priekšnesumiem baznīcas lielajā zālē.

24. decembrī, plkst. 5.00 vak. Ziemsvētku vakara dievkalpojums.

31. decembrī, plkst. 5.00 vak. Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave. baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgos paskaidrojumus.

Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA9-1097.

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek **sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Parkview Rd., Bloor pazemes pieturas tuvumā. Svētdienu rītos plkst. 10.45—11.00 garīgs radio raidījums Bridis ar Dievu. Viļņu garums 1350 m. — Ošavas raidītājs.**

SPORTS

LATV. BASKETBOLA VIENĪBAS SPĒLĒ KANADIEŠU INTERMEDIATE LĪGĀ

Jau vairākus gadus latviešu basketbola vienības piedalās ar labiem panākumiem Toronto Intermediate basketbola līgā, un pāris gadus Toronto Latviešu YMCA spēja kļūt par šīs līgas meistarvienību.

Arī šogad līgā piedalās divas latviešu vienības: TLSK un YMCA. Isti spēcīga kļuvusi TLSK vienība, kas savu sastāvu papildinājusi ar DV Timmermani un YMCA's Priediti. YMCA's vienības seja ievērojami mainījusies, jo daudzi pagājušā gada vienības balsti ir atstājuši aktīvo basketbolistu rindas, bet vienībā vēl joprojām redzams J. Strautnieks, kas latviešu meistarībā šogad devās DV vienībā.

Pirmā spēlē YMCA tikās ar pagājušā gada meistarvienību — Lakeside Glass. YMCA šinī spēlē bija tikai 6 cilvēku sastāvā, un pirmā puslaikā, spēlējot zonas aizsardzību, tā netiek galā ar pretinieku, kas bieži maina spēlētājus. Puslaiks beidzas ar 46:22 pretinieku labā. Labāk veicas otrā spēles posmā, taču Lakeside Glass svin pārliecinošu uzvaru ar 84:53. YMCA's vienībā spēlēja un punktus guva: M. Ozoliņs — 6, A. Grikis, J. Krasovskis — 14, J. Zentiņš — 18, E. Sigeti — 8, V. Kauliņš — 7.

TLSK UZVAR POLICIJAS VIENĪBU

TLSK pirmais pretinieks bija Toronto Policijas vienība. Spēle bija ļoti siva un vienlīdziga līdz pašām spēles beigām. Tikai spēles pēdējās minūtēs TLSK izdevās atrauties un uzvarēt ar ievērojamu punktu starpību. Izcilus laba diena iemetienos bija L. Timmermanim, kas salasija savai vienībai vairāk kā pusi no iegūtiem punktiem — 37. Vienība atstāja labu iespaidu un būs cietš rieksts ikvienai līgas vienībai.

Pirmais puslaiks beidzās neizšķirti 30:30. Gala rezultāts TLSK labā: 67:48.

Vienībā spēlēja un punktus guva: L. Timmermanis — 37, J. Prieditis —2, V. Prieditis — 9, V. Zvanītājs — 11, J. Zvanītājs — 8, J. Grīnbergs un E. Skujiņš.

YMCA UZVAR TLSK

Otrā spēlē Intermediate līgā tikās abas latviešu vienības: TLSK un YMCA. Abas vienības bija līdzvērtīgas un uzvaru izšķira laime. Pirmo puslaiku ļoti veiksmīgi uzsāk TLSK, kas puslaika vidū bija atrāvies ar 12 punktiem. Sevišķi veiksmīgs ir atkal L. Timmermanis, kas pirmā puslaikā ieguva 15 punktus. Puslaika beigu daļā YMCA iedzen un izcīna 2 punktu pārsvaru: 28:26. Vienlīdziga cīņa turpinās visu otro puslaiku. Pāris minūtes pirms beigu svilpes YMCA ved ar 5 punktiem, bet klubam izdodas vēl dažus punktus atgūt, kas tomēr nespēj YMCA'i uzvaru vairs atņemt, un YMCA uzvar ar 52:50 punktiem. Abas vienības bija vājas soda metienu reālizēšanā, iegūstot mazāk kā pusi no iespējamā guvuma.

Uzvarētāju vienība darbojās saskaņoti, bet trūka īstas veiksmes grozu gūšanā. Vienība no metieniem uz groza iemeta tikai 30 proc.

YMCA spēlēja un guva punktus: J. Zentiņš — 18, J. Krasovskis — 15, J. Strautnieks — 10, A. Grikis — 1, M. Ozoliņš, E. Sigeti un V. Kauliņš — 2.

TLSK: L. Timmermanis — 23, V. Prieditis — 7, J. Prieditis — 5, V. Zvanītājs — 2, J. Zvanītājs — 13, E. Grīnbergs, V. Dreimanis un E. Skujiņš.

Intermediate līgas meistarības spēles notiek divās spēļu kārtās.

Nākošās spēles:

Otrdien, 5. decembrī, TLSK spēlēs ar Kodaka vienību, plkst. 7.30 Kodak vingrotavā.

Piektdien, 8. decembrī, YMCA spēlēs ar Parthenon Club vienību Centrālā YMCA'ā, sākums plkst. 9.00 vakarā. **Ž. Z.**

LATVIEŠU GALDA TENISISTI ZAUDĒ

(mo) Toronto galda tenisa meistarības izcīņā komandām augstākajā klasē latviešu vienība pārsteidzoši zaudēja West - End YMCA's izlasei. Pirmajās divi spēles Žulps un Eichvalds guva samērā vieglas uzvaras, Kūlītis zaudēja savu vienspēli, bet Žulps ar Eichvaldu uzvarēja sekojošo dubultspēli, panākot 3:1 vadību. Spēļu turpinājumā Žulps, pielietojot nepareizu taktiku, vienlīdzīgā trijsetu spēlē zaudēja West - End YMCA's vājākajam spēlētājam Melašenko, kuŗu Kūlītis savukārt pievelca samērā viegli. Atlikušās vienspēles bija spraiguma pilnas un visas izšķirās tikai trešajā setā. Latviešu spēlētājiem tomēr nelaimējās, un tā mazliet laimīgu, kaut arī pelnītu uzvaru guva YMCA's vienība.

Ar šo zaudējumu latviešu vienība pēc trim spēlēm ieņem trešo vietu. Modris Žulps pagaidām zaudēja vadību arī individuālajā vērtējumā. Latviešu vienībai nākošā spēle paredzēta pret spēcīgo čechu Sokol Masarika vienību pagājušā gada fināla pretnieku.

Augstākās klases vienību sacensības notiek trīs kārtās, tā kā latviešu vienībai vēl visas iespējas atklātas.

Basketbola meistarība Kanadā

Latviešu meistarības spēlē basketbolā nākošā kārtā tiekas Toronto DV, kas jau daudz gadu ir Kanadas meistars, ar Toronto Latviešu YMCA's vienību, kas šogad komplektējās galvenā kārtā no gados jaunākiem spēlētājiem, kuŗus papildina Kanadas latviešu daudzkārtējais izlases spēlētājs Anatols Litavnieks.

Sacensība notiks sestdien, 2. decembrī, plkst. 6.00 vakarā, Centrālās YMCA's vingrotavā, 40 College Street.

Abas vienības tiksies šogad pirmo reizi un, vērojot YMCA's iepriekšējās spēles, jādomā, ka šogad DV būs par uzvaru daudz nopietnāk jācīnās nekā agrā.

No stellēm uz plašo jūru

Bradfordas sporta kopas Trimda galda tenisa komandas sastāvā līdz šim sastāvēja un panākumus kaldināt palīdzēja arī 26 g. v. Viesturs Lazdiņš. Pēc amata audējs, viņš tomēr nolēmis stelles atstāt un pieteicies jūrnieka gaitām uz kāda preču kuģa. Trimdas tenisistu sastāvā pašreiz ietilpst arī divi igauņu tautības spēlētāji — H. Lutzs un K. Kees un ilggadīgais spēlētājs Andris Pētersons. Viņš gan pašreiz studē zobārstniecību Līdsā, bet tas nebūt neattur viņu no līdzdalības Trimdas gaitās. Atzīmējams, ka Trimdas galda tenisisti no Bradfordas 8. līgas jau uzcīnījušies līdz 3. līgai un pašreiz atrodas šīs līgas galvgalā.

MĀJU ĪPAŠNIEKI, SAGĀDĀJU
1-ās un 2-ās
OBLIGĀCIJAS
Visizdevīgākie maksāšanas noteikumi.
Nesaistoša informācija, ME 3-8305, Toronto.
V. LIEPIŅŠ,
PIRMAIS LATVIEŠU OBLIGĀCIJU BIROJS TORONTO.

ĢENERĀĻA KĀRĻA GOPPERA PIEMIŅAI

Latvijas skautu prezidents ģenerālis Kārlis Goppers dzimis 1876. g. 2. aprilī Trikātā. Savu dzīvi un darbu Kārlis Goppers kā karavīrs un jaunatnes audzinātājs atdeva Latvijai un tās jaunatnei. Par savu ticību Latvijai mūsu sirmajam ģenerālim bija jāatdod arī dzīvība.

Pēc komūnistu varmācīgā iebrukuma Latvijā K. Gopperu apcietināja. 1944. gada 27. aprīlī Ulbrokas mežā ģenerāli atrada komūnistu necilvēcīgi noslepkavotu.

Lai turpinātu darbu, par ko Kārlis Goppers atdevis savu dzīvi un dzīvību — brīvai Latvijai un latviskai jaunatnei, jau trimdas sākuma gados nodibināja ģen. Kārļa Goppera piemiņas fondu.

Ģenerāļa Goppera fonds kalpo visai latviešu jaunatnei — palīdzot rasties un iznākt piemērotiem darbiem literatūrā, mūzikā un tēlotājās mākslās, un rūpējoties par piemērotu latviskās audzināšanas darba paligīdzekļu sagādi.

Ģenerālis Goppers ir virs, apkuŗa piemiņu var saslēgties visi, kam tuva un mīļa latviešu jaunatne un latviešu jaunatnes audzināšanas darbs. Censonis, kas pats sev dzīvē izlauzis ceļu, viens no izcilākiem karavīriem, labs audzinātājs, mocekļa nāvē mirušais ģenerālis Kārlis Goppers atdevis savu dzīvi un darbu Latvijai un latviskai jaunatnei. Viņa dzīvi un darbu vajadzētu pazīt ikvienam latvietim, kam dārga mūsu sirmā ģenerāļa piemiņa, uz katras šāgada Ziemsvētku apsveikuma aploksnes uzlipināt arī vienu šo piemiņas marku. Svētku sveiciena saņēmējam tā paudīs, ka sūtītāja domas ir arī pie latviešu jaunatnes un tā darba, kas tiek darīts „Latvijai un latvju jaunatnei", kā to pauž pati piemiņas marka.

Piecdesmit marku loksnes cena ir viens dolārs. Markas dabūjamas pie fonda pārstāvja: J. Treimaņa, 8 Nipissing Dr., Islington, Ont., tel. BE 9-6633, un pie latviešu gaidu un skautu vienībām Kanadā.

Ģenerāļa Goppera fonds uzsācis arī lietotu pastmarku vākšanu. Lietotās pastmarkas fonds lūdz nosūtīt šī darba pārziņiem:

ASV — I. Nigalam, 329 Park Ave., Newark 7, N. Jersey.

Kanadā — E. Ozolam, 42 Lessard Ave., Toronto 9, Ont.

Ģen. K. Goppera fonda pārstāvis Kanadā.